

Säkerhetspolisen

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2023-08-28
MÅLNR: B 17320-22
AKTBIL: 85

Protokollsbilaga G

Förhör övriga

0105-K065-21
AM-175874-22

Innehållsförteckning Protokollsbilaga G

Förhör övriga

Förhör med Elena Koulkova

24:8-förhör den 22 november 2022	3
Förhör 1 den 22 november 2022	6
Förhör 2 den 24 november 2022	15
Förhör 3 den 16 januari 2023	19
Beslagsförhör.....	29

Övriga förhör

Förhör med Ivan Skvortsov	34
Förhör med Viktor Matouzko	45
Förhör med Veaceslav Caisin	68
Förhör med Thomas Lundgren	83
Förhör 1 med Niclas Söderlund	87
Förhör 2 med Niclas Söderlund	96
Förhör med Christina Kallin Sharpe	105
Förhör med Michael Röckner.....	112
Förhör med ISP1901.....	129

Säkerhetspolis

K-nummer
0105-K065-21

Förhörsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Koulkova, Elena
Personnummer/Födelsedatum: [REDACTED]
Roll: Misstänkt

Förhörsinformation

Förhørsdatum: 2022-11-22
Förhör påbörjat/avslutat: 07:31 – 07:44
Plats: [REDACTED]
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande
Förhørsledare: [REDACTED]

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av: [REDACTED]

Anledning till förhör

Delgivningsförhör RB 24:8

Berättelse

Förhöret är inspelat som ljudfil. Ljudfilen förvaras hos Säkerhetspolisen.

Elena Koulkova delgavs misstanke enligt nedan;

MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT SVERIGE, GROVT BROTT

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 juli 2014 till och med den 22 november 2022 med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, hemligen och med användande av svikliga medel bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Verksamheten har bedrivits hemligen och med svikliga medel bland annat då han underlåtit att uppge att han företräder ryska staten/försvarsmakten.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för Sveriges säkerhet varit av allvarligt slag.

Elena har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att arbeta i de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och i den löpande verksamheten bistå med kommunikation med kunder myndigheter m.m.

Lagrum

19 kap 10 § 1 och 2 st samt 23 kap 4 § brottsbalken

MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT FRÄMMANDE MAKT, GROVT BROTT (samt MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET, GROVT BROTT i tiden innan den 1 juli 2014)

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 januari 2013 till och med den 22 november 2022, med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, här i landet bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Amerikas förenta staters säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för USA:s säkerhet varit av allvarligt slag.

Elena har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att arbeta i de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och i den löpande verksamheten bistå med kommunikation med kunder myndigheter m.m.

Lagrum

19 kap 10 a § och 2 st brottsbalken (samt 19 kap 10 1 och 3 st brottsbalken i sin lydelse innan den 1 juli 2014) samt 23 kap 4 § brottsbalken

FUK 12

Som misstänkt för brott har man vissa rättigheter

- Att anlita biträde av försvarare och som anhållen få en offentlig försvarare.
- Få information om förändringar av misstanken och ta del av utredningsmaterial enligt 23:18 RB.
- Vid behov biträdas av tolk och få handlingar översätta som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt, och
- Inte behöva yttra sig över misstanken och inte heller i övrigt medverka till utredningen av din egen skuld.

Staten betalar kostnaden för en offentlig försvarare men om man döms kan man bli skyldig att betala hela eller delar av kostnaden.

Elena informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhören. Det innebär att hon inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. (Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet). Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Elenas inställning till de delgivna misstankarna;

"Det står att verksamheten pågår fortfarande till och med 2022, det är inte sant. Precis som vi fick veta att det är sanktioner och Inspektionen för strategiska produkter sa nej. Då slutade verksamheten, så den pågår inte till nu.

Förhöret avslutas.

Säkerhetspolis

Sammanfattning Förhörprotokoll**Hörd person**

Efternamn, förnamn: Koulkova, Elena
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Misstänkt

Förhörsinformation

Förhörsdatum: 2022-11-22
Förhör påbörjat/avslutat: 11:11 – 14:33
Plats:
Tolk (språk): (Ryska)
Förhörsledare:

Övriga närvarande: Advokat Max Ahlgren

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Kompletterande förhör, förhör 1.

Berättelse

Förhöret dokumenterades med ljud- och videoinspelning. Inspelningen sparas och förvaras hos Säkerhetspolisen.

Elena delgavs följande;**MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT SVERIGE, GROVT BROTT**

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 juli 2014 till och med den 22 november 2022 med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, hemligen och med användande av svikliga medel bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan

medföra men för Sveriges säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Verksamheten har bedrivits hemligen och med svikliga medel bland annat då han underlåtit att uppge att han företräder ryska staten/försvarsmakten.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för Sveriges säkerhet varit av allvarligt slag.

Elena har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att arbeta i de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och i den löpande verksamheten bistå med kommunikation med kunder myndigheter m.m.

Lagrum

19 kap 10 § 1 och 2 st samt 23 kap 4 § brottsbalken

MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT FRÄMMANDE MAKT, GROVT BROTT (samt MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET, GROVT BROTT i tiden innan den 1 juli 2014)

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 januari 2013 till och med den 22 november 2022, med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, här i landet bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Amerikas förenta staters säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för USA:s säkerhet varit av allvarligt slag.

Elena har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att arbeta i de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och i den löpande verksamheten bistå med kommunikation med kunder myndigheter m.m.

Lagrum

19 kap 10 a § och 2 st brottsbalken (samt 19 kap 10 1 och 3 st brottsbalken i sin lydelse innan den 1 juli 2014) samt 23 kap 4 § brottsbalken

FUK 12

Som misstänkt för brott har man vissa rättigheter

- Att anlita biträde av försvarare och som anhållen få en offentlig försvarare.
- Få information om förändringar av misstanken och ta del av utredningsmaterial enligt 23:18 RB.
- Vid behov biträdas av tolk och få handlingar översatta som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt, och
- Inte behöva yttra sig över misstanken och inte heller i övrigt medverka till utredningen av din egen skuld.

Staten betalar kostnaden för en offentlig försvarare men om man döms kan man bli skyldig att betala hela eller delar av kostnaden.

Elena och försvararen informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhöret. Det innebär att de inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. (Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet) Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Elenas kommentar till delgivna misstankar;

Elena uppger att i den första misstanken så står det att verksamheten pågår till den 22 november 2022, men att det inte stämmer. Det ena företaget anmälde hon själv till Bolagsverket för frivillig likvidation 2019. Företaget finns inte mer. Likvidator var Niclas Söderlund. Det andra företaget samma sak, det finns fortfarande, men det enda man gör nu är att investera i byggprojekt i Sverige och Ukraina. Det företaget har inget att göra med elektronik.

Elena får fråga vad hon tänker om att hon är misstänkt för medhjälp till de här två brotten.

Elena uppger att hon skötte bokföringen i de båda företagen. Att de hade granskning av Skatteverket 2015. De tog alla papper och dokument och de fick inga anmärkningar. Elena förnekar bott. Elena uppger att hon har gått en kurs Export Control Management för att göra allting rätt, för att veta alla regler. Nu anklagas hon för grovt brott. Elena förstår inte, hon tycker att hon har gjort allting rätt. Hon ansökte om licenser hos ISP. De hade möte med ISP men fick nej från dem, fick inte

exportera. Elena fortsätter och säger att det står att de gjorde det i hemlighet. Det gjordes inte i hemlighet, de hade möte med ISP och de deklarerade allt till dem i många år, allt som de sålde. Elena ansökte om exportlicens, men fick nej. Totalt exportförbud för IES. Fick inte exportera till Ryssland, ej ge support till ryskt rymdprogram. Vad det gäller USA så fanns alla licenser som krävdes från deras sida. Elena uppger att hon inte förstår varför.

Elena uppger att hon har följande IT-media hemma;

En mobil som inte har någon kod. En dator som är en arbetsdator i en orange väska i hallen. Inloggning finns på lapp i väskan. Elena tror det är: [REDACTED]. En gammal dator i köket, inloggning [REDACTED]. Elena uppger att hon inte har något mer. Elena använder Whats up och Instagram. Kommer inte ihåg sitt användarnamn. Hon använder det för att följa sina väninnor.

Elenas bakgrund

Född i Ryssland i Uralregionen. Studerade matte i Moskva, statligt universitet i 5 år. Sedan jobbade hon i svenskt- amerikanskt företaget "Dialog". Efter det flyttade de till Sverige 1998. De fick vänta på beslutet från Migrationsverket i Ryssland, sedan reste de tillbaka till Sverige. Hon har två barn. Hon jobbade i Sverige som databasutvecklare och programmerare. Efter det fick hon jobb i IES. Har jobbat i IES i 8 år. Där skötte hon bokföringen åt IES. När ägaren tog beslut om att lägga ned verksamheten sökte hon jobb och jobbar nu hos BQ Redovisning som ekonomi- och löneassistent. Elenas båda föräldrar är döda, hon har inga syskon, ingen släkt. Hennes mamma jobbade som ingenjör i fabrik där man tillverkade traktorer och maskiner. Pappa jobbade på en pappersfabrik som huvudingenjör. Hon flyttade till Sverige på grund av att det var 90-talet i Ryssland, det var dåligt och mycket kriminellt. De kände sig osäkra där. Hon träffade två svenskar på "Dialog". De tänkte flytta till Sverige eller Spanien. I Sverige kände de Bo Jansson och Lars Odelfeldt. De hade företaget "Scanrock". Elenas läste matte i Moskva. Hon har gått en ekonomiutbildning på Komvux i Nacka. Elena är utbildad ekonomiassistent. Hon har ingen militär utbildning. Hennes svenska blev bättre sedan hon började jobba för BQ. Hon har studerat svenska på SFI och svenska som andra språk på Komvux i Nacka. Hon ville lära sig svenska efter att de hade tagit beslut om att flytta till Sverige. Hon kände en flicka som var 16/17 år som kanske kunde lära henne svenska, men det blev aldrig så. Elena har dubbelt medborgarskap. Anledningen till att de flyttade till Nacka var att de sålde lägenheten i Moskva och köpte lägenhet i Orminge. Bodde där i ca 15 år sedan flyttade de till huset. Anledningen till att de flyttade till Sverige var att de redan kände två personer och det kändes bra ifall de skulle behöva hjälp första tiden.

Sergeys bakgrund

Elena och Sergey har varit tillsammans i mer än 30 år. De träffades på företaget "Dialog" där de jobbade ihop. De gifte sig 1994. Sergey har bott på olika ställen i Moskva. Han är född i Moskva, studerade på Högskolan för energi i 6 år. Båda hans föräldrar är döda. Han har en syster i Moskva, men hon har Alzheimers och är på sjukhus. Han har en systerdotter kvar, ingen mer. Sergey har dubbelt medborgarskap. Hans mamma arbetade som bokförare och hans pappa var vakt åt politiker på ett vaktbolag som servade politiker. Som typ en "Bodyguard". Pappan var pensionär när Elena och Sergey träffades. Sergey jobbade på företaget Dialog i Ryssland. Efter det hade han ett eget företag i Ryssland som handlade med tv, video och tv-spel. Elena vet inte vad företaget hette. Sedan flyttade de till Sverige. Sergey hade svårt att få jobb i Sverige så han flög fram och tillbaka till Moskva hela tiden och fortsatte jobba med sitt företag. Han har också läst SFI. Vad det gäller hans militära utbildning så fick han två månaders militär utbildning i samband med att han studerade på högskolan i Ryssland. Han talar okej engelska, lite

svenska och i övrigt ryska. I Sverige så var Sergey VD för IES och ensam ägare till BDT.

Begreppet verksamheten som står i delgivningen syftar till företagen BDT och IES.

BDT

BDT är Sergeys eget företag. Han gör allting själv. Elena skötte bokföringen. BDT handlade med produkter som används i civila områden. Största affären var med ett företag från Nederländerna gällande räddningsbåtar. Räddningsbåtarna exporterades direkt från Nederländerna till Ryssland. BDT var mellanhanden på grund av att kunden var i Moskva, kunden kände BDT och Sergey så Sergey beställde räddningsbåtarna från Nederländerna. Det var också kranar som beställdes. Elena tror att det var för att lyfta båtarna. Kranarna skulle monteras på skepp.

I och med sanktionerna så hade de ingen verksamhet med sådant sedan. Istället blev det investeringar hotellbygge i Ukraina och även olika byggprojekt i Sverige som privata hus. De sista 5 åren är Elena osäker på om BDT har haft några handelsaffärer alls. Sergey äger bolaget ensamt. Inga anställda. Sergey tar inte ut någon lön, men Elena tror att det var en utdelning för 3 år sedan. Elena tror att hon har varit anställd i BDT. Kanske även sonen, minns ej. Inga andra företag har varit engagerade i BDT. BDT's verksamhetsidé nu är byggprojekt, tidigare var det handel. Handeln bestod av båtar, kranar, elektronik för civila ändamål. Inga produkter med dubbla användningsområden. Elena är utbildad "Export control management". Elena uppger att det finns produkter som kan användas i både det militära och i det civila, alltså har dubbla användningsområden. Specifika produkter kräver licenser. Detta var mest på IES som köpte och sålde elektronik. BDT har inget lager, aldrig haft. Transportbolag som de anlitar är de vanliga DHL, TNT och Pooler logistic. De har mest ryska kunder.

Elenas roll i BDT har mest varit bokföringen och prisförfrågan. Då använder Elena mailen och mailar till företagen om priset och om möjlighet att transportera. Det är Sergey som pratar med kunderna, Elena pratar svenska med leverantörerna. Elena mailar från BDT's företagsmail. Förhørsledaren tar upp att Elena har mailat en bekräftelse från BDT's företagsmail till ett företag som heter Alek. Elena känner inte igen Alek, men säger att står det att hon har mailat dem så har hon ju det. Elena känner igen företagsnamnet Abtronics. Hon undrar om det är amerikanskt? Elena känner även igen företagsnamnet Aelcomp, men kommer inte ihåg/ vet inte vad det är för typ av företag. BDT's största kund var de som köpte räddningsbåtarna. Det var ett varv i Achangelsk i norra Ryssland. De köpte båtar och kranar. Företaget som tillverkade var i Nederländerna. Det var en stor affär, flera miljoner kronor. Idag har BDT ingen verksamhet i affärer, ingen handel med Ryssland. Nu bara investeringar i byggprojekt i Sverige. Sergey har funderat på att lägga ned BDT. Sergey var den som grundade BDT när de kom till Sverige. BDT's mailadress var något med info och BDT och com eller se på slutet. Det var Elena och Sergey som hade tillgång till BDT's mail.

Paus i förhöret kl. 12:16

Förhöret fortsätter klockan 13:04.

Elena berättar att hon vet att de handlat livräddningsbåtar med BDT genom att det stod på varubeskrivningen och sett på bilder. Sergey åkte tillsammans med kunden till tillverkningsfabriken i Nederländerna och de tittade tillsammans. Elena är väldigt osäker när det skedde, kanske för 6-7 år sedan. Kunden är Varvet, Elena säger att kunden kanske heter Shipyard

eller så är det engelska namnet. Elena vet inte vad personerna från Varvet heter. Elena har inte träffat kunder från varvet. Elena säger att Varvet ligger i staden Archaenglsk. På fråga om varför Varvet inte handlade direkt med Nederländerna svarade Elena att om hon kommer ihåg rätt så ville leverantören i Nederländerna ha en förskottsbetalning och Varvet ville inte betala i förskott och Elena tror att BDT betalade en förskottsbetalning. Elena säger att det är vanligt om det är lång tillverkningstid. Elena tillfrågas om Alek, Alecomp och Abtronics har något gemensamt. Elena undrar om alla tre företagen kommer ifrån Ryssland. Elena menar att om de är från Ryssland så är det i alla fall något som de har gemensamt.

IES

Sergey var VD. Elena körde löpande bokföring, ansökte om licenser, pratade med ISP, ibland bokade hon transport när Sergey inte var i Sverige. Det var en rysk ägare, först var det en fysisk person som ägde företaget, Nicolay Maramzin (dog i cancer). Sedan var det ett företag som köpte alla aktier och Elena tror att företaget hette Yassco. Elena säger att kanske Milectra köpte Yassco. Elena och Sergey var anställda, kanske deras son var anställd några månader. Elena är osäker om sonen hade en kort anställning hos BDT eller IES. Verksamhetsidén var elektronikhandel. Datachip, ledare och olika små komponenter, färdiga chip, färdiga apparater som exempel förstärkare. De köpte från olika länder, samlade ihop produkterna och skickade sedan till kunden. Det var svårt att förhandla med olika leverantörer, så det gjorde IES istället. IES förhandlade med olika leverantörer i olika länder. Elena säger att största kunden var Radioexport. De hade ett mindre lager ibland, 5-10 kartonger. Lagret var då i deras kontor i Nacka strand. Ibland skickade Elena produkter via ex DHL eller Pooler logistic. Företaget gick jättebra innan sanktionerna. Efter sanktionerna så kunde de inte leverera från USA. Elena säger att de kanske hade licens då, hon kommer inte riktigt ihåg. Produkter skickades kanske direkt från USA till Ryssland, inte via Sverige. Efter sanktioner och Covid så har IES inte gått bra. Från USA hade de exportlicens, i Sverige fick de nej från ISP. De hade inga licenser så de kunde inte exportera från Sverige. Elena höll i kontakten med ISP.

Förhørsledaren berättar att de har en tjänsteanteckning från ett revisionsbesök gällande IES från Skatteverket 16 mars 2016, bilaga 1. Sergey och Elena närvarade. Elena säger att ägaren aldrig fick pengar från företaget, de tänkte utveckla företaget så pengarna skulle stanna i företaget. Elena och Sergey fick sin lön från IES. Elena skötte den löpande bokföringen. Revisorn var Hammare och efter det (ohörbart) sedan behövdes ingen revisor eftersom företaget inte hade någon omsättning. LWR skötte årsredovisning och deklaration, R står för Röckner, Mikael Röckner. Elena tror att IES bokföring finns i deras garage, alla pärmar som sparades sista åren finns där. På fråga om vilka som har haft fullmakter till banken svarar Elena att hon nog haft det. Elena tillfrågas om Timur Dyakov och Nicolay Maramzin (ägare). Elena menar att när Nicolay blev sjuk/dog kanske Timur Dyakov då fick en fullmakt. Elena tillfrågas om Pavel Nikitin, hon har uppfattat det som att Nikitin har något med Yassco att göra. Elena säger att Yassco är ägaren.

Att IES har varit viseringsmottagare till Artem Dyakov säger Elena stämmer. Artem jobbar på Radioexport. Radioexpert var deras största kund. Artem kom till Sverige, för några år sedan. Elena har träffat honom. Timur Dyakov tror Elena är Artems bror eller kusiner. Elena har träffat Timur i samband med Radioexport. Att Timur Dyakov lånat ut 8 miljoner dollar till IES säger Elena stämmer. Anledningen var att bolaget inte kunde leverera på grund av sanktioner och det var en stor förlust. Timur lånade ut pengar av den anledningen. Elena tror att Timur också arbetar på Radioexpert.

Sanktioner och Covid ledde till inga kunder och inga kontrakt. Elena säger att kvaliteten på elektronik från Kina var dåligt och kunder var inte intresserade av de produkterna. Ägaren beslutade likvidationen, det var inte deras beslut. Niklas Söderlund var likvidator. De behövde juridisk hjälp vid en affär i Nederländerna, affären hade gått i förlust. Förskottsbetalning hade skett men företaget levererade inte och betalade inte heller tillbaka förskottsbetalningen. Sergey anlät Niklas Söderlund för juridisk hjälp. När företaget skulle likvideras var Niklas Söderlund den enda personen de kände med den rätt kunskap och därför anlätades han. Yassco har ingen kontakt med N Söderlund.

Elena säger att BDT och IES är separata företag som inte jobbar tillsammans. BDT är helt Sergeys och de hade endast anställning hos IES. Ägaren som beslutade om likvidation tror Elena var Nikitin via Yassco. Det ska finnas dokument för beslutet.

Radioexport.

Sergey kände personligen en person där. De frågade dem om hjälp att exportera elektronik till Ryssland. De var tre personer från Radioexport i Sverige, Artem Dyakov var en av dem. De träffades på en restaurang inne i stan. De bodde på hotell. De träffades och diskuterade om de skulle öppna företag, Elena och Sergey skulle då bli anställda. Elena säger att Radioexport är ett stort företag, hon tror att de köper och säljer elektronik. Samarbetet mellan Radioexport och Elena samt Sergey var i början, när IES grundades. Kanske var 2012 eller 2013. Elena säger att det var inga affärshändelser till en början utan det började runt 2014. Artem Dyakov var anställd på Radioexport.

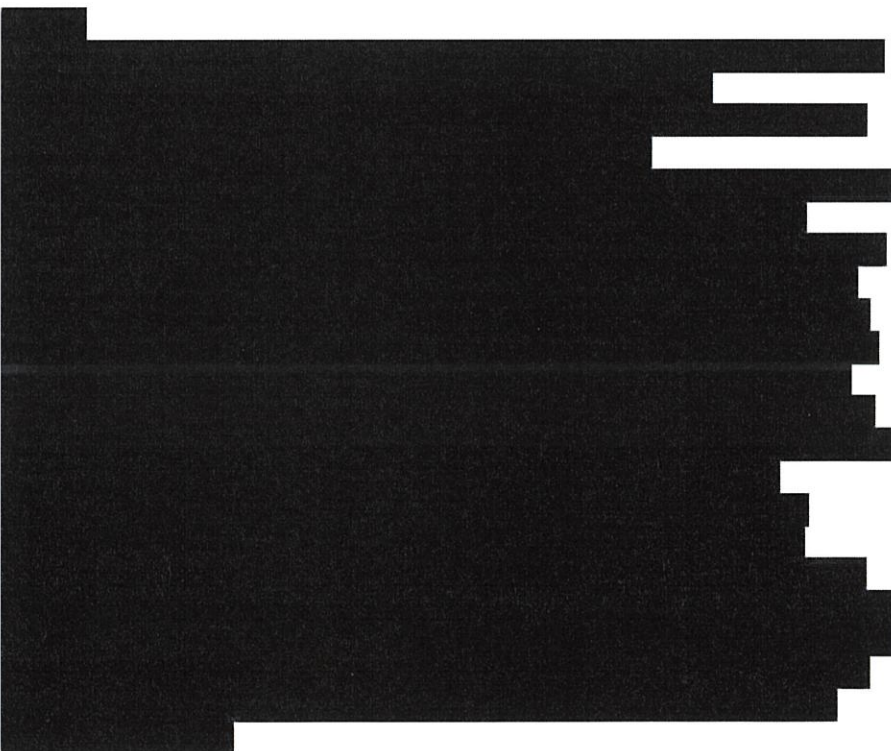
Elena berättar att de träffade Radioexpert flera gånger på utställningar i München. Mässan var vartannat år. Där sökte de leverantörer och pratade med olika företag. Pratade om tillverknings tid, priser och om produkter hade testats. Produkter testades exempelvis om de kunde motstå utstrålning i rymden. Slutlig kund tror Elena var Roskosmos. Radioexport var kunden som ville köpa. Elena känner ingen från Roskosmos. På Radioexport känner Elena Artem Dyakov, en annan Dyakov som inte var Timur, Maramzin som Elena också har träffat. Elena har aldrig varit på besök på Radioexport. Elena tror att Sergey har besökt Radioexport. Förhørsledaren berättar att Radioexport sedan 2016 finns på USA:s sanktionslista, Elena säger att de berättat att de kommer att drabbas av sanktioner. På fråga varför Radioexport inte köper sin elektronik själva svarar Elena att de finns så många olika leverantörer och de kan inte förhandla med varje leverantör. Det var IES uppdrag att förhandla med

varje leverantör separat och sedan samla ihop alla varor och skicka dem till Ryssland.

Att Radioexport inte själva betalar fakturor utan att Valton exempel betalar säger Elena att det kanske var så för att de var en kund eller att de kanske hade pengar i Valton. Elena vet inte.

Skatteverket

Enligt bilaga 1 så står det att Milestra tog över IES, Milestra styrdes av Vladimir. Elena har ingen aning, hörde det namnet för första gången. I tjänsteanteckningen står det inget efternamn på Vladimir. Elena tillfrågas om hon känner till namnet Vladimir Kulemekov, hon känner igen det namnet. Kulemekov har också varit i Sverige, Elena tror att Kulemekov arbetade med Dyakov. Elena tror att Kulemekov kom med Radioexport. Elena har träffat Vladimir Kulemekov på en restaurang i stan. Anledningen till att de träffades var IES och samarbetet med Radioexport, det var en person till som Elena tror hette Hans De Geteere. Det var många år sedan de träffades, kanske 2016/2017. Sergey och Elena träffade V Kulemekov för första gången när de kom till Sverige. Elena tror att Artem Dyakov presenterade Kulemekov och Hans. Elena menar att efter mötet så ville Skatteverket kontrollera. Elena misstänker att Hans sagt att det var fel på bokföringen och då ville Skatteverket undersöka.

CNC

Elena säger att det var inga hemligheter alls, Elena har rapporterat till ISP. Det finns dokument med alla beskrivningar. Elena säger att allt är öppet och inget är hemligt. Elena säger att de inte jobbade med militären. En

händelse 2014-10-31 får Sergey mail från Ivan Sobolev som innehåller ett dokument. Mottagare Radioexport, lasten är en större verkstadsmaskin av karaktären CNC och ska vidare till Snezjinsk. Elena känner inte till Snezjinsk. Hon känner igen namnet Sobolev. Hon känner inte till detta dokument. Elena säger att det var flera förfrågningar om militära produkter med Sergey sa alltid nej. Hon känner inte till någonting om det här.

Elena känner inte till att hon eller Sergey har dolt slutanvändaren.

Elena säger att de inte jobbar med försvarsmakten.

Elena har fört löpande bokföring och kommunicerade med myndigheter ex ISP och transportbolag. Elena anser inte att hon har bidragit med råd och dåd. Elena förnekar brott.

Sergey har en gång åkt till USA för att hitta leverantörer och han träffade leverantörer på plats. Det var en sommar, hon kommer inte ihåg året. Elena känner inte igen namnet Barrysheff.

Ekonomi

Elena har konto i Moskva. Sergey har konto i Moskva. BDT har inte konton i andra länder. Hon har tre Ethereum kryptovaluta. Tre Ethereum är värt 30 000 kr. Hon trodde att pengarna skulle öka i värde. Investeringen har gått dåligt. Kryptovaluta var populärt för två år sedan och alla köpte bitcoin. Hon tyckte att Ethereum var mer praktiskt. Hon köpte tre stycken och hon har fortfarande de. Hon säger att hon har deklarerat det. Hon har tillgång till en börs som handlar med kryptovaluta. Hon säger att hon inte tagit ut pengar, hon köpte och har de kvar. Hon har de kvar nu och de bara sjunker i värde. Elena säger att det är flera olika inköphandelser under året.

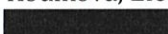
Tomas Lundgren här Elenas väninna Olgas man. De är vänner och har en gemensam båt. Tomas och Sergey delar bankfack. Elenas och Sergeys grannar blev rånad och tänkte att de skulle ha olika föremål i bankfack. Det var svårt med Handelsbanken i Orminge och då pratade de med Tomas.

Avslutas klockan 14:33.

SäkerhetspolisK-nummer
0105-K065-21

Sammanfattning förhörprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Koulkova, Elena
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Misstänkt

Förhörsinformation

Förhørsdatum: 2022-11-24
Förhör påbörjat/avslutat: 12:28 – 13:34
Plats:
Tolk (språk): (Ryska)
Förhørsledare:
Övriga närvarande: Advokat Max Ahlgren

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Kompletterande förhör, förhör 2.

Berättelse

Förhöret dokumenterades med ljud- och videoinspelning. Inspelningen sparas och förvaras hos Säkerhetspolisen.

Förhöret inleddes med att fråga Elena om hon önskade få delgivningen uppläst på nytt. Elena uppgav att hon inte ville det. Sedan informerade förhørsledaren Elena om hennes rättigheter enligt FUK 12§ samt yppandeförbudet.

"Elena och försvararen informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhöret. Det innebär att de inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. (Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt

rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet) Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.”

Återkoppling från föregående förhör

Elena vill tillägga att hon var med på en resa till München. Hon tror att det var 2011 för det var innan hennes mor dog och hon dog 2012. Elena minns också att affären med räddningsbåtarna var 2012/2013. Timur Dyakov var i Stockholm innan 2014 för det var innan Elena och Sergey började bygga sitt hus. Elena träffade Timur Dyakov på en restaurang i Stockholm Elena var med som Sergeys fru samt att hon var anställd i IES. Elena var med på mässan i München. Hon var inte med på förhandlingarna men hon gick runt tillsammans med hela gruppen på mässan. Elena har bara varit på mässan den gången. På frågan vilka som var med på mässan säger Elena att det var Artem Dyakov samt två personer från Radio export, en ingenjör och en kvinna.

Husrannsakan

En bild på en nyckelknippa förevisas Elena. Elena uppger att det är nycklar till deras hus. Nyckeln märkt Shurgard är en gammal nyckel till ett sådant förråd som de hade för att spara möbler i när de flyttade från lägenheten till huset under 2015. Förrådet har de inte kvar. Elena vet inte var förrådet låg men hon tror att det var i Nacka för det ligger närmast. Nyckelknippan är Sergeys.

Tre bilder på medaljer förevisas Elena, bilaga 13.1-13.3. Elena uppger att hon tror att det kan vara Sergeys farfars medaljer. Ivan fick två medaljer som minne av sin farfar. Elena säger att hon inte känner igen medaljerna, att hon inte har sett dem. Elena har hört att Sergey har pratat om dem och att han ville ha dem.

Bilaga 7, ett foto förevisas Elena. Elena uppger att det är hennes far på bilden. Han är person två från vänster. Detta är en bild från hennes fars företag, fabriken. På fotot är Elenas mamma till höger och Elenas faster Maria till vänster. Fabriken finns i Naginsk 60 km från Moskva.

En bild med ett visitkort tillhörande Sergey förevisas Elena, bilaga 10. Visitkort med Sergeys namn samt att han är "Skandinavisk representant för Radio Export". Elena uppger att för att kunna handla behövde Sergey Radio exports tillstånd, att representera Radio export under förhandlingar. På visitkortet står det deras gamla adress så det måste ha varit innan 2014 menar Elena. På frågan om Sergey fortfarande är deras representant säger Elena att hon inte vet, men att han har varit det då för IES. IES samarbete med Radio export gick till så att Radio export skickade en förfrågan till IES om elektronikdetaljer och komponenter. IES hittade leverantörer, köpte och exporterade till Radio export. På frågan om Radio export ägde IES svarade Elena att det var Maramzin, sen Yassco och sedan Milectra. Det är allt hon vet, hon var bara anställd och kunde inte allt om strukturen.

Två bilder föreställande ett certifikat (fram- och baksida) förevisas Elena, bilaga 9.1-9.2. Elena uppger att det certifikatet gällde fram till 2002, detta var innan mobilerna kom till Ryssland. Då använde man "Radiotelefon" och det krävdes tillstånd för att få använda den. Tolken läser på bilderna och uppger att det står: "Statliga kommunikationtillsynsmyndighet för Ryska federationen, att det gäller

till 1 januari 2002, Tillstånd för att använda radiotelefon, mobiltelesystem, telefonnummer 7627750. Tillstånd i watt 1,80. Område Moskva samt Moskvaregionen. Myndighet för tillsyn för RES i staden Moskva samt Moskvaregionen." Elena uppger att det var vanligt på den tiden, alla behövde ett sådant tillstånd för att kunna använda telefonen i Moskva.

Elenas mobil

Elena tillfrågas ven Artur Krivobok är? Elena uppger att det är henne väninnas systerson, att han bor i Spanien men att han är ofta i Sverige. Artur hörde av sig till Elena, han behövde hjälp att få uppehållstillstånd, men han hittade en annan lösning. Artur ville vara anställd i företaget för att få uppehållstillstånd, men han löste det på annat sätt. Elena tror att Artur kanske var anställd i BDT i några månader. Förhørsledaren hänvisar till en kommunikation som Elena och Artur hade 2017-10-05—2017-10-17 där det frågas om ett anställningsintyg. Elena tillfrågas vad hon vet om ett "Kravbrev" som finns fotograferat med hennes mobilkamera. Elena uppger att det kanske är Sergey som har fotograferat med hennes mobiltelefon. Han kunde göra det ibland. Elena förevisas bilaga 12. Kravbrevet innehåller information om ett krav på nästan 3 miljoner USD till företaget Life Electronics limited i Hong Kong. Elena uppger att hon inte känner igen dokumentet. Förhørsledaren uppger att samma företag har 2017/2018 betalt in 7,4 miljoner dollar till IES. Elena uppger att hon inte vet, hon bara bokförde det som kom in och gick ut. Elena säger vidare att hon har aldrig skrivit kontrakt eller varit med på förhandlingar. Det är små grejer som är jättedyra för att de testades och det kostade jättemycket. Man tillverkade 2-3 exemplar, men 2 exemplar förstördes under testet. Det var därför det kostade så mycket. Elena vet inte vem Mr Alexandrov är.

Licenser

Elena uppger att det var leverantörer i t.ex. USA som ordnade licenser. Även fast de hade licenser från USA så sa ISP- Inspektionen för Strategiska Produkter nej till export, de fick inte exportera via Sverige trots amerikansk licens. Leverantörer i USA hade licenser, men vi kunde inte gå via Sverige till Ryssland så de fick nej av ISP. Då gick varorna direkt från USA till Ryssland för det fanns licens och IES var med i processen med pengar. Elena uppger vidare att licens krävs för produkter med dubbla användningsområden. För vanlig hushållselektronik behövdes ingen licens, då kunde man exportera direkt. För produkter med dubbla användningsområden behöver man licens och man får ansöka hos ISP. Elena har gått en kurs "Export Control Management". IES fick aldrig någon licens. De var på ett personligt möte hos ISP för att fråga varför de inte fick licens. ISP sa att de inte ville hjälpa Rysslands rymdprogram så de sa nej. Då var det praktiskt taget kört för företaget. Det var precis innan sanktionerna 2014. På frågan från förhørsledaren om hur man kommer i kontakt med leverantörer i USA som har licenser svarar Elena att först skickar man en förfrågan till företaget, sedan är det deras plikt att ansöka om licens.

Kontakter i Elenas mobil

Elena förevisades en bilaga 11.1 och 11.2, två sidor med ett urval av kontakterna i Elenas mobiltelefon. Förhørsledaren stämde av de kontakter som var markerade med **fet stil**. Elena redogjorde för dem. Elena sa att alla kontakter i hennes mobil var inte bara hennes utan blandat med Sergeys kontakter. Sergeys kontakter hade sparats ned från molnet ned till Elenas mobiltelefon. Detta gjordes för några år sedan när Elena fick mobiltelefonen.

Radio exports kopplingar till GRU

Förhørsledaren påstår för Elena att Radio export har kopplingar till GRU, den ryska militära underrättelsetjänsten. Elena säger att hon inte känner igen det, att hon inte vet vad GRU är.

Elena uppger att Artem och Timur Dyakov är bröder och Elena tror att Anatolji Dyakov är deras far.

Förhørsledaren frågar Elena hur det kommer sig, då hon har skött bokföringen och varit anställd hos IES, att det under 2013-2020 inte finns några betalningar från Radio export direkt till IES.

Elena uppger att de hade ingen handel på grund av sanktionerna, att de bara hade gamla kontrakt kvar på affärer som inte var klara.

Förhørsledaren berättar vidare att det finns fakturor från 2014 och 2015 från BDT till Radio export, men att betalningarna inkommer från ett företag vid namn Valton och inte från Radio Export. Hur kommer det sig?

Elena uppger att hon inte vet varför, att det är deras val. Elena vill inte spekulera i det. Elena har inte reagerat vid bokföringen, man kan göra så, det är inte ovanligt. Gällande IES mail så uppger Elena att adressen var någon med info och Instrument electronics.com. Adressen är inte aktiv för företaget finns inte längre. Det var Sergey och Elena som hade tillgång till mailen.

Fullmakter i IES

Timur Dyakov hade fullmakt för han investerade stora belopp i företaget och ville kunna se kontot. Nikolay Maramzin hade fullmakt för han var ägare och Pavel Nikitin hade fullmakt för han var delägare eller någon form av ägare i Yassco tror Elena.

Sergey och Elenas privata ekonomi och fritid

Elena uppger att hon var anställd hos IES 2011-2019. Både hon och Sergey fick 35 000 kr i månaden i lön av IES. De reste till Spanien på sommaren och på Elenas födelsedag i slutet av maj reste de någonstans i Europa och på vintern blev det Thailand. De tycker om att titta på tv, på film och ta långpromenader.

Elena berättar vidare om att det är en Kryptobörs i Nederländerna som heter "Bitvavo". Det är en handelsplats som Elena använt sig av. Elena har investerat totalt 30 000 kr i kryptovaluta.

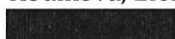
Elena har, sedan hon flyttade till Sverige, rest till Ryssland 1 gång/ år ibland 1 gång/ 2 år för att hälsa på sina föräldrar. Elena reste till Ryssland för att göra en operation för ca 2 år sedan. Då blev det totalt två resor på grund av det.

På frågan om vem som stod på hyreskontraktet hos Shurgard svarar Elena att det var antingen hon eller Sergey.

Ingen hade något ytterligare att tillägga till förhöret.

Förhöret avslutades kl. 13:34

SäkerhetspolisK-nummer
0105-K065-21**Sammanfattning Förhörprotokoll****Hörd person**

Efternamn, förnamn: Koulkova, Elena
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Misstänkt

Förhörsinformation

Förhørsdatum: 2023-01-16
Förhör påbörjat/avslutat: 12:43 – 14:27
Plats:

Tolk (språk): (Ryska)
Förhørsledare:

Övriga närvarande: Advokat Max Ahlgren

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Kompletterande förhör, förhör 3.

Berättelse

Förhöret dokumenterades med ljud- och videoinspelning. Inspelningarna sparas och förvaras hos Säkerhetspolisen.

Elena informeras om sina rättigheter enligt FUK 12 §;

FUK 12

Som misstänkt för brott har man vissa rättigheter;

- Att anlita biträde av försvarare och som anhållen få en offentlig försvarare.

- Få information om förändringar av misstanken och ta del av utredningsmaterial enligt 23:18 RB.
- Vid behov biträddas av tolk och få handlingar översätta som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt, och
- Inte behöva yttra sig över misstanken och inte heller i övrigt medverka till utredningen av din egen skuld.

Staten betalar kostnaden för en offentlig försvarare men om man döms kan man bli skyldig att betala hela eller delar av kostnaden.

Elena informeras om yppandeförbudet:

Elena och försvararen informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhören. Det innebär att de inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. *(Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet)* Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Samtliga närvarande tillfrågas om de har förstått innebörden av yppandeförbudet och alla uppger att de har förstått.

Återkoppling från föregående förhör

Elena önskar inte få delgivningen uppläst på nytt. Elena får ordet fritt om hon önskar berätta något om hur tiden har varit sedan föregående förhör. Elena uppger att det har varit mycket skriverier i media om det som har hänt henne och Sergey. Elena tycker det känns jättejobbigt, att det är mycket lögn i tidningar om saker som hon själv inte visste om sig själv. Det har skrivits om deras lägenhet i Moskva t.ex. Elena menar att de inte har kontrollerat sina uppgifter.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

En fråga som advokat Ahlgren tog upp var att BDT har tillgångar och att bolaget behöver hanteras medan Sergey sitter häktad. Elena behöver därför en generalfullmakt gällande BDT. Elena har skickat en sådan för påskrift av Sergey, men den har inte kommit tillbaka. Elena skickade denna till Sergey i mellandagarna. Elena önskar få återkoppling om vad som har hänt med fullmakten som hon har skickat.

Lägenhet och boenden i Moskva

Det var längesedan de hade en lägenhet där. Adressen var då Zorgegatan 36 lägenhet 282. Elena förstår inte varför alla tidningar skriver om det. De skrev att där bor alla generaler, militärer och sådana människor. När de köpte lägenheten, det var ett jättestort hus med 9 våningar med fyra lägenheter på varje så det blir runt 400 lägenheter. Elena undrar om jag (hon syftar på förhørsledaren) köper en lägenhet, går jag då runt och frågar alla grannar om de är kriminella, spioner eller från KGB? Man gör inte så. De bara köpte en lägenhet i det huset. Elena vet inte om det är sant eller inte det som de har skrivit om det där huset. De bodde aldrig i den lägenheten konstant, utan bara övernattade om de åkte till Ryssland på besök. Tidsperioden de ägde den var från år 2000 och de sålde den innan de byggde sitt hus här i Sverige. Elena minns inte exakt när det var. Elena tillfrågas om hon och Sergey har några fler boenden någonstans i världen. Elena uppger att de har ingenting nu, hon sålde ju sin pappas hus.

[REDACTED]

Ryska konton

Elena uppger att det var Sergey som ordnade med kontona med bästa räntan. När Elena sålde sin pappas hus för 4,5 miljoner rubel så delades dessa pengar upp på flera konton. Elena tror att det är uppdelat på de tre olika bankerna som heter Spearbank, MKB bank och VTB Bank. De är stora och pålitliga banker. [REDACTED] Elena tror att Sergey har samma banker som hon. Elena tillfrågas om de får några insättningar på sina ryska konton? Bara räntan 12-15% per år för det är sparkonton, nej det finns inga andra insättningar. Har Radioexport gjort några insättningar på era konton någon gång? Nej, aldrig. Vi var bara anställda och fick vår lön uppger Elena.

BDT investerar i byggprojekt i Sverige och Ukraina

Det var i västra Ukraina, nära Polen. Det gick inte så bra den senaste tiden. Här i Sverige så var det Viktor Matouzko, han som byggde deras hus, som har projekt. BDT lånade ut pengar till hans företag och han har kvar det fortfarande. Han bygger hus som han säljer. Hans företag heter "Heliopol". Har ni haft något byggprojekt på Krimhalvön, Ukraina? Nej aldrig. Sergeys konton i Ryssland, hur mycket? Han hade 7 eller 8 miljoner rubel från att de sålde lägenheten.

Vänner

Vän med Thomas Lundgrens fru Olga? Träffades för 23 år sedan på SFI kurs. Blev vänner, båda bodde i Orminge, gick tillsammans till och från kursen. Olga är omgift med Thomas Lundgren. De köpte hus i Saltsjö-Boo och flyttade och sedan så köpte vi tomt nära dem. Vi är fortfarande nära vänner. Vänskapen/ relationen idag? Förändrats på något sätt? Olga ville inte umgås med oss när kriget i Ukraina bröt ut fast Elena sa att de inte hade något med det att göra. Elena är själv på Ukrainas sida.

Sergey och Thomas har kräftfiske en gång om året med sin gemensamma båt och ibland badar de sauna. De träffas inte så ofta men de har en bra relation.

Svenskastudier

Sergey har sagt i förhör att du hjälpte Lars Odelfeldt och Bo Jansson med tolktjänster? Vilket språk? Det var på engelska på den tiden. Studerat svenska innan kom till Sverige? Elena uppger att hon aldrig studerade ryska i Ryssland utan att det var en flicka som kom från Sverige och som hjälpte Elena med att lära sig några ord. Flickan hjälpte Elena med detta i ett par tre veckor. Elena gick sedan på SFI i Sverige.

Utbildning

Elena ombeds att berätta om utbildningen *"Certified Export Control Manager"* som hon har gått och som Sveriges exportkontrollförening anordnar. Elena minns inte vilket år hon gick, men det var när IES började med export så sa Sergey att de behövde kunskaper om export. Elena hittade utbildningen, hon gick den och en del handlade om export av varor med dubbelanvändningsområde. Hon gick inte utbildningen om det militära, inte den militära delen, för Sergey sa att vi inte exporterar militära grejer. Sen försökte Elena få flera licenser med ISP, men det fick hon inte. Elena försökte anmäla produkter för licenser, det hade hon lärt sig på utbildningen. De hade sagt att "innan du köper någonting fråga ISP först. Får ni inte licenser då köper ni inte." Elena ansökte sedan om export men fick inte. Sedan frågade Sergey om ett möte med ISP för att fråga dem varför de inte fick. De svarade att de inte ville hjälpa ryska rymdprogram.

Elena fick ett certifikat när hon var klar med utbildningen. Elena representerade IES på utbildningen som ansvarig för exportlicenser. IES betalade för utbildningen. Hon minns inte vad den kostade. Hon gick utbildningen för ca 8 år sedan. På frågan om vem av dem som har mest kunskap om exportkontrollfrågor så sa Elena att både hon och Sergey har kunskap för hon berättade allt för honom som hon hade lärt sig på utbildningen om regler, hur man ansöker mm. Sergey har inte gått någon utbildning som handlar om export. Användningen hon har haft av utbildningen är att hon har vetat om hon har behövt ansöka om licenser eller inte, om det varit PDA-produkter eller inte. ISP har ingenjörer och experter som kan säga om det krävs licenser. Tillverkarens och leverantörens plikt att tala om i fall licens krävs för produkten. Det var Elena som hade kunskapen om exportfrågor, hon berättade för Sergey vad som gällde men det var Sergey som tog alla beslut om hur de skulle göra.

Elena uppger att IES fick avslag på alla sina ansökningar, att de inte fick en enda licens. Efter avslutad utbildning så skrev Elena samtliga exporttillståndansökningar. Elena har ingen kontakt med någon från utbildningen, hon kände ingen sedan tidigare heller. Hon vet bara om ISP och de var även med och föreläste på utbildningen. Efter avslutad utbildning fick Elena ansvar för exportfrågor hos IES. Det var Sergeys idé att Elena skulle gå utbildningen för att hon skulle lära sig och att hon skulle göra rätt.

Möte hos ISP 2015

Förevisar bilaga 45, ett mail skickat från Elena och IES till [REDACTED] hos ISP. Förhørsledare läser upp mailet i sin helhet. Elena tillfrågas vem som har skrivit mailet. Elena uppger att det är hon som har skrivit det, hon känner igen [REDACTED] och mötet. Det var en advokat med vid mötet och det var Sergey som ville det, att ha med en jurist i sådana frågor. När sanktionerna kom så stod det att man kan avsluta påbörjade kontrakt om de skrivits innan 2014, innan sanktionerna. Vi, IES, hade några kontrakt som hade skrivits innan sanktionerna, så därför ville vi fråga ISP om vi fick avsluta dem eller inte. Även om det var efter september 2014, men de sa nej. Vi ville även fråga om nya kontrakt när man har licens, varför de inte fick tillstånd att exportera. Är det fel på ansökningarna, varför fick de alltid nej? ISP sa att de inte ville hjälpa ryskt rymdprogram för vi exporterade till rymden, till satelliter och till en internationell rymdstation. Amerika exporterade, så varför inte Sverige undrade Elena, men de sa nej. Närvarande vid mötet var [REDACTED] och några till från ISP, Elena, Sergey och juristen Hedwall.

Elenas roll på mötet var att eftersom det var hon som ansökte om licenser så ville hon fråga om det, vad det hon som gjorde något fel eller om det var något annat som påverkade besluten? Sergeys roll på mötet var som VD för bolaget. Han ville veta om de kunde fortsätta med export eller om det var totalt förbud. Mötet hölls troligen på engelska för Sergey kan ju inte svenska uppger Elena. Förhørsledare uppger att det finns uppgifter på att Elena gick utbildningen från slutet av 2013 till och med september 2014 och undrar om det stämmer. Elena uppger att det kan stämma. Förhørsledaren frågar Elena om hennes utbildning kom till användning på mötet. Elena uppger att det gjorde den, att hon tack vare den kunde formulera sina frågor till dem. Förhørsledaren frågar hur styrelsen för IES och deras största kund Radioexport tog emot besluten om avslag för export? Elena uppger att det blev problem t.ex. en leverantör från Storbritannien som vägrade att leverera, men han fick förskott, stora pengar, men han betalade inte tillbaka det. Han sa att han producerade men att han inte kunde leverera på grund av sanktioner och att han redan hade använt förskottet för produktionen. Då blev det ett jätteminus i företaget. Radioexport sa också att det var problem. Revisorn sa varför inte kvitta? Ni har skuld till Radioexport och Radioexport har skuld till IES så varför inte kvitta. Radioexport sa att det inte gick att kvitta för det var olika projekt. Radioexport löste problemet genom att låta Timur Dyakov investera i företaget, så som Elena berättade i föregående förhör. Det var flera leverantörer som inte kunde leverera och som inte betalade tillbaka. Detta

var 2014/ 2015, direkt efter sanktionerna. Elena vet inte vad som hände med de produkter som blev fast och som inte kunde levereras. Förskottet betalades ut från Radioexport till IES som i sin tur betalade ut förskottet till tillverkaren eller leverantören. Det gick nästan alltid till på det här sättet.

Några företag som sålde vanlig elektronik på nätet behövdes inte några licenser eller förskott. T.ex. av "Avnet", då behövdes inte något förskott, vanlig 30-dagars faktura fungerade. Förskott betalar man för speciella produkter för rymden. Det är produkter som tillverkas och testas i laboratorium och det tar tid och då vill tillverkaren ha förskott. Har IES lager någonstans? När de hade kontor i Nacka strand så hade de ett litet rum med lås. Inget direkt lager, lagrades inte några produkter över tid. Några kartonger över en kortare tid. 4-5 kvadratmeter stort rum. Förhørsledaren berättar att Sergey har sagt i förhör att de sålde ett lager till Belgien eftersom det inte gick att exportera till Ryssland eller Radioexport. Elena kommer inte ihåg något företag från Belgien. Elena tillfrågas vad hon vet om företaget Hasa Invest. Hon säger att det låter bekant. Elena vet inte vem som ägde/ äger det företaget.

Mötet i Stockholm

Talat tidigare om mötet i Stockholm där Vladimir Kulemekov och Hans de Geetere hade möte med dig och Sergey. Syftet med mötet? Elena trodde att de skulle investera i företaget, men visste inte. Kulemekov och Hans de Geetere frågade om företaget, hur det gick med företaget, vem som skötte bokföringen, hur det var med exportmomsen. Elena fick förklara för dem och svara på deras frågor. Det kanske tog 10-15 minuter. Elenas roll under mötet var att förklara för dem om bokföringen. Först kom de till deras kontor i Nacka strand i bara några minuter, sedan gick de till en restaurang. Elena minns inte vilken. Förhørsledaren frågar vad som hände sedan? Elena uppger att de inte investerade i företaget. Det var något med Hans de Geetere, Sergey pratade med honom och han ringde flera gånger. Det var Hans som ringde, men vad Elena vet så investerade de aldrig. Elena vet inte hur länge mötet pågick. Elena var endast med vid ett tillfälle och svarade på deras frågor om bokföringen.

Elenas roll/ uppdrag i IES

I föregående förhör förklarade Elena sin roll att det var hon som skötte den löpande bokföringen, ansökte om licenser, skötte kontakten med ISP samt att hon ibland bokade transporter när Sergey inte var i Sverige. Elena uppger att detta stämmer. Elena beskriver sitt uppdrag i styrelsen för IES, att hon var Sergeys ersättare när han inte var i Sverige. Han kunde t.ex. ringa från Moskva och säga åt Elena att skicka iväg något, fråga banken om lån, sådana grejer.

Som styrelsesuppleant, vad ankom på Elena? Elena uppger att det innebar att vara Sergeys ersättare, om det krävdes någon på plats i Sverige. Förhørsledaren berättar att det finns dokument, en ändringsanmälan, från Skatteverket där Elena har skrivit under med sin namnteckning som "Behörig firmatecknare". Elena menar att det kunde vara vid sådana här tillfällen som hon fick hoppa in för Sergey.

Elena sa i föregående förhör att hon är ekonomiassistent och förhørsledaren frågar om hon var det i IES också? Elena uppger att det var en enorm skillnad mot vad hon gör just nu. På redovisningsbyrån har hon fler än hundra kunder. När man bara har ett företag då vet man, det är samma sak hela tiden. Samma löner, samma betalningar, samma konto i bokföringen. Nu är det byggföretag, restauranger och investeringsföretag. Förhørsledaren frågar Elena om Radioexport någon gång betalade ut någon form av kompensation till IES? Elena undrar vad som menas. Radioexport betalade förskott för varor, för elektronik. Det var bara förskott och efter leverans betalade de in resterande.

Elenas roll/ uppdrag i BDT

I föregående förhör förklarade Elena sin roll att det var mest bokföring och prisförfrågan och att hon då använde sig av företagets mail för att maila till företagen om priser och transporter. Elena uppger att det var mest bokföring. Att maila om prisförfrågan och transporter var mest i IES. Hennes uppdrag i övrigt var att vara Sergeys ersättare om han inte var i Sverige.

Elenas uppdrag som styrelseledamot var att få tillgång till Skatteverket och Bolagsverket. Hennes ansvar var att ersätta Sergey om han inte var på plats. Elena uppger att hon inte gjorde något annat i BDT. Elena uppger att hon inte har samma insyn och kunskap om BDT som Sergey. Elena uppger att skillnaden på hennes och Sergeys uppdrag var att de tidigare åren hos BDT då fakturerade hon för sitt arbete i BDT. De sista åren var de ingen verksamhet i BDT, Elena uppger att hon bara lämnade skattedeklarationer. Det var Sergeys bolag till 100%, Elena kunde inte påverka.

Elena mailar Aeleg

2017 01 31 skickar Elena ett mail till ryska bolaget Aeleg om att de har tagit emot varor och hon får ett svar av en kvinna vid namn Alisa Soboleva på Aeleg att hon har mottagit Elenas mail. Berätta om företaget? Elena kommer inte ihåg. Med anledning av att Elena sagt att det var svårt att göra affärer, att Elena har kontakt med det ryska bolaget under pågående sanktioner och att BDT hade affärer med det här ryska bolaget. Elena får se aktuellt PM se **Bilaga 46.1**. Känner Elena igen det nu? Elena uppger att det är en leverantör. Elena säger att det var många leverantörer. Hon kommer inte ihåg, låter konstigt.

Adv. Ahlgren frågar om det är skickat från en info mail? Ja, från info@bdt.se. Elena uppger att det är BDT's mail. Adv. Ahlgren undrar om det finns förtryckt i den info-mailed, om Elena skapar ett nytt mail i info-mailed, kommer Elenas signatur med namn och adress upp med automatik i det mailet? Elena frågar om Adv. Ahlgren menar en automatisk signatur? Elena uppger att hon inte kommer ihåg, men det kan komma säger hon. Adv. Ahlgren frågar Elena om både hon och Sergey hade tillgång till info-mailed? Elena svarar ja. Förhørsledaren frågar Elena om det har förekommit att andra har skrivit mail med hennes namn i info-mailed? Elena svarar nej. Elena känner inte igen namnet på företaget och inte namnet på personen, ingenting.

Radioexport

Elena har i tidigare förhör sagt att Radioexport var IES största kund. Hur/ på vilket sätt fick IES information om vad Radioexport ville köpa in för produkter? Elena uppger att de brukade skicka förfrågan till IES info-mail. Hon vet inte om de skickade direkt till Sergey, men det brukade vara info-mailet. De frågade om vi kunde ta reda på priser och leveranstider för sådana produkter och så hade de skrivit vilka produkter de menade. Elena tillfrågas hur det blev för IES, hur företaget påverkades, när företaget belades med sanktioner av BIS 2016 09 07 (BIS= Bureau of Industry and Security, USA)? Det var början på slutet för företaget menar Elena. Vi fick inte leverera, vi fick inte tillbaka förskotten, så då blev det minus i företaget och då tänkte ägaren avsluta företaget. Det blev likvidation, men först försökte man köpa och leverera från Asien, men kunderna i Ryssland, Radioexport, sa att det var dålig kvalitet så det gick inte. Det var leverantörer från Malaysia och Kina. De testade och sa att det var dålig kvalitet. Elena tillfrågas om hon vet om några andra namn för företaget Radioexport? Elena uppger nej, det vet hon inte. Hon tillfrågas också om hon känner igen namnet Network Technologies, NetTec? Elena kommer ihåg namnet, men visste inte att det var Radioexport. Det var ett namn på en leverantör.

IES bokföring

Elena tillfrågas var bokföringen för IES AB finns för åren 2014, 2015 och 2016? Allt finns hos LWR menar Elena, de ska ha all bokföring. Det är Röckner. Elena körde löpande bokföring med dem och de gjorde bokslut. Sergey har ingen utbildning inom ekonomi eller bokföring.

IES-mailet

Elena tillfrågas av vem de köpte mailtjänsten för IES mailet. Elena uppger att det var "Onecome". Det brukade vara Sergey som skickade mail från IES-mailet, men om han inte var i Sverige så kunde Elena skicka. Det var bara Elena och Sergey som kunde läsa IES-mailet. De rutiner som de hade gällande mailet var att om han inte kunde läsa mailet så fick Elena göra det. Inga andra hade tillgång till den mailet.

Pseudonymer

Elena tillfrågas om det förekom personer i IES och/ eller BDT som använde sig av pseudonymer, det vill säga påhittade namn. Nej, Sergey skrev som Sergey och Elena skrev som Elena. Förtydligande från förhørsledaren som vill veta om de aldrig användes några andra namn, påhittade namn någon gång? Elena svarade nej, det gjorde de inte. Förhørsledaren visar upp några exempel såsom invoice/ fakturor och följesedlar. **Bilaga nr 35** förevisas, en Invoice från Jenco daterad 2017-02-13. Förhørsledaren frågar Elena vem Paul Young är? Elena uppger att hon inte har någon aning, hon vet inte vem det är, okänt namn. Jenco är nog en leverantör. **Bilaga nr 37.1 och 37.2** förevisas som är en fraktsedel där återigen Paul Young förekommer samt ett mobilnummer. Elena uppger att det är Sergeys mobilnummer. Elena säger igen att hon inte vet vem Paul Young är, att det aldrig fanns någon som heter så i företaget. Hon vet inte

heller om någon som kallar sig det. Handlingarna är daterade 2017 02 15 och ingår i beslag B52 p42. Elena undrar om handlingarna låg i mappen för bokföringen. Om inte så känner Elena inte till det. Förhørsledaren läser på handlingarna och säger att det verkar som att produkter har tagits emot på Spetsvägen 3. 2017. Kan det stämma att det levererades produkter den tiden? Om det är med i bokföringen så ja, då stämmer det uppger Elena. De hade inget lager på Spetsvägen.

Advokat Ahlberg vill klargöra om det handlar om BDT och det gör det samt att Elena inte känner till att det har levererats varor från det aktuella bolaget. Elena uppger att det advokat Ahlberg säger stämmer.

Bilaga 41.1, en Invoice från 2015-11-30, "Alter Technology" förevisas för Elena. Elena uppger att hon kommer ihåg namnet. Det står attention (att) Ekaterina Kotova för företaget IES. Elena förklarar att Ekaterina Kotova jobbar för Radioexport. Elena uppger att hon tror att Alter var ett laboratorium i Spanien som testade. Elena kände igen Ekaterina.

Bilaga 42, som är en fraktsedel från 2016-03 22, förevisas för Elena. På den står det Jan Svensson och Elena tillfrågas vem denna Jan Svensson är. Elena uppger att hon inte vet vem det är. Elena tillfrågas om hon känner igen numret/ siffrorna som står under "contact" på fraktsedeln. Elena uppger att det var deras hemtelefonnummer.

Bilaga 43, en originalfaktura från "Mouser Electronics", 2016-07-01. Elena känner igen företaget som en känd leverantör av elektronik. På fakturan står det attention Frederic Berringer, IES. Elena tillfrågas vem det är. Elena uppger att hon känner igen namnet Berringer. Kan också vara en kontakt hos Radioexport. Elena uppger att dessa namn hänger ihop med Radioexport när de ville beställa.

Advokat Ahlgren frågar Elena om hon gör en gissning nu? Elena säger att hon inte vet. Advokat Ahlgren säger att då är det en gissning.

Förhørsledaren vill ha en förklaring av Elena gällande vad det är för olika namn som står på fraktsedlar och fakturor? Elena uppger att hon bara kan gissa att det är kontaktpersoner från Radioexport.

I juni 2017 inkommer ett mail till företagsmailen info@bdtab.se. Den personen som skickar detta mail skriver från adressen sales@bdtab.se. Mailet är undertecknat från en Alice Young. Vem är det? Elena har ingen aning. Elena undrar om hon ens jobbade för BDT 2017. Hon var anställd av IES.

23 februari

Elena tillfrågas om hon relaterar till något speciellt till datumet 23 februari. Elena uppger att den dagen är "Ryska arméns dag" den dagen grundades ryska armén efter revolutionen. På sista tiden är som en måndag. Kvinnor gratulerar alla män. I Sverige finns pappas-dag men det finns inte i Ryssland. Det är inte kopplat strikt till militären, även flickor kan gratulera pojkar i grundskolan. Elena tillfrågas om Sergey har fått någon

speciell present den här dagen. Han brukar få något varje år, det kan vara en parfym eller sockar. Har han fått något från någon utomstående? Minns du om han har fått en dolk? Elena minns inte det.

Elena ombeds utveckla vad hon menade inledningsvis, när hon talade om sin relation med Olga Lundgren, vad hon menade med att hon "var på Ukrainans sida". Elena uppger att hennes mormor var från Ukraina samt att Ryssland inte krigar i sitt eget land utan det pågår i ett annat land. Elena har så många vänner från Ukraina. Elena är emot kriget.

Advokat Max Ahlgren har inga ytterligare frågor.

Advokat Ahlgren och förhørsledarna förklarar gemensamt hur det efterföljande beslagförhören kommer att gå till eftersom Advokat Ahlgren inte kommer att närvara vid det förhören.

Förhören avslutas kl. 14:26

Säkerhetspolis

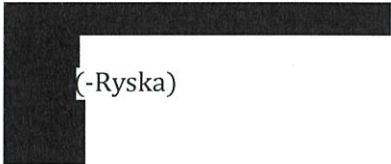
K-nummer
K065-21

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Koulkova, Elena
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Misstänkt

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2023-01-16
Förhör påbörjat/avslutat: 14:33 – 15:27
Plats:

Tolk (språk): (-Ryska)
Förhørsledare:

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Beslagsförhör

Berättelse

Förhöret dokumenterades med ljud- och videoinspelning. Inspelningarna sparas och förvaras hos Säkerhetspolisen.

Beslagsförhöret genomfördes efter förhör 3. Försvarare Max Ahlgren valde att inte närvara och Elena ansåg att vi kunde hålla förhöret utan försvarare närvarande.

På fråga var i huset hennes sovrum är svarar hon att de har ett gemensamt sovrum på entréplan. Om Sergey snarkar för mycket så skickar Elena upp honom till gästrummet på övervåningen. Om Elena ska upp tidigt för att jobba dagen efter så händer det att hon säger till Sergey att sova på övervåningen. Ivans rum är på övervåningen. Arbetsrummet är på

övervåningen bredvid toaletten. På fråga svarar Elena att det mest är Sergey som använder arbetsrummet. Elena säger att hon nu använder arbetsrummet nu när hon jobbar hemifrån.

Förhørsledaren förklarar att det har tagits mycket i beslag både it och fysiska beslag. På fråga varför de har så mycket it-beslag svarar Elena att de är jättegamla att många är ca 10 år gamla. Sergey har sagt till Elena att hon ska använda en äldre dator när hon surfar och exempel handlar kläder på grund av att datorn kan få virus. Hårddiskarna är också gamla enligt Elena, kanske 10-15 år gamla. Det kan vara filmer och arkiv sparade. Elena säger att de bara inte slänger.

På fråga vem som gör backuper svarar Elena att hon endast har gjort backuper på bokföringen. Bokföring har de lämnat i pärmar till LWR, årtal på pärmen.

Elena får titta på bilder på beslag och säga om hon gör anspråk eller inte.

Elena säger att hon vill ha tillbaka bokföring för BDT 2021/2022. Hon har gjort bokföringen på en dator och har svårt att minnas vilken dator det är. Om hon inte får den så kan hon ansöka om anstånd hos Skatteverket. Elena kan inte deklarerera utan bokföringen.

Elena säger att hon saknar drivrutinerna till deras scanner, de ska finnas på en skiva. Hon vill ha drivrutinerna tillbaka. Det är en gammal scanner och drivrutinerna har hon inte hittat på internet.

BG 49 punkt 1 till 25, förhörsbilaga 25.

Mycket av beslaget kommer ifrån köket och matbordet.

1. Elena säger att den tillhör Sergey.
2. Om datorn saknar batteri så använder Elena datorn för att surfa på internet. Om datorn saknar batteri så gör hon anspråk.
3. Elena säger att BDT:s bokföring 2021/2022 kanske finns på den här datorn. **Om bokföringen är på datorn så vill hon ta del av den.**
4. Elena tror att datorn tillhör Sergeys. Elena säger att BDT:s bokföring kan finnas på den här datorn. **Om bokföringen är på datorn så vill hon ta del av den.**
5. Elenas säger att det är hennes arbetsdator. **Gör anspråk.**
6. Elena säger att det låg i hennes låda men att hon inte behöver den. **Gör inte anspråk.**
7. Elena säger att hon inte använder Comviq så det är jättegammalt. **Gör inte anspråk.**
8. Vet inte vems det är. **Gör inte anspråk.**
9. Elenas telefon. **Beslagspunkten är hävd.**
10. Elena säger att alla hårddiskar är Sergeys eller Ivans. Elena säger att hon inte har några hårddiskar. **Gör inte anspråk.**
11. **Gör inte anspråk.**
12. Kan vara Sergeys eller Ivans, Elena vet inte. **Gör inte anspråk.**
- 13-17. **Gör inte anspråk.**
18. Det är Sergeys, var på Sergeys sida. **Gör inte anspråk.**
19. **Gör inte anspråk.**

20. Sergeys mobil. **Gör inte anspråk.**
21. Sergeys mobil. **Gör inte anspråk.**
22. Elenas ryska mobil. Det är en gammal telefon som hon använder för att exempelvis kontakta banken. Får kod från banken för att logga in. **Gör anspråk.**
23. Elena vet inte. **Gör inte anspråk.**
24. USB med filmer. **Gör anspråk.**
25. USB med filmer. **Gör anspråk.**

B50 p1-10. Förhörsbilaga 26.

1. Elenas arbetsnycklar till kontoret. **Gör anspråk.**
2. Elena vill ha tillbaka alla papper som var in hennes väska. **Gör anspråk.**
3. Är från Elenas nattduksbord. Elena använder den vänstra sidan och det är tagit från hennes nattduksbord. Sergey använder den högra sidan. **Gör anspråk.**
4. Elenas gamla. **Gör anspråk.**
5. **Gör anspråk.**
6. Sergeys. **Gör inte anspråk.**
7. De kan slängas bort. **Gör inte anspråk.**
8. Elena vet inte vems det är men det är inte hennes. **Gör inte anspråk.**
9. Kan vara Ivans, det är inte Elenas. **Gör inte anspråk.**
10. Det är Sergeys om det är till höger. **Gör inte anspråk.**

Förhørsledaren frågar om man är i ert sovrum och står med näsan mot sängen, vilken är då Elenas. Elena säger att vänstra sidan är hennes.

B51 p1-66, förhörsbilaga 27.

Många beslag är från sovrum och arbetsrum från övervåningen. På fråga svarar Elena att hon inte brukar ha saker i arbetsrummet. Det är mest Sergeys saker i arbetsrummet.

- 1-30. **Gör inte anspråk.**
31. Tillhör familjen. Det är som ett gemensamt arkiv ett familjearkiv. **Gör anspråk.**
- 32-34. **Gör inte anspråk.**
35. Kanske finns BDT:s bokföring för 2021/2022 på den här datorn, i sådana fall vill hon ta del av bokföringen. Elena säger att hon har dåligt synminne och kan inte precisera märke eller färg på den datorn som bokföringen finns på. **Gör anspråk om bokföringen finns på datorn annars inte.**
- 36 63 **Gör inte anspråk.**
64. En stationär dator som ingen använder nu. Tidigare var det Sergeys dator. **Gör inte anspråk.**
65. **Gör inte anspråk.**
66. Paket. Alter sa att det var dålig kvalitet och skickade tillbaka produkterna. Produkterna skickades då inte vidare. **Gör inte anspråk.**

B52 p1- p48, förhörsbilaga 28.

1. **Gör inte anspråk.**

2. **Gör inte anspråk.**
3. Bild på Elenas föräldrar. **Gör anspråk.**
4. Elena säger att det inte är hennes. **Gör inte anspråk.**
- 5-8. **Gör inte anspråk.**
9. Pass. **Gör anspråk på hennes pass.**
10. Deras gemensamma kontanter. Elena berättar att Handelsbanken tidigare avslutat alla deras konton, både privata och företagets konton. Elena tror att det var år 2015. De fick då problem med att betala räkningar. Sedan dess har hon insisterat att de ska ha gemensamma kontanter hemma om det skulle hända något. **Gör anspråk.**
11. Deras gemensamma kontanter. **Gör anspråk.**
12. Deras gemensamma. **Gör anspråk.**
13. Sergeys. **Gör inte anspråk.**
14. Sergeys. Elena säger att hon bara har gamla visitkort och de behöver hon inte. **Gör inte anspråk.**
- 15-17. **Gör inte anspråk.**
18. Finns BDT:s bokföring 2021/2022 på datorn så vill hon ta del av den.
- 19-29. **Gör inte anspråk.**
30. Elena tror att den tillhör Sergey. Inte Elenas. **Gör inte anspråk.**
31. Finns BDT:s bokföring BDT 2019, 2020, 2021. **Gör anspråk.**
32. Finns BDT:s bokföring 2021, 2022, 2023 i pärmen. **Gör anspråk.**
Elena berättar att IES nu är under konkurs. Den förra juristen/likvidatorn likviderade aldrig företaget. Elena säger att han betalades men han likviderade aldrig företaget. Nu är det en ny likvidator från Bolagsverket och de säger att det är konkurs. Elena behöver inte göra någonting.
- 33-36. **Gör inte anspråk.**
37. Elena säger att det också är Sergeys. **Gör inte anspråk.**
- 38-48. **Gör inte anspråk.**

Elena säger att hon mest är intresserad av dokument som var i kassaskåpet. Hon saknar dokument om begravningsplats i Moskva, Elena berättar att Sergeys syster dog den 29 december. Elena säger att Sergey inte känner till det. Sergeys systerdotter har ringt och frågat om begravningsplats. Dokument på begravningsplats behövs för att kunna begrava Sergeys syster. Förhørsledaren tittar igenom beslagsprotokollen och konstaterar att sådana dokument från vapenslåpet inte har tagits i beslag.

B53 p 1-10, förhörsbilaga 29.

Beslag från sovrummen på övervåningen.

- 1-5. **Gör inte anspråk.**
6. Hävt.
7. Hävt.
- 8-10. **Gör inte anspråk.**

B54 p1-12, förhörsbilaga 30.

Beslag från garaget.

1-12. Elena säger att allt material från garaget är gammalt. **Gör inte anspråk.**

Förhöret är uppläst och godkänt, Elena har tagit del av förhöret i sin helhet den 22 februari 2023.

■

Säkerhetspolis

K-nummer

0105-K065-22

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn:
Personnummer/Födelsedatum:
Roll:

Skvortsov, IVAN

Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum:
Förhör påbörjat/avslutat:
Plats
Tolk (språk):
Förhørsledare:
Övriga närvarande:

2022-11-22

6:30 –

Ingen tolk närvarande (-)

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Hörs som vittne

Berättelse

Ivan informeras om att han ska höras upplysningsvis som vittne i en förundersökning rörande ett grovt brott som utreds av Säkerhetspolisen. Att han ska höras om sin kännedom om sina föräldrar och om deras företag BDT och IES.

Ivan informeras om att åklagaren H Olin beslutat om att förhöret ska omfattas av yppandeförbud. Ivan får förklarat för sig vad yppandeförbudet innebär och på fråga berättar sedan Ivan med egna ord vad yppandeförbudet innebär.

Ivan informeras om att om det blir en domstolsförhandling så behöver han inte vittna enligt RB 36:3.

[REDACTED]

Ivan får information om att hans telefoner kommer tas i beslag och undersökas om att det skulle underlätta om vi fick koderna till hans telefoner. Ivan ifrågasätter om vi har rätt att ta hans telefoner. Ivan får information om att det finns beslut på detta vilket åklagaren beslutat om och att det inte behövs något "papper" för detta som ska visas upp.

[REDACTED]

[REDACTED]

Ivan ombeds berätta lite om sig själv.

Ivan berättar att han är född i Ryssland och att han kom till Sverige när han var fyra år och han bott i Sverige sedan dess. Ivan åkte tillbaka några somrar till Ryssland innan han blev 17 år. När det blev värnpliktsdags för Ivan struntade dom i att åka tillbaka till Ryssland för att Ivan inte ville göra värnplikten. Och nu är det för Ivans del omöjligt att åka tillbaka dit. Så sista gången Ivan var i Ryssland var för 11 år sedan.

Ivan har i princip ingen kontakt med Ryssland förutom med hans kusin Marcha (Maria) på sin pappas sida som bor där. Hon har sin familj som bor där med barn som Ivan aldrig träffat vilken han tycker är sorgligt. Marcha hette "Geremia" som ogift.

Ivan gick i grundskolan i Saltsjöbo i Ormige. Sen blev det Nacka gymnasium och även tre månaders gymnasie studier i England där han studerade engelsk, matte och teater. Efter det blev det studier på Universitetet KTH där Ivan studerade farkost teknik i fem år. Ivan säger att han inte är helt klar med sin masters uppsats men att det är som det är. Ivan gjorde sin Mastertes i Japan under 15 månader. Sen kom han tillbaka till Sverige och började jobba på Ansvarsbesiktning vilket också är där Ivan arbetar idag.

Ivan tillfrågades om vad han gjorde i Japan. Ivan berättar att det var Master tesen han gjorde där. Den handlar om en drönare som analyserar aerosol. Den sänds ut i Antarktis för att analysera partiklar rörande den globala uppvärmningen. Den analyserar partiklarna och Ivans projekt var att förbättra vingprofilen på vingen. Ivan byggde vingar och utförde aerodynamiska experiment i deras vindtunnel. Ivan tyckte projektet var spännande och kul och enligt Ivan gick det bra.

Ivan tillfrågas om han inte saknar arbetet i Japan. Ivan säger att han gör det men då han inte har sin Masters examen kan han ju inte jobba på t.ex SAAB än då Ivan inte ännu slutfört sin Masters utbildning. Men just nu tycker han arbetet med akustik är intressant och kul.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

På fråga om vilka som bor i huset nu säger Ivan att den är han och sina föräldrar som bor där.

[REDACTED]

Förhørsledaren säger att Ivan gärna får berätta/beskriva lite om varje familjemedlem, en i taget och att han kan börja med sin mamma Elena. Ivan berättar att hon arbetar ekonomiassistent i någon form. Att hon arbetar på BQ redovisning på Kungsgatan. Elena tycker inte om det arbetet men mest på grund av arbetskamraterna. Elena tycker hon är hårt styrd av sin chef/kollegor och inte har så mycket frihet att utföra sitt arbete på på det sätt hon önskar. Elena tycker att hennes kollegor är fula mot henne.

Ivan tillfrågas om hon gör något mera. Ivan säger att hon handlar med kryptovalutan Ethereum. Men att det inte ger så mycket avkastning.

På fråga om vad hon gjort tidigare så berättar Ivan att hon utbildat sig på Moskvaskas institut/universitet. Att hon utbildade sig inom matematik och programmering. Sen kom hon till Sverige och läste SFI. Elena kom till

Sverige tillsammans med Ivan 98 men att Elena och Sergey varit i Sverige innan dess och då i samband med affärer. Affärerna skulle varit tillsammans med en Bo. Ivan är osäker på om Bo fortfarande lever. Familjen invandrade till Sverige genom affärer/arbete och inte som flyktingar. De köpte först mark men affären/situationen strulade så dom köpte senare lägenhet i Orminge istället. Det var då Ivan kom till Sverige. Familjen bodde där tills dom flyttade till Spetsvägen 2015.

På fråga om vilka affärer dom hade med Bo så säger Ivan att han inte minns. Att dom har berättat det för honom men att han inte minns nu. Ivan säger att Bo hjälpte Sergey att öppna BDT.

På fråga om vem som öppnade IES så säger Ivan att han inte vet. Ivan säger att han har en aning och det kanske skulle kunna vara en person vid namn Djakof. Ivan är inte säker på om han startade firman eller var en partner. På fråga så säger Ivan att han kanske träffat denna Djakof en gång men att han inte har något minne av det. Ivan antar att han bor i Ryssland.

Ivan tillfrågas om vad han känner till om hur det gick till angående IES. Ivan säger att han inte vet, att han var liten då. Att det inte är något som barn tänker på. Ivan har en svag minnesbild om att Djakof varit i Sverige en gång.

Ivan tillfrågas om Djakof var en person som hans föräldrar kände bra eller om det var en mer ytligt bekant. Ivan säger att han inte vet. Att han inte har någon uppfattning om det. Ivan säger att hans pappa är en varm och öppen person och uppskattas av andra.

Ivan tillfrågas om hans mamma haft någon roll i företaget BDT. Ivan säger att det har hon haft förut. Att hon redovisade resultat och rapporter för BDT. Ivan berättar att BDT var mera svenskt företag och IES var mer internationellt. Som Ivan förstätt det så såldes det elektronik från ex Amerika till Sverige och sen till Ryssland eller tvärtom. Och så Holland, London. Det var i alla fall den minnesbild Ivan idag hade samt att det var elektronik som hade dubbel användning. Ivan berättade att hans mamma hade pluggat hur man redovisade produkter med dubbla användningsområden och säger samtidigt att då kanske hon och redovisade åt IES oxå. BDT har alltid varit lite mindre och IES var större.

Ivan tillfrågas om vad han menade när han sa dubbel användning. Ivan berättar att han aldrig sett prylarna men att vissa saker kunde komma ut i kosmos/rymden och att det då fanns dubbla användningsområden för det. Antingen för satelliter eller i krig. På fråga om det var andra grejer också så säger Ivan att det säkert fanns andra grejer också men att han inte minns.

På fråga om hans mamma har någon militär utbildning säger Ivan att "herregud nej", att det enda som hans mamma lärt sig var att lägga typ första förband vilket alla i skolan fick lära sig.

Ivan ombeds berätta och beskriva sin pappa. Ivan berättar att han födes i Moskva och gick i skola där. Att han är utbildad civilingenjör för tåg. Att 90

talet i Ryssland var oroligt och att hans pappa inte kunde hitta något arbete som ingenjör under den tiden utan det föranledde då att hans pappa började med affärer. Att han först började med småsaker. Sålde och köpte elektronik från bl.a. Singapore. Att hans pappa innan alla andra installerade en telefon i sin bil så att han kunde ha kontakt med alla. Ivan säger att många ville göra affärer med hans pappa och den största anledningen till detta var för att han är en tillförlitlig och pålitlig affärsman. Detta gäller fortfarande säger Ivan.

Ivan säger att dom flera gånger försökt bygga hus men inte fullt ut lyckas. En gång i Ryssland och en gång i Sverige. Att under tiden dom bodde i Orminge så byggde hans pappa ett hus men som såldes vidare. Och att huset på Spetsvägen var tredje gången gillt. Ivan beskriver sin pappa som en god människa som Ivan ser upp till.

Att dom sökte sig till Sverige berodde på Putin. Det blev dåligt i Ryssland och osäkert. Ivan berättar att det stod mellan Sverige och Spanien eftersom det fanns affärsrelationer till båda länderna men att lotten föll på Sverige. Och att det var samarbetet med Bo Jansson som underlättade för dom att komma till Sverige. Att det var Bo Jansson som hjälpte dom öppna BDT.

Ivan har ingen aning om hur familjen lärde känna Bo. Ivan har träffat Bo flera gånger och även under gymnasie/universitetstiden. Ivan säger att vad han vet lurade Bo Sergey på pengar också.

Ivan tror inte att hans pappa pluggat något i Sverige. Förutom SFI som han läst för att lära sig svenska språket.

Ivan berättar att dom pratar Ryska hemma. Angående sin pappa om han gjort någon militärutbildning i Ryssland så säger Ivan att han inte vet säkert men att han kanske gjorde några månader militärtjänstgöring i Ryssland. Ivan är osäker på detta.

Ivan tillfrågas om hans pappa har några andra utbildningar. Ivan tror att det mest är erfarenhet från affärer i Ryssland.

Ivan berättar att det var hans pappa som startade BDT och driver det. Men att företaget nu inte har några beställningar. Angående IES säger Ivan att verksamheten där minskade mycket år 2014. Att det nästan stängdes helt. Efter Krimkrisen. Att det inte gick att handla längre då affärerna blev svårare i företaget IES. Inom företaget BDT som var verksam i Sverige kunde affärerna fortsätta. Men att likviditeten där är minimal.

Ivan tillfrågas om det är skillnad att göra affärer i Ryssland jämfört med att göra affärer i Sverige. Ivan säger att det vet han inte då han inte varit engagerad på det sättet. Han har inte haft någon kundkontakt eller annan kontakt med beställare. Det Ivan har gjort är att han hjälpt till med att översätta dokument mellan svenska / engelska / ryska. Att han hjälpt till med mest översättning. Ibland lite kundkontakt genom att ha hälsat på kunder som kommit hem till dom.

Ivan tillfrågas om vad han menar när han säger "hem till dom". Ivan förklarar att det kommit affärskontakter hem till dom när dom bodde i Orminge bl.a. Att det även hänt på Spetsvägen. Det har varit affärsrelaterade besök i form av affärsmöten och middagar. På fråga säger Ivan att det varit från länderna Ryssland, Ukraina och Sverige som affärsbesökare kommit ifrån.

Ivan tillfrågas om hans pappa har kunskap i bokföring. Ivan vet inte det och säger att bokföringen i BDT sköttes av hans mamma. I IES vet inte Ivan vem som skötte bokföringen.

Ivan ombeds beskriva sina föräldrars bekantskapskrets. Ivan berättar att det är mest ryska människor men att det finns några svenska också. [REDACTED]

Ivan berättar att hans mamma har sina vänner och hans pappa har sina men att de ofta träffas tillsammans. Ibland händer det att hans mamma träffar en väninna själv.

Ivan tillfrågas om hur dom umgås. Ivan säger att det ofta är middagsbjudningar med mat och prat.

Ivan tillfrågas om sin farfar. Ivan säger att han är död. Likaså hans farmor. Ivan säger att hans morfar dog sist. 2020 hösten eller 2021. På fråga om vad dom haft för yrken så berättar Ivan att hans morfar var ingenjör på en pappersfabrik. Hans mormor vet han inte. Hon arbetade inte när Ivan var liten utan hon tog hand om Ivan. Angående sin farfar så berättar Ivan att han var på Kreml under en tid och då som livvakt för diverse presidenter. Men inte Putin. Angående sin farmor säger Ivan att hon i sina unga dagar arbetade på bank men att han också hade en minnesbild av att hon arbetat på teater eller liknande.

Ivan ombeds berätta och beskriva det han vet om företaget BDT. Ivan säger att det inte är så mycket, att det var ett sätt att tjäna pengar. Att BDT fortfarande opererar med Viktor Matuzko, att det fortfarande finns affärer. Men att det är väldigt få. Som Ivan förstått så har Ivans pappa gett Viktor 500 000 kr för byggprojekt och att dom sedan får en avkastning på 10%. Bara för att överleva.

Ivan tillfrågas om han har något engagemang i bolaget. Ivan säger att det är som han sagt tidigare, att han översätter dokument. Men att det är det enda. Men såklart har han pratat allmänt med en del kunder men inte något

affärsrelaterat. Ivan säger att han varit hemma hos Viktor och att det är mera en vänskaplig kontakt. Att det var Viktor som byggde deras hus.

Ivan tillfrågas om dom haft några inresande affärsbekante till BDT. Ivan säger att det tror han inte, att det var mera inom IES.

Ivan får information om att det inom förundersökningen kommit fram att Ivan har en fullmakt i företaget BDT och ombeds förklara vad det är för en fullmakt. Ivan svarar att det kanske han har. Att dom kanske gjort det någon gång för något. Att det måste vara några år tillbaka. På fråga om vad syftet kan ha varit med den svarar Ivan att det vet han inte.

På fråga om vad en fullmakt innebär för Ivan berättar att det är en fullmakt så att han kan signera papper. Ivan säger att det kanske kan ha varit något i samband med att hans föräldrar var i Moskva och några papper skulle signeras. Ivan tror att han till och med kan ha översatt dokumenteten och sedan signerat dom hos Notarius. Ivan är säker på händelsen med Notarius men osäker på om fullmakten var relaterad till den händelsen.

Ivan delges att det inom utredningen framkommit att hans föräldrar uppgivit till Skattemyndigheten att Ivans uppgift varit att översätta dokument samt att transportera varor. Ivan säger att så var det ju, att han också körde varor till Arlanda. Ivan säger att det kanske var varorna med dubbla användningsområden men att han inte minns säkert. Att han körde varor under ett års tid. Ivan körde varorna till Arlanda och lämnade dom till en Slava Kaisen som arbetade på ngt företag. Ivan var under detta tillfälle kanske mellan 21 till 22 år. Ivan körde dom mellan bostaden till Arlanda. På Arlanda ombesörjde Slava sen vidare transport dit nu varorna skulle. Antingen till Amerika eller till Ryssland. Ivan tror inte fullmakten var i samband med detta utan den var senare.

På fråga om hur ofta han körde ut varor till Arlanda säger Ivan att det kanske var en gång i veckan eller per månad. Att det var olika. En del kom säkert till Orminge säger Ivan. Ivans minnesbild är även att han kört något från villan till Arlanda.

Ivan ombeds beskriva och berätta om IES. Ivan säger att han minns att han översatt dokument men minns inte vad det var för innehåll. Det var elektronik som köptes och såldes. Från land till land. Ryssland till Sverige till Amerika, det var som Ivan i alla fall uppfattat det. Ivan tror att de paket han körde är för IES. Inte för BDT. Ivan säger att det kan ha varit för både men att de största affärerna var med IES.

Översättningarna var främst från Ryska till Svenska. Mest innan 2014. Det var inte något som Ivan reagerade på. Vad han minns så var det mycket info rörande produkter. Det var inga dumheter. Ibland så var det rörande företages inriktning och affärsbeskrivande text såsom arbetsmodell. Ivan säger att han översatte när han behövde det och att det garanterat var över 100 gånger.

Ivan tillfrågas om det var inom IES som det rörde produkter med dubbla användningsområden. Ivan säger att han inte vet. Men att han tror det. Ivan tillfrågas om det ibland var prat om slutanvändare för produkterna. Ivan svarar att det kanske var det men att han inte minns säkert. Att det aldrig varit viktigt för honom. Ivan var mer fokuserad på studierna och studietiden.

På fråga så berättar Ivan att företaget IES började stängas ner efter Krimkrisen 2014.

Ivan får information om att vi har info om att IES likviderades 2020. Ivan säger att det var i processen under åren. Vad Ivan minns så skulle hans pappa förklarat att det fanns öppna kontrakt och att den orsaken gjorde att likvideringen drog ut på tiden. Att det fanns folk som inte ville betala. Ivan säger också att deras jurist Niklas också tog lång tid på sig att likvidera företaget.

Ivan tillfrågas om vem Niklas är. Ivan säger att det är en jurist som är specialiserad på att stänga ned firmor. Ivan har träffat honom en gång. Ivan följde sin far som då besökte Niklas. Det kan ha varit för ca 5 år sedan.

Ivan tillfrågas om vilken relation Sergey och Niklas hade. Ivans uppfattning är att den relationen var strikt professionell. Niklas skulle hjälpa till att stänga ned firman. Ivans uppfattning var att Niklas inte varit hemma hos dom på någon middag.

Ivan har svårt att beskriva sin fars roll i företaget men säger att hans känsla är att Sergey var högre i företaget. Ivan säger att kanske Djakov var engagerad också i företaget. Ivans känsla är att det fanns personer som var högre än hans pappa i företaget.

Ivan berättar att hans pappa fixade affärssuppgörelser i företaget. Att han genom sina vänners vänner kanske ordnade affärer. På fråga så säger Ivan att hans mamma skötte bokföringen i IES. I BDT gjorde hon det definitivt men kanske också i IES.

På fråga om vart bokföringen finns nu så säger Ivan att den förvaras i arbetsutrymmet i garderoben då man ska ha de senaste fem åren tillgängliga. Att det är BDT och IES bokföring som finns där. Det är åtminstone Ivans uppfattning. Den äldre bokföringen finns sannolikt i garaget säger Ivan.

På fråga om det kan finns bokföring någon annan stans säger Ivan att det vet han inte. Ivan vet inte om det finns någon digital bokföring.

På fråga om vilken affärsidé BDT hade så berättar Ivan att det var Building and data technology. Att det var byggprojekt, teknik. Mestadels så har Sergey på senaste tiden lånat pengar och fått procent tillbaka. Det är vad Ivan vet säkert. Ivans uppfattning är att det är mera lokalt i Sverige som BDT verkar.

På fråga om vilken roll hans pappa har i BDT så säger Ivan att han är näringsidkare. Han har 100 % av aktierna och driver företaget.

Ivan tillfrågas om vilka som jobbar i BDT. Ivan säger att just nu vet han inte men tidigare var det hans pappa, mamma och han själv. På fråga så säger Ivan att han formellt fick lön men att det var mera att han fick mat, husrum mm.

Ivan tillfrågas om han har något engagemang i Avanza. Ivan berättar att han har aktier där. Just nu bara aktier men tidigare även fonder. Likaså hans pappa har aktier i Avanza.

Ivan informeras om att han i november 2021 genomförde en äganderättsöverföring på Avanza till ett värde av ca 142 000 kr till hans pappa. Ivan ombeds förklara vad det är. Ivan berättar att det sannolikt har att göra med att hans pappa inte riktigt vågade själv handla med aktier på Avanza i början utan Ivan fick investera pengar åt honom. Och sen efter en tid förde Ivan tillbaka sin pappas pengar till pappans bank.

Ivan tillfrågas om vem Viktor Matozuko är. Ivan säger att honom har han ju pratat om. Att han har det sista kontraktet inom BDT. På fråga säger Ivan att Sergey lärde känna Viktor genom vänner. Att det var Viktor som byggde deras hus 2014 och att dom lärde känna varandra innan dess någon gång.

Ivan beskriver Ivan som "Ham", vilket är ett ryskt uttryck för en person som inte kan föra sig socialt helt korrekt, är excentrisk. Ivan säger att det är många som tycker Viktors sätt är lite jobbigt, även han själv och hans föräldrar. Men att han är en bra affärsbekant. Kanske Viktors företag heter Heliopol.

Ivan tillfrågas om dom har någon kontakt med ryska ambassaden eller folk därifrån. Ivan säger att vad han vet har dom ingen speciell kontakt med ryska ambassaden. Den kontakt som dom haft är att uppdatera/förnya deras pass vilket görs genom att man bokar en tid på deras hemsida och sen går man dit. Vad Ivan vet så har ingen i familjen varit på någon bjudning på ryska ambassaden.

På fråga så berättar Ivan att vid middagsbordet så förs avslappnade samtal med humoristiska inslag. Att det ibland förekommer affärsprat men det är sällsynt. Ivan berättar att dom ibland pratat lite aktier och att hans pappa har aktier i Ryssland i vad Ivan tror Norrnickel. Ett prospekteringsföretag.

Ivan tillfrågas om de har konton i andra länder. Ivan berättar att hans pappa har konto i Ryssland. Detta då de har en lägenhet i Moskva och för att betala hyran måste de ha ett ryskt konto. Ivan säger att det är mycket svårt att betala hyran. Lägenheten hyrs enligt Ivan ut och hyresgästen betalar kanske till kusinen som är kvar i Moskva. Ivan säger att dom får betalt för lägenheten.

Ivan tillfrågas om hur ofta hans föräldrar besöker Ryssland. Ivan säger att 2020 var en hel del, likaså 2021. Mycket i samband med att mor och farföräldrar avlidit. Ivan säger att resorna till största del varit släktrelaterade. Sista gången var vad Ivan tror 2021 och anledningen kan ha varit [REDACTED]

Ivan tillfrågas om hur han och sin systers relation är. Ivan säger att [REDACTED] Att hon är någon form av miljö ingenjör och har sin egen firma. Ivan tror hon arbetar i projekt och nu i projekt Förfart Stockholm. Systemen bor enligt Ivan i Solna [REDACTED]

Förhöret avslutas 08:00

Förhöret återupptas kl 8:32

Ivan tillfrågas om när i tid familjen fått besök av affärsbekanta från Ryssland/Ukraina. Ivan berättar att det varit sporadiskt i Orminge och på Spetsvägen. Ivan kan inte säga exakt vilka år. Det var olika år och olika frekvens. Gick affärerna bra var det fler besökande och vid sämre tider var det mindre besökande.

Ivan minns inte namn på personer eller företagsnamn. Ivan säger att han har svårt att särskilja affärsbekanta kontra vänner då han var barn under den tiden.

Ivan ombeds berätta vad han minns från tiden på Spetsvägen. Ivan nämner Djacov och säger att det var nog i Orminge, inte på Spetsvägen. Ivan säger att han inte minns just nu men han vet att det finns besökare från Ryssland/Vitryssland/Ukraina. För Ivan så är människorna från dom länderna rätt så lika så det kan också bara ha varit från Ryssland då länderna går ihop för honom.

Ivan tillfrågas om vad han menar med sporadiskt. Ivan landar in i att det kanske varit en gång per månad eller en per tre månader. Inte så väldigt ofta men förekommande.

Ivan berättade att det varit olika typer av möten. Allt från middag hemma till middag på restaurang. Ivan säger att han har svårt att säga om det var vänner/affärsresenärer eller hur/vart mötena hållits då han inte hade något större intresse i det hela.

På fråga om hans pappa rest till Ryssland på affärsmöten svarar Ivan att det har han gjort. Vad Ivan minns så var det sporadiskt. Innan 2014 var det oftare än efter. Innan 2014 var det ofta, kanske 3-4 gånger per år. Efter 2014 blev det mindre och mindre. Kanske en gång per år eller två år. Ivan tillfrågas om han kan säga några namn på sina föräldrars affärsbekanta. Ivan säger att det är samma som han sagt tidigare, Djacov, Viktor.

Förhöret avslutas 8:39

Förhöret genomläst 2022-12-13 och mindre rättelser/förtydliganden gjorda i den löpande texten.

Insp

Polisinspektör

K-nummer
0105-K065-22

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Matouzko, Viktor
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2022-11-23
Förhör påbörjat/avslutat: 13:25 – 14:31
Plats:
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare:

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Förhöret spelades in på ljudfil sin sparas hos Säkerhetspolisen.

Förhørsledaren förkortas FL, biträdande förhørsledare BFL. Vittne Viktor Matouzkos svar ses nedan i kursiv stil.

Viktor förhörs som vittne gällande olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige och olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt.

Berättelse

FL: Jag tänker läsa upp en harang. Du kommer att beläggas med ett yppandeförbud. Det är viktigt att du vet vad det är. Det betyder att du inte får prata med någon utanför det här rummet om vad vi har pratat om, vad vi har ställt för frågor eller vad du har svarat. Tills annat sägs. Är du med?

Jag menar så. Som vi pratar, jag kan inte prata någonting som vi...?

FL: Nej, exakt. När du kommer ut sen, när du går hem. Då får du inte prata med fru, inte med kompisar, inte med någon om vad vi har snackat om. Och det är också lite för Sergeys del. Det är bra för honom och hans fru. Man får inte "babbla" helt enkelt. Okej?

Man får inte babbla. Jag förstår.

BFL: Bara med oss.

Jag förstår.

FL: Du är ju här för att prata om vad du vet om Sergey Skvortsov, Elena, deras företag och eran vänskap. Jag kommer ställa ganska specifika frågor, men du får prata hur fritt du vill. Jag har egentligen inte så mycket mer att säga. Har du något annat du vil informera Viktor om innan vi kör igång?

BFL: Nej.

FL: Har du någon fråga till mig?

Nej, nu jag förstår det du berättade om. Jag vet, jag läser tidningen också.

FL: Jag ska också säga att om man bryter mot yppandeförbudet, om du skulle prata...

Vad betyder "bryter"?

FL: Om du struntar i det jag säger. Om du går ut och pratar med fru och kompisar om vad vi har pratat om idag, då kan man bli straffad för det i domstol.

Jag förstår.

BFL: Då är det ett brott i sig.

Inte som nu. Jag tänker så, det är nu det börjar fungera. Vi ska börja... Som det... Annars, det är bättre som hittar lösning som inte... Det sker bara som information som, angående, som vi diskuterade. Men jag förstår. Om exempel, om vi är överens om det vi pratar om här, men ute är jag tyst. Sen efter, om de får besked eller någonting så.

FL: Ja, då är det en annan sak.

Jag förstår.

FL: Kan inte du berätta lite om dig själv? Om din bakgrund, när du kom till Sverige, var du är uppväxt. Allt sådant. Så vi vet vem du är.

Jag kommer Sverige 1999. Jag har själv fått barn här. Jag kommer till tjejen som jag känner från mitt land. Vi har gått på samma skola. Jag kommer från Krim.

FL: Du kommer från Krim?

Mm, Ukraina. Nu det är Ryssland. 199 kom jag hit. Sen det blev... Jag bor med henne i nästan 10 år och sen det blev sep...

FL: Separation?

Sen jag skämtar. Som jag känner längre än själva. Hon kommer hit. Vi bor med henne också 12 år. Nu jag är ensam.

BFL: Hur kom det sig att du kom till Sverige? Varför Sverige? Varför kom du till Sverige?

Jag fick barn här. Den tjejen som bor här. Vi bor tillsammans med henne. Jag har dotter också. Vad heter det på svenska?

BFL: Hon bodde redan i Sverige?

Ja, hon bodde tidigare. Hon sa "kan du komma hit". Vi börjar bo tillsammans. Vi fick dotter. Jag kommer bara angående familjen.

FL: Okej. Anhöriginvandring? Anhörig? Familj?

Ja.

BFL: Du kom in för att du var pappa?

Ja. Min barn här. Vi börjar bo tillsammans.

FL: Vad jobbar du med?

Byggbranschen. Jag har byggföretag. Tidigare jag jobbar själv, när jag kommer hit som snickare. Jag är utbildad snickare, så jag började så. Sen öppna en till firma, sen öppna aktiebolaget.

FL: Vad gjorde du på Krim? Vad jobbade du med där? Tidigare, innan Sverige.

Jag jobbar som förare. Jag också har barn, familj där.

FL: Du har kvar familj på Krim?

Nej. Min mamma. Min bror. Mina barn här. Båda två, de slutade på KTH institutet. De är civilingenjörer. Det är bara pappa som springer runt som en åsna.

FL: Så dina barn har pluggat på KTH?

Ja. Jag har fem barnbarn.

FL: Har du gjort värnplikt? Militärtjänstgöring i Ryssland?

Ja, som vanliga. Två år. Som är obligatorisk. Från 18 till 20.

FL: Har du gjort någon karriär inom militären?

Nej, nej. De sa till mig "Åh, kan du stanna?". Jag sa "Nej, jag vill inte". Jag har studerat i bygginstitutet. Jag studerade två år, sen slutade jag. Efter militären, jag började studera i bygginstitut.

FL: Men bara i två år?

Ja. Men jag slutade sen. Jag vill gifta mig. Min mamma och pappa var arg, "Vad är det för nåt, varför du slutar så?" Jag ville inte studera. Jag vill... Men det är så när man är 20 år, vill inte lyssna. Men nu jag förstår. Till mina barn jag säger "obligatoriskt, måste slutföra institutet, annars det går inte". De båda två slutförde sina kurser. Min dotter har nu också börjat studera juridik. Så man måste institut. Annars det blir städerska. Det går inte.

FL: Har du några andra utbildningar än byggutbildningen du pratade om?

Nej, bara bygg. Några år jag jobbade själv. Jag kan allt själv. Snickare, målning, kakel, klinkers.

FL: Jag tänkte att vi skulle fråga lite om Sergey och Elena, vad du känner till. Hur känner ni varandra?

Vi träffades några år... Genom... Vi har lite renovering, lägenhet eller nånting så. Vi träffas där. De bodde i Nacka i en lägenhet.

FL: Vilka bodde där?

Jag kommer inte ihåg adress. Orminge eller nånting sånt. De finns hus, betonghus, de hade lägenhet.

FL: Sergey?

Sergey med Elena. Jag kommer inte ihåg. Genom någon kille. De behövde renovera. Därför jag kommer med mina arbetare. Där vi träffades.

FL: När var det? Vilket år?

Vet inte... 10, 8... Nånting så.

FL: 2008, 2010? Eller vad menar du?

Nånting. De hade den lägenhet sen jag byggde hus till dem också.

FL: Berätta om det.

Jag hittade en tomt men jag hade inte pengar. Banken lånade inte pengar på tomten. Jag jobbade längre med bröderna Nordqvist. Jag handlade material hos dem. De hade en tomt i Nacka. De sa "åh, Viktor, det finns tomt". Jag tänkte först bygga själv där, bo där. Jag sa till honom "Jag har inte pengar, kan jag bygga hus här, de hjälper mig med material och sen jag lånar från banken?" De sa "Jag vet inte".

FL: Vem sa "Jag vet inte"?

Ägare. De säljer material. Jag känner dem i över 15 år. Bröderna Nordqvist. Det ligger i Sickla. De säljer alla byggmaterial. Jag jobbar med dem. De hjälper mig ibland med material, sen jag betalar lite senare. Vi känner varandra. Det är bra. Svensk familj. Sen, jag vill bygga hus. Sen jag sa "det är mycket sprängarbete, jag tror det är mycket pengar". Sen jag träffade honom och han vill sälja lägenhet, priset går upp.

FL: Vem?

Sergey. Jag sa till honom att det finns en tomt. Jag kommer inte ihåg, men han pratade med honom också. Med ägaren till tomten. Han betalade honom handpenning kanske, jag kommer inte ihåg. Men i alla fall, de var överens. Så de byggde hus och sen han får pengarna från banken och kan lösa skuld på tomten. Nånting så. Vi var överens med honom, jag bygger honom hus. De sänker litegrann. Men jag gjorde inte sprängarbete. Jag bara byggde hus till dem.

FL: Hur fick du betalt? Betalade de lön till dig?

Ja, vi var överens. Huset kostade... Jag kommer inte ihåg. 3 eller 4 milj... Nånting så. Jag gjorde jobb, sen han fick från banken nånting. Sen jag kommer inte ihåg... 80% eller 60%, det kommer från banken. Och bank har också mäklare och nånting så. Han säger hur mycket det blir. Han löser till mig.

FL: Så du fick betalt av Sergey och Elena för det här jobbet?

Javisst.

FL: Inte av deras företag?

Nej, jag tror det är privat.

FL: Minns du hur mycket du fick?

Nästan fyra. Jag kommer inte ihåg hur mycket jag tjänade. De betalade från privat tror jag. Inte företag.

FL: Vad vet du om Sergey då? Vad jobbar han med?

Han hade företag. Jag vet inte precis. Han jobbar själv. Hans fru, bokförare eller nånting så. Men jag kommer inte ihåg vad företaget heter... BDT kanske.

FL: Hur många företag hade han?

Oj, jag vet inte. Kanske två. Men jag kommer ihåg BDT. Sen, han hjälper mig också. Jag kanske lånar lite pengar från honom. Jag behöver ibland pengar. Hela tiden, pengar finns inte till att bygga hus.

FL: Hur mycket har du lånat? Berätta om de här lånen som du har tagit från Sergey.

500.

FL: 500 000?

Mm.

FL: När var det?

Några år... Jag lånar till företag, därför vi skriver skuldebrev. Jag kommer inte ihåg privat eller företag.

FL: Var det nu? Två år sen? Tre år sen? Hur längesen?

Två kanske... Eller tre. Nånting så.

FL: Har ni gjort fler affärer ihop, än att du har lånat pengar?

Nej, jag gjorde själv.

FL: Vad sa du?

Jag gjorde själv.

FL: Du gjorde själv?

Ja, inte med honom. Jag behövde bara pengar till bygga husen. Därför jag lånade pengar. Sen jag betalar tillbaka. Ibland jag kan betala lite senare. Men i alla fall, jag betalar procent. Så det blir godkänt i bokföring, så man inte får problem.

FL: Så de här 500 000 kronorna, det är de ända pengarna du lånat av honom någonsin?

Ja.

FL: Är det så?

Ja.

FL: Och du har aldrig gjort några andra affärer med Sergey Skvortsov?

Nej, affärer har jag inte gjort med honom. Jag bara frågade honom om pengar, om det finns möjlighet att låna pengar. Han lånade mig, sen jag använde pengarna.

FL: Men inget mer än 500 000 kronor?

Kanske jag lånade tidigare... Totalt kanske det var 1 "mil". Sen, jag sålde mina gamla fastighet, jag lämnade tillbaka 500. 500 är kvar fortfarande.

FL: Vad gör hans företag då? Vad sysslar Sergeys företag med? Vilken bransch är han i?

Jag vet inte. Han har inte berättat det. Han säljer någonting, köpte nånting. Inte byggbranschen. Vi diskuterar med honom, han förstår inte.

FL: Ni har känt varandra i? 15 år?

Nej. När jag började renovera lägenheten till honom.

FL: När var det då?

När han bodde... Hur länge har han bott i huset? Fem kanske...

BFL: 2005?

Nej, för fem år sen kanske.

FL: Så ni har bara känt varandra i fem år?

Jag träffade honom när han renoverade lägenheten i Nacka. Han renoverade och sen sålde. Han hittade tomt. Jag tror det kanske är sju år, plus, minus.

FL: Vi har förstått det som att ni är ganska bra vänner? Stämmer det?

Vi känner varandra. Ibland vi träffas och kör tillsammans på skidor. Några familjer. Trysil.

FL: Och han har aldrig berättat vad hans företag gör för dig?

Nej, jag har inte frågat. Han säljer lite grejer, köper.

FL: Sa han aldrig vad det var för grejer?

BFL: Inom vilken bransch?

Köpte nånting från Europa, sen säljer till Ryssland. Nånting så. Elektronik. Jag kommer inte ihåg. Han sa att han köpte lite grejer till nånting. Jag vet inte vilka grejer... Som elektronik, eller nånting så, som köpte själv. Och sen han sätter en liten procent och säljer vidare. Nånting så. Jag förstår så.

FL: Köpte elektronik och sålde vidare till Ryssland?

Jag förstår varifrån han tjänar pengar. Han köpte litegrann, sen t.ex. 1 % i vinst och sen sälja vidare. Jag förstår så. Som mellanhand. Han köpte själv och sen sålde vidare. Han tjänar nån procent i vinst. Jag förstår det så.

FL: Berättade han vilka företag han handlade med?

Jag vet inte. Jag tror det är samma, BDT.

FL: Vilka kunder i Ryssland hade han? Har han sagt det till dig någon gång?

Nej. Jag frågade kanske. Nånting Europa, eller Amerika, köpte grejer, sen sätter marginal, sen säljer vidare till Ryssland. Jag har inte varit med honom nånting med de han träffar. Jag vet inte vilken.

FL: Berätta om hans familj. Hur ser den ut? Känner du hans familj?

Javisst.

FL: Vilka är de?

Elena har jag träffat på skidor, på vintern. Åka några familjer tillsammans på vintern.

FL: Elena. Någon mer?

Barn... Vad heter... Jag glömde vad han heter. Han har också studerat på KTH. Vad heter han... Ivan.

FL: Pluggar han med dina barn?

Nej. Kanske nånting kontakt. Min son är lite äldre.

FL: Känner din son Ivan privat?

Nej, jag tror inte. Han är 24 nånting. Min son är över 30. De har familj, barn.

FL: Hur är din relation med Elena och Ivan? Är ni bra kompisar, Elena och du?

Elena?

FL: Ja, frun.

Vi inte pratar. Om vi träffas tillsammans eller nånting, skidor.

FL: Ivan då? Känner du Ivan bra?

Ja, men han ibland med dem också.

FL: Ni kommer överens? Ni är vänner?

Nej... Han är inte så... Han är bättre på svenska. Jag kan inte prata svenska så snabbt. Jag kan prata ukrainska. Ryska också, samma sak. Han pratar sakta. Därför är det lite svårt. Hans pojke blir inte som vi.

FL: Så ni har ingen relation?

Nej. Han är liten. Deras barn.

FL: Din kontakt med Sergey, brukar ni ringa varandra? Eller träffas ni ute? Hur ofta?

Längesen. Jag vet inte. Två månader eller tre månader.

FL: Pratar ni ofta på telefon?

Nej.

BFL: När var senast du träffade Sergey?

Jag kommer inte ihåg. Nu det är vinter... Eller på våren... Eller på sommaren. Jag kommer inte ihåg.

BFL: När var senast ni pratade då?

Senast kanske för två eller tre dagar sen. Jag vill bjuda honom så han kommer med fru. Spela lite biljard. Tre dagar nånting. Vi pratade genom telefon. Tre eller fyra. Jag kommer inte ihåg.

FL: Du sa att du hade lånat 500 000. Kanske 1 miljon.

Nej, tidigare var det 1. Sen jag lämnade 500. Nu har jag skuld 500.

FL: Men har inte ni något byggprojekt på Krim ihop?

Nej.

FL: Ingenting? Han har inte lånat massa pengar till ett byggprojekt på Krim?

Nej.

FL: Tänk på att vi kollat på bankkonton...

Nej nej.

FL: Har ni pratat om något sådant byggprojekt?

Nej, vi diskuterade nånting. Han sa att han bor här. Han sa att han inte har så mycket pengar ibland. Jag har kanske tidigare frågat honom, kanske investera i något, hjälpa mig som köpte tomt. Bygga tillsammans. Sälja. Nånting så. T.ex. jag vet vad som händer i Sverige. Jag vet inte Krim. Jag har varit där några gånger men det är svårt att planera.

FL: Så ni har inget byggprojekt på Krim ihop?

Nej.

FL: Och han har inte lånat ut miljontals kronor till dig för att du ska bygga nånting på Krim?

Nej nej. Jag har hus i Krim. Min mamma bor där. Men Krim är lite svårt. Sverige jag förstår.

FL: Vilka sitter i styrelsen i Heliopol? Vem sitter i styrelsen?

Nu?

FL: Ja.

Min son.

FL: Som heter?

Yuri Matouzko. Tidigare var det min ex-fru.

FL: Som heter?

Natalia.

FL: Sitter du i styrelsen?

Nej, nu jag är ägare.

FL: Okej.

Nej, inte styrelse. Som hjälp... Vad heter det? Andra personer som...

BFL: Suppleant?

Suppleant, ja. Bara suppleant. Det är jag ensam. Tidigare min ex-fru var med mig, sen vi separerade så...

FL: Jag såg också när jag kollade på styrelsen... Vem är Akzonov?

Jag vet inte. Det är inte mitt företag.

FL: Inte? Har han suttit i styrelsen i Heliopol, eller?

Nej, min son.

FL: Ja, men jag frågar dig bara. Akzonov, är det någon du känner?

Nej. Är det efternamn?

FL: Mm.

Nej.

FL: Ingenting?

Jag kanske känner något namn. Efternamn, jag kommer inte ihåg Akzonov. Kanske jag känner namn, nånting. Annars, jag inte känner alla som efternamn.

FL: Men det är ingen kompis till dig eller en affärsbekant till dig?

Nej, jag vet inte. Om du säger kanske namn eller efternamn. Jag känner inte Akzonov.

FL: Okej.

BFL: Men vilka har varit i ditt bolag? Det är din före detta fru och din son och du?

Nej, tidigare Heliopol projekt, tidigare den Heliopol bygg, jag sålde längesen. Heliopol projekt, min företag nu, kanske 6-7 år. Tidigare jag hade Heliopol bygg. Jag sålde dom nu i konkursen. Den företag gjorde så. Men tidigare min Heliopol projekt, min fru stod som ledamot. Sen jag separerade med henne. Sen nu står min son.

BFL: Som ledamot?

Ja. Jag sa till honom "Kan du, annars jag hittar inte". Jag vill inte från gatan hämta någon. Därför jag frågade son.

BFL: Men jobbar din son i bolaget?

Nej. Han jobbar som civilingenjör på företag.

BFL: Men det är du som driver företaget?

Ja, ensam.

FL: Varför står inte du själv i styrelsen då?

Nej, jag är ensam. Men ledamot... Behöver två personer. Om det är aktiebolag, måste bli en till ledamot eller suppleant.

BFL: Men det är väl ledamoten som är ansvarig för företaget?

Nej.

BFL: Jo.

FL: Varför är inte du ledamot?

Jag är ansvarig för företag. Inte ledamot. Suppleant. Han suppleant.

BFL: Han är suppleant och du är ledamot?

Ja, jag är ansvarig. Ensam. Det är min företag.

BFL: Men vad var det du sa om konkurs i ditt tidigare bolag?

Nej, jag sålde. Sen några år de i konkurs.

BFL: Du sålde det och sen gick det i konkurs?

Ja. Jag vet inte. Sen jag kollade på den... Vad heter den... Nån sida, kanske konkurs, nånting. Jag vet inte. Jag inte kontakt med dem.

BFL: Vilka sålde du det till?

Jag kommer inte ihåg. Också byggbranschen. De förstår ingenting. De sa att de har skulder. Det blev som... Han jobbade med mig tidigare. Vi började bråka, nånting. "Ja, varsågod". "Vill du jobba själv". Det är bättre att jag är ansvarig. Händer nånting, jag är ansvarig. Jag ville inte. Händer nåt, jag vet. Vi separerade. "Hejdå, jag vill inte bråka hela tiden". Jag öppna nytt företag. Jag är själv ansvarig.

FL: Vad hette han?

Jag kommer inte ihåg... Erik...

FL: Var det en svensk?

Nej. Jag tror de blandar nånting...

FL: Vad heter han du bråkade med?

Erik... Eller vad heter... Jag kommer inte ihåg.

FL: Hur längesen var det här?

6, 7, 8. Nånting sånt.

FL: Du minns inte namnet på honom?

Nej... Lite som, inte lyssna. En gång, två gånger. Sen, "varsågod, ni kan göra som ni vill". Jag försvann från det företaget. Jag öppnade nytt. Jag jobbar som vanliga jobb. Jag bygger hus. Exempel renovera nånting. Det är bättre. Jag kontrollerar själv.

FL: Viktor, jag ska fråga dig en fråga som jag vill att du svarar ärligt på. Berätta vad du vet. Vad är Roskosmos för något?

Det är... I Ryssland finns nånting som... Exempel finns medicin, det finns exempel minister, ansvarig för medicin. Finns exempel Roskosmos. Finns bilbransch också. T.ex. Roskosmos, det är som... Vad heter det...?

FL: Du gör ett tecken upp mot luften?

Nånting så. De delar... Exempel ett företag Roskosmos. En exempel militär, medicin. Exempel Roskosmos, då heter det Roskosmos.

FL: Vad handlar det om? Om vad?

Jag vet inte. Han berätta mig som jag förstår tidigare, lite grejer, elektroniskt som inte tillverkad i Ryssland. De i alla fall köpte själv. Men kanske han hittade billigare. Eller nånting så. Från USA eller nånting så.

FL: Vem?

Sergey. Han berättade nånting sånt. Lite grejer som han sätter liten procent eller nånting så. Han berätta lite. Sen säljer vidare.

FL: Till Ryssland?

Ja, nånting så.

FL: Vad har Roskosmos med det att göra då?

Jag vet inte precis. Jag vet namn. Roskosmos är som avdelning som nånting som... Det finns exempel, de jobbar bara angående den delen.

FL: Du pekar upp. Vad menar du?

Inte som militärer. Exempel raket. Sputnik eller nånting så. Som de köra...

BFL: Satellit?

Satellit, nånting så.

FL: Rymden? Space?

Space. Det heter Roskosmos.

FL: Vilket land pratar vi om nu? Var finns Roskosmos?

Roskosmos, det är Ryssland. Det heter Roskosmos, ansvarig för den avdelning angående den.

FL: Vem är ansvarig där? Vet du det?

Det vet jag inte. De byter ibland. Jag inte kontrollerar det.

FL: Vem har pratat om Roskosmos med dig? Var det Sergey?

Nej... Sergey berätta mig som, tidigare kanske säljer nånting angående grejer. Han berätta det jag tror är som Roskosmos eller nånting sånt. Angående liten bit. Tillverkade i Europa, han köper själv. Sen säljer vidare. Jag förstår så. Han berättade det så. Han köpte exempel nånting i Europa eller Amerika genom hans företag, sen han säljer vidare. Det fungerar så.

FL: Var i Amerika köpte han saker?

Jag vet inte. Jag tror... Jag kommer inte ihåg. Han säger land. Jag vet inte. Han har varit i Amerika. Några grejer tillverkar Amerika och nånting här. Som jag förstår, det finns nånting som inte tillverkas i Ryssland som behövs till den grejen som fungerar. Jag förstår så.

FL: Nu pekar du upp mot skyn igen. Är det Roskosmos du menar?
Roskosmos, jag vet inte. Du frågar om Roskosmos. Roskosmos, det betyder som avdelning. De kontrollerar, de tillverkar nånting som skickas till...

BFL: De tillverkar saker som skickas upp i rymden?

Ja, ja. Men jag vet, som några delar som Ryssland hela tiden köpte från Europa. Det finns inte där. Jag vet inte varför. Hela tiden de kompletterar från Europa. Kvalitén bättre eller nånting så.

FL: Vad vet du om Radioexport då?
Radioexport... Radio, det som. T.ex. lyssna radio. Det är också elektroniskt... Nånting så. Jag vet inte Radioexport...

FL: Var har du hört det namnet?

Jag känner inte sådana. Det finns inte avdelning för radio... Jag vet inte. Jag tror inte det finns Radioexport... Radio, det kanske är grejer till elektronik eller nånting så...

FL: Har du haft kontakt med Radioexport någon gång?

Nej, nej. Jag inte kontakt med dem.

FL: Men det har framkommit i utredningen att du och Sergey har pratat om någon som heter Rogozin. Vem är det?

Rogozin, det har varit... Vad heter... Han... Ibland jag kollar tv. Han kanske chefen Roskosmos eller nånting sånt.

FL: Är han chef för Roskosmos?

Ja, eller har varit. Eller nu fortfarande. Jag vet inte. Det är Ryssland, ibland de byter. Det är svårt. Jag har bott här i 20 år.

FL: Han känner Sergey eller?

Jag tror inte.

FL: Han är högt upp?

Ja. Jag tror inte.

FL: Har Sergey pratat om Rogozin med dig?

Kanske han kan berätta nånting. Jag tror inte han träffat med Rogozin. Jag tror det är svårt, kontakt med honom. Som minister, som största chefen, jag tror det är svårt med kontakt med honom. Jag vet inte, kanske. Han har inte berättat. Men jag tror inte.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

FL: Vad är det som är svårt?

Hans mamma eller pappa dog tror jag. Han berättat.

FL: Varför vill han inte åka till Moskva?

Ibland han har varit där, han berättat till mig. Han berättar till mig, mycket korruption. Det är svårt. Nu han sa, inte samma tiden som några år sen när hon bodde där. Det är svårt att bo där.

[REDACTED]

BFL: Har Sergey nämnt några affärspartners då? Någon partner? Inte sådana som han köper ifrån, utan kanske samarbetar med.

Jag känner inte... jag tror han inte som jobbar nånting här. Han jobbar med den. Jag inte kontakt med honom ofta, därför jag vet inte. Jag frågar några gånger. Kanske vi fixar nånting affär. Svårt med banken, nånting så. Jag sa det är svårt köpa tomten utan banken. Jag har inte pengar, därför. Jag diskuterar med honom angående den som intressant. Bygga, nånting så. Sen angående hans del, jag tror inte som han...

BFL: Hur ofta brukar du och Sergey prata?

Inte så ofta. Kanske några månader vi inte pratar ibland. Inte så ofta... Jag tror det är några gånger per år.

BFL: Några gånger per år?

Kanske.

BFL: Hur många gånger i månaden?

Ibland ingenting.

BFL: Någon gång ibland bara?

Inte i... Jag menar kanske några gånger per år.

BFL: Hur många gånger ungefär?

Fem kanske.

BFL: Fem gånger per år?

Ja, plus-minus. Jag kommer inte ihåg. Vi pratar kanske några veckor sen, han hade corona, eller nånting så. Inte som varje dag "hur är det läget?", eller nånting så. Ibland jag kan ringa och "Hej, hur är läget?".

BFL: Har det varit så hela tiden?

Tidigare kanske har varit några gånger när han börjar bo i hus, han frågar "Vad händer där, vad händer här?" Jag är trött också på sånt. Hela tiden peka honom "Det fungerar så".

BFL: Det var oftare när du byggde huset?

Ja. Han förstår inte. Jag berättar hur det fungerar. Sen det blir mindre och mindre.

BFL: När huset var klart, då blev det inte lika mycket?

Jo. Redan kanske fem år. Nånting fem år.

BFL: Så de senaste fem åren har det inte varit så mycket kontakt?

Vi kontakter en gång per år. Vi träffar några familjer, köra skidor i Trysil. Före Corona, 2-3 år sedan. Varje år vi kör några familjer, vi kör till Trysil, skidor. 4-5 dagar.

FL: Vilka familjer är det? Vilka är det förutom Sergeys familj och din familj?

Vilka fler åker till Trysil?

Kanske nånting som bor här också. Vanliga som bor i Sverige. Kanske 3-4 familjer.

FL: Vad heter de?

En [REDACTED]...

BFL: Vad sa du? [REDACTED]?

Ja. Och han äldre...

FL: Vad heter han?

Han gammal. 10 år äldre än mig. Men i alla fall, han kör skidor bra.

FL: Vem är det då? Vad heter han? Du har ju varit på semester med honom i Trysil så du borde ju veta.

Tre år sen, eller fyra.

FL: Vad heter han då?

██████████

FL: Och den andre?

Och hans fru också. Det är vanliga människor som bor. Han jobbar, renoverar nånting. ██████████ nånting. Han anställd på företag. Bor här med familj. När jag träffar med de, Sergey, eller nånting så, de säger till mig "åh kan du prova". Jag aldrig köra skidor. Jag börjar.

FL: Så vad heter de som du åkte med? Det var Valentin, och vilka var det mer?

Bland de familjer... Hon heter Ina. Hans man, doktor, han är gammal också, 70 år, ██████████ Han är polsk och han bor här länge.

FL: Han har bott här länge?

Ja.

FL: ██████████?

██████████ de är familj.

FL: ██████████..?

████████████████████

FL: ██████████

Ja.

FL: Vad heter de i efternamn?

Oj, jag kommer inte ihåg. Jag är inte... Ibland nån som har svensk, ibland... Därför vi träffar där. Vi har varit några gånger tillsammans.

FL: Vad vet du om Sergeys föräldrars bakgrund? Vad de gjorde i Ryssland, vad de jobbar med?

Nej, han berättar som... Pappa... Vad heter det... Gammal pensionär, mamman också.

FL: Ingenjör?

Pension.

FL: Pensionär?

Pensionär.

FL: Vad jobbade pappan med då?

Nånting... också jobbar i Moskva. Jag kommer inte ihåg... Han har varit pappa... en gång här, som hans son sluta gymnasiet, nånting så.

FL: Så pappan var i Sverige då?

Ja. Hans son sluta gymnasiet, de gjorde en liten fest. Han kanske 80, eller nånting så.

FL: Var helt ärligt nu. Har han berättat om vad hans pappa jobbade med? Vad berättade Sergey om vad hans pappa hade för arbete i Ryssland? Tänk dig för nu. Vi har haft en lång förundersökning och vi vet mycket mer än du tror.

Jag förstår. Jag menar, som han berättat till mig tidigare, han jobbat tidigare som... Vad heter det på svenska? Vakt eller nånting så... Vad heter det på svenska som det blir... Vakt... Vakt som är i... Militärisk vakt som nånting... Han vakta... Som personer, som t.ex. minister.

FL: Han vaktade ministrar?

Ja. Nånting som vakt. Men jag vet inte på svenska. Som högsta chefen, nånting så.

FL: Han vaktade högsta chefen?

Ja, nånting så.

FL: Vilken högsta chef? För vad?

Jag vet inte. Moskva, jag vet inte.

FL: Presidenten av Ryssland eller?

Han är gammal, han vet inte presidenter.

FL: Vilken högsta chef?

Nej jag menar, det som... vad heter... som ansvarig på... vad heter det... Exempel kommer nånting genom honom, polis eller nånting, som vaktar honom. Nånting så.

FL: Vem var polis?

Inte polis.

FL: Militär?

Nånting militär.

FL: Var pappan militär?

Nånting så. Som det blir. Som vakt. Nånting som personer som ministrar, de kommer två eller tre stycken med honom, nånting.

FL: Någon form av livvakt?

Ja, nånting så. Men inte som vanliga personer.

FL: Så du har uppfattat det som att Sergeys pappa vaktade viktiga ministrar och att han var någon form av militär?

Jag vet inte precis. Minister eller nånting så... När vi började kontakten med honom, hans pappa pensionär. Jag inte frågade egentligen. Jag träffade med honom när vi var på fest. När han slutade gymnasium, deras son. Han är gammal men i alla fall, han berättade att han tidigare jobbar som vakt, nånting. Som vaktade. Det är nånting speciellt, inte som vanlig vakt på affären.

FL: Han var någon speciell?

Nånting som... inte som vakt på affären. Det han berättade tidigare, det finns inte sådan avdelning.

FL: Den är borta nu?

Ja. Tidigare med Sovjetunionen, det är en lite annan sak. De göra om hela. Jag förstår inte allt. Tidigare, de hade den, den, den. Efter att Sovjetunionen försvann, de...

FL: Då försvann avdelningarna?

Ja, de göra om... annan. Det är svårt. Jag förstår inte.

FL: Vad hette gamla avdelningen då?

Gamla... KGB eller nånting så. Kanske.

FL: KGB?

Kanske. Nånting så. Tidigare, jag kommer ihåg sånt... Min pappa och mamma berättade mig, vad det är för nåt.

FL: Så Sergeys pappa jobbade inom en gammal avdelning i Sovjetunionen som då hette KGB?

Jo. Längre sen. Och jag förstår så, jag vet inte precis som vakt. Du förstår vad jag menar.

FL: Ja. Är det något annat du tycker att vi borde veta om?

Ni kan fråga. Jag svarar som ni frågar mig. Jag vet inte vilken intressant fråga. Till mig, det är lite konstigt, som jag läste igår. Jag aldrig tänker, han kan vara så. Aldrig. Han kanske kommer lite tidigare till Sverige.

FL: Tidigare än dig?

Jag tror, kanske. Men jag kommer 99.

FL: Vad har ni för gemensamma bekanta? Har ni några gemensamma bekanta? Valentin?

Det är som vanliga, som vi kommer på skidor. Annars, vi inte träffar nån. Men om vi varit på skidor, ibland vi kanske träffar nånting, spelar, samma person som nånting. Som vi känner. Som jag inte vet vem är det. Samma familjer som vi köra där, ibland vi kommer spelar, familjer. Före jul, nånting så. Några familjer, bara så.

FL: Då träffas ni i alla fall en del?

En gång per år. Eller två gånger per år.

FL: Vad uppfattar du att hans fru Elena... du var inne på vad hon jobbar med. Vilka företag jobbar hon i? Vad vet du om det?

Jag vet inte. Nu, jag frågade henne kanske. Hon jobbar som bokförare.

FL: Har hon jobbat med Sergey? Har de jobbat ihop?

Oj, jag vet inte. Hon jobbar tidigare, kanske, eller han berättade tidigare, hon kanske hjälper honom. Som min ex-fru exempel, samlar papper angående bokföring. Jag vet inte.

FL: Hon hjälpte Sergey?

Jag tror. Jag vet inte precis. Jag kan inte säga till 100%. Jag tror, kanske. Lite hjälpa honom. Han kanske inte så bra svenska. Han pratar engelska. Hon bättre prata svenska. Därför hon hjälper honom.

FL: Han pratar ju ganska dålig svenska?

Ja, jag vet. Han pratar engelska. Men hon pratar bättre. Men i alla fall, angående papper, måste ha allt, allt, allt. Men det är bra. Måste ha allt angående alla regler, han förstår...

FL: Han förstår inte det?

Nej. Han förstår som att det måste bli allt, allt, allt. Hon kanske hjälper honom. Den, den, Skatt, moms...

FL: Så vem kan alla regler då?

Kanske hon hjälper honom nånting angående...

FL: Hon är duktig på reglerna eller?

Jag har inte pratat ordentligt men i alla fall, hon hjälper honom. Hon pratar svenska. Han förstår ingenting. Därför kanske hon hjälper honom. Jag tror det är så.

FL: Var kommer hon ifrån, i Ryssland?

Hennes pappa också från... Inte Moskva... Jag kommer inte ihåg. Han dog.

FL: Vad sa du?

Han dog.

FL: Han dog?

Ja. De träffades efter... Vad heter... Institut eller studerar...

FL: Berätta hur de träffades. Vad har han sagt om det?

De träffades där. När de bor där.

FL: Då menar du i Ryssland?

Ja. Sen jag vet inte... Han kommer hit... Hon först eller jag vet inte. Vi har inte diskuterat, han har inte berättat... Varför han kommer hit... Eller hon kommer tidigare... Jag vet inte varför de kommer hit. Jag kommer inte ihåg...

FL: Men de träffades när de studerade?

Eller efter... Eller nånting. Efter slut institut, jag vet inte. Hon också sluta institut. Jag kommer inte ihåg vilken. Jag tror de... Jag vet inte. Men jag kommer inte ihåg varför han kom. Jag inte frågat honom.

FL: Vilket institut pluggade han på?

Oj... Vanliga nånting. Han berättade nånting... Inte bygg... Inte som bästa institut, nånting som... Han berättade... Som ingenjör. Inte som nåt speciell... Det finns i Ryssland, det institut som... Vanliga... Inte byggbranschen... Som mekaniker eller maskiner, eller nånting så.

FL: Vad pluggade hon på för institut?

Vet inte...

BFL: Vet du varför de kom hit till Sverige?

Nej. Jag har inte frågat dem. De har inte berättat. Jag har inte träffat henne först. Jag träffade dem när jag renoverade lägenheten. Vi har inte diskuterat det.

BFL: Ni har inte pratat om det?

Några frågar mig varför jag kommit hit och som jag sa, det är familjen. Jag träffades med tjejen jag kände tidigare i skolan. Därför jag kommit hit. Dom, jag vet inte. Jag har inte frågat. Några olika historier, det är inte så viktigt för mig.

BFL: Mamman till ditt barn, hon som bodde i Sverige. Hur träffades ni?

Min?

BFL: Fru?

Vilken?

BFL: Hon som bodde i Sverige.

Hon, tidigare vi studerade i samma skola.

BFL: I?

I Krim. Hon kommer med hennes man till Sverige. Sen, på år får tillstånd. Sen de separerar och bråkar. Sen, hon kommer tillbaka. Jag separerar samtidigt. Vi träffades tidigt eftersom vi studerade i skolan. Jag känner henne länge. Hon bor fortfarande här. Vi har inte kontakt. Hon har inte berättat för mig, varför min dotter inte vill prata med mig. Vi har inte kontakt.

FL: Vi avslutar förhöret. Klockan är 14:31.

Säkerhetspolis

K-nummer
0105-K065-21

Förhørsprotokoll, Sammanfattning av förhör

Hörd person

Efternamn, förnamn: Caisin, Veaceslav
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Misstänkt

Förhörsinformation

Förhørsdatum: 2023-03-07
Förhör påbörjat/avslutat: 12:28 – 15:13
Plats:
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhörsledare:
Övriga närvarande: Advokat Kerstin Vogel

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Delgivning av brottsmisstankar samt förhör.

Berättelse

Förhöret dokumenterades med ljud- och videoinspelning. Inspelningarna sparas och förvaras hos Säkerhetspolisen.

Veaceslav uppger inledningsvis att vi i fortsättningen kan tilltala honom med Slava.

Slava informeras om sina rättigheter enligt FUK 12 §;

FUK 12

Som misstänkt för brott har man vissa rättigheter;

- Att anlita biträde av försvarare och som anhållen få en offentlig försvarare.
- Få information om förändringar av misstanken och ta del av utredningsmaterial enligt 23:18 RB.
- Vid behov biträdas av tolk och få handlingar översatta som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt, och
- Inte behöva yttra sig över misstanken och inte heller i övrigt medverka till utredningen av din egen skuld.

Slava har valt att använda sig av en privat försvarare och han uppger att han vill fortsätta med att ha det så.

Slava informeras om yppandeförbudet:

Slava och advokat Vogel informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhören. Det innebär att de inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. *(Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet)* Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Samtliga närvarande tillfrågas om de har förstått innebörden av yppandeförbudet och alla uppger att de har förstått.

Slava delgavs följande brottsmisstankar;**MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT SVERIGE, GROVT BROTT**

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 juli 2014 till och med den 22 november 2022 med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, hemligen och med användande av svikliga medel bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Verksamheten har bedrivits hemligen och med svikliga medel bland annat då han underlåtit att uppge att han företräder ryska staten/försvarsmakten.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för Sveriges säkerhet varit av allvarligt slag.

Veaceslav CAISIN har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att, dels bistå med transport för de ovan angivna föremålen som anskaffats av de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och dels bistå med kommunikation och information om föremålen med involverade kunder och leverantörer.

Lagrum

19 kap 10 § 1 och 2 st samt 23 kap 4 § brottsbalken

MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT FRÄMMANDE MAKT, GROVT BROTT (samt MEDHJÄLP TILL OLOVLIG UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET, GROVT BROTT i tiden innan den 1 juli 2014)

Sergey Skvortsov har inom Stockholms län och på andra platser i Sverige, under tiden från och med den 1 januari 2013 till och med den 22 november 2022, med uppsåt att gå ryska staten tillhanda, här i landet bedrivit verksamhet i syfte att anskaffa uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Amerikas förenta staters säkerhet, eller i vart fall medverkat till sådan verksamhet mer än tillfälligt.

Verksamheten har bestått i att anskaffa uppgifter i form av information om och själva anskaffandet av olika föremål som den ryska staten och försvarsmakten på grund av exportregler och sanktioner inte kunnat anskaffa på den öppna marknaden. Sergey Skvortsov har bedrivit, eller i vart fall medverkat mer än tillfälligt, till verksamheten bland annat genom att lokalisera de av ryska staten och försvarsmakten efterfrågade föremålen, förhandla om samt genomföra köp med döljande av den egentliga slutanvändaren.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom brottsligheten varit omfattande och systematisk, pågått under lång tid samt då risken för men för USA:s säkerhet varit av allvarligt slag.

Veaceslav CAISIN har främjat den ovan nämnda gärningen med råd och dåd genom att, dels bistå med transport för de ovan angivna föremålen som anskaffats av de två företag som ägts av bland andra Sergey Skvortsov och dels bistå med kommunikation och information om föremålen med involverade kunder och leverantörer.

Lagrum

19 kap 10 a § och 2 st brottsbalken (samt 19 kap 10 1 och 3 st brottsbalken i sin lydelse innan den 1 juli 2014) samt 23 kap 4 § brottsbalken

Slava tillfrågas vad han har för kommentar till de delgivna misstankarna.

Slava uppger att han känner Sergey Skvortsov sedan länge och att det är sant att de, BDP, hjälpte honom med både import och export av hans produkter. Det var inget som var hemligt, de gjorde precis som de gjorde med alla sina kunder. Slava har jobbat inom transport och speditorsbranschen sedan 2004. De jobbade med Sergey Skvortsov två bolag IES, Instrument Electronics i Stockholm och BDT, Building and Data Technologies Stockholm. Det som de gjorde med de två bolagen var precis likadant som de gjorde med alla andra kunder. 2018 slutade Slava att jobba för speditorsbolaget BDP International. De flesta försändelserna var mellan 2013-2016/2017. Då fick Slava veta av Sergey att hans köpare i Ryssland hamnat på sanktionslistan. Då satte de stopp på alla försändelser. Innan dess, för alla försändelser, fick de handlingar från exportören eller från avsändaren och de deklarerade allt till tullverket enligt rutiner och lagstiftning. Sedan bokade de flygfrakter och godset flög. Dessutom vet Slava, för deras kontor var på Arlanda och de hade en liten terminal som de delade med ett annat bolag som heter DGM som hanterar farligt gods. Det var flera gånger som tullen gjorde inspektioner på godset och tog bilder på allting eftersom det mesta var elektronik för rymdindustrin i Ryssland. Det var den information som Slava fick från Sergey. Slava uppger vidare att han själv inte undersöker eller kontrollerar innehållet av försändelser. I dagsläget fraktar de även kistor med lik till olika länder. De gör sitt vanliga arbete, får informationen från avsändaren som direkt går till tullombud där de deklarerar baserat på de kommersiella handlingar och information som de fått. De går till tullverket eller till jordbruksverket eller till andra myndigheter som är kopplade till själva införseln eller utförseln av godset. Slava uppger igen att allt som de gjorde, gjorde de precis på samma sätt som de gjorde med alla kunder som importerade eller exporterade varor till och från tredje länder.

Slava säger vidare *"Allt som var dolt för oss på företaget eller för mig, tyvärr det var dolt. Jag hade ingen direkt relation med Sergey eller med hans kunder, så all information som vi fick det var på mail och förstås samtal. Det var mycket samtal, men i alla fall så var det ingenting som jag skulle känna att det är olagligt eller på något annat sätt. Sen, om det finns någonting som jag kan bidra med så är det inga problem, jag vill gärna göra det."* Informationen som Slava vet menar han kanske kan ge oss mer information om situationen, men även information om BDPs vanliga arbetsrutiner som de gör för alla kunder.

Förhørsledare (FL) [REDACTED] frågar Slava om vi ska tolka det som han nu har sagt att han förnekar brott? Slava svarar ja, han förnekar brott.

Slava vill ge ett exempel. "Om du är en pilot på ett flygplan. Det kommer någon passagerare som har gått igenom passkontrollen och som det sedan visar sig att den personen var det något fel med. Sedan får du informationen om att du har gjort något brott och då är Slava i samma situation nu som att ja det kanske hade hänt något fel, men han visste

absolut ingenting och han gjorde sina arbetsuppgifter enligt den lagstiftningen som tillämpades på den tiden." Slava uppger vidare att BDP International ett amerikanskt bolag. De har egna rutiner så de kollade både exportörer och importörer om det var "sanktion". Det var någon websida där de kontrollerade om det var godkänt eller inte att skicka varor till och från de företagen.

FL [REDACTED] frågar om det var Slavs uppgift att utföra den kontrollen.

Slava uppger att det var inte bara hans uppgift utan allas på bolaget, alla som var involverade i operationellt jobb. Det var deras uppgift att kolla. Dessutom så var Sergeys fru Elena hos ISP på kurs, så hon skulle komma med information om det var dubbla användningsområde eller om det var andra restriktioner som de behövde veta för att deklarera det för tullverket på ett annat sätt.

Det brukade gå till så att de fick informationen med den statistiska koden på produkten. Oftast framgick det av "commercial invoice" eller "packlista". Med den informationen deklarerade de till tullverket och om det fanns restriktioner för vissa produkter. Då var man tvungen att lägga till koder, intyg eller dokument som krävdes. Om det är godkänt så är det tullmyndigheten som godkänner det. Om det inte är godkänt så kollar de med tullverket vad som fattas eller så skickar de inte godset för export. Det var så flera gånger, när tullen gjorde kontroll, och då fick de avslag på exporten. Då gjorde de ingenting mer än att godset lämnades tillbaka. Slava uppger att han gjorde sitt jobb precis så som han gör idag.

FL [REDACTED] frågar Slava om han har något ytterligare att tillägga eller kommentera gällande delgivningen av misstankarna om brott?

Slava uppger "Allt som står här har jag inte gjort. Det kanske var någon konsekvens från vårt arbetsuppdrag, men vi visste absolut ingenting att det var något olovligt eller något annat. Sen allt som hände mellan.. Jag tror att vi slutade 2017 eller kanske början av 2018 att ta transportordrar från IES. Allt som har hänt från den tiden har jag ingen aning om.

FL [REDACTED] ber Slava berätta om sig själv, när han kom till Sverige och sin bakgrund.

Slava kom till Sverige 1999 för att gå mastersprogrammet på Linköpings universitet inom datavetenskap. Innan dess fick han sin högstadiet utbildning i Moldavien. Slava är född i Moldavien 1975 i Chisinau. Han bodde där innan han kom till Sverige. Han jobbade som lärare på universitetet och dit kom en grupp av lärare på besök från Sverige och som förevisade deras mastersprogram i Sverige. Slava och en person till var intresserade av att utbilda sig lite till. Slava blev antagen och fick även stipendium från Svenska institutet. Efter två år var Slava klar med programmet och gjorde sitt examensjobb hos Nokia i Linköping. Sedan har han varit på Linköpings universitet som extern forskare fram till ca 2003. 2004 träffade han ägaren för ett transport- och logistikföretag som heter Polar Logistics. Han var finsk, men de träffades i St. Petersburg. Slava fick ett erbjudande om jobb där han skulle utveckla deras databas på deras kontor i Helsingfors. Slava blev omgående mer involverad i speditorsbranschen, i den operativa delen, med att boka flygfrakter och

biltransporter. De hade ett kontor på Vanda flygplats för de hade börjat med flygfrakt. Slava var en av två personer som började med flygfraktverksamheten för Polar Logistics. Sedan öppnade de ett kontor, ett dotterbolag, i Sverige 2003/2004. Eftersom Slava var den person som kunde mer än "fem ord" på svenska så togs beslut att han fick börja jobba där, det blev mer jobb med den operativa delen. Sergey Skvortsov var redan kund hos Polar Logistics. 2006 köpte Slava upp det svenska kontoret från moderbolaget Polar Logistics. 2008 träffade Slava Tim Frejer (Oklar stavning efternamn, FL kommentar) som var ansvarig för globalt nätverk för alla agenter inom BDP International. BDP är ett spedition- och logistikföretag med många egna kontor, men i vissa länder hade de inga egna kontor och därför samarbetade de med agenter. Polar Logistics var en sådan agent till BDP International och de tecknade avtal 2008. 2013 tog Slava och ledningen för BDP beslut om att gå samman, de gick ihop. De fick majoriteten av aktierna, Slava var minoritetsägare men han var VD i 5 år. Slava jobbade inom BDP fram till 2018 och sedan kom de överens om att gå skilda vägar. 2005 träffade Slava sin fru Maria, hon är från Ryssland. De har tre gemensamma barn, en dotter 16 år, en son 9 år och en dotter 7 år. 2018, efter att Slava och BDP gick skilda vägar så började Slava om igen. Slavas ägande i BDP var genom ett annat bolag som han startade 2013. Så Slava ägde ett annat bolag som hade en minoritet av aktierna i BDP. Det bolaget hade då ingen verksamhet. 2018 började Slava göra samma saker igen fast inom detta bolag och det har han sedan fortsatt att göra ända fram till idag. Detta företag heter Vealog AB.

FL [REDACTED] frågar Slava om BDP International AB är ett svenskt bolag men som ägdes till mer än 50% av aktierna av det amerikanska moderbolaget?
Slava uppger att han är osäker och säger att man måste titta i aktieboken för det kan vara det Nederländska BDP som ägde majoriteten av aktierna i det svenska BDP.

Arbeta tillsammans med Sergey Skvortsov

Det började med att Slava fick in ordrar av Sergey. De har träffats och ätit middag eller kanske snarare lunch 2-3 gånger. För 8-10 år sedan, kanske 2014/2015, vid ett tillfälle, fick Slava följa med Sergey till en leverantör i Sverige som ville träffa IES. Eftersom Slava och BDP skötte transporten åt IES så ville leverantören ha med honom på mötet. Detta var det enda besöket som Slava gjort hos IES leverantörer. Slava kände till Sergeys fru Elena. Hon var kunnig om ISP Inspektionen för strategiska produkter. Elena har jobbat med Sergey. 2013, 2014 alt. 2015 var hon på kurs hos ISP och fick något intyg på att kunna hantera den typen av varor. Slava uppger att det var en fördel för honom, att det som bidrar till att de ska deklarerera rätt, ska komma från en person som varit hos ISP och som känner till regelverket. Slava kände både honom och henne. Sergey och Elena har besökt Slava och hans familj en gång under 2013. Slava har varit hemma hos dem 3-4 gånger i Saltsjö-Boo, men även 1-2 gånger i deras lägenhet för att hämta paket med varor som skulle exporteras.

Slava förklarar hur expeditionsbranschen fungerar. De är som spindeln i nätet. De får uppdrag att hämta godset, t.ex. i Malmö för att skicka till Hong Kong. De bokar transport för att hämta till närmsta/ lämplig flygplats, sedan deklarerar till tullverket, sedan bokar de flygfrakten. Efter godkännande av tullverket så lastar de godset. Det görs på terminalerna så det är väldigt sällan som de själva/ Slava ser godset de skickar eller tar emot. Sedan när godset landar i mottagande land så kan det vara så att deras agent hjälper till med tulldeklarering i mottagande land. Det blir en typ av införsel/ import. Till sist levereras godset till slutkunden.

frågar Slava om han anser att han och Sergey är vänner?

Slava uppger att de känner varandra, men har ingen jättetight kommunikation. Slava har aldrig träffat honom i Ryssland. Det Slava fick veta av Sergey var att det var ett företag i Ryssland som hette Radioexport. Det företaget var leverantör av elektroniken till rymdmyndigheten. Allt som de transporterade var inom civil slutanvändning så Sergey från första början. Sergey hade flera leverantörer från USA, Israel och Sverige. Slava har förstått att Sergeys verksamhetsidé var att samla alla ordrar från olika leverantörer och sen sätta ihop och skicka allt som en enda försändelse till Ryssland. Han köpte in från flera olika leverantörer och skickade allt som en enda sändning och sålde till importören Radioexport i Ryssland. Det var logiskt eftersom införseln/ importproceduren till Ryssland kostar mycket och tar mycket tid. Så istället för att ha tio importörer till Ryssland var det mer lönsamt att sätta ihop alla produkter som en enda försändelse och skicka. Slava och hans företag hade som uppgift att frakta godset och gjorde precis som DHL och FedEx. Slava fick sina transportuppdrag åt IES till 99 % av Sergey.

Så gick det till när Slava fick sina uppdrag

Sergey mailade alltid till Slava. Han kunde maila både till företagets mailbox och ibland direkt till Slava. Sergey hade oftast små försändelser som vägde 5 kg/ 10 kg. Det var dyra varor, elektronik som var individuellt gjord och var beställningsvara från tillverkaren av elektroniken. Oftast skickades det från USA och det var BDP USA som hanterade exporten. Nästan alltid så hade de "endusercertificate" som förklarar vem som är avsändaren/ mottagaren/ slutmottagaren men även fraktbolag. Om det var elektronik som hamnade inom rymdslutanvändning då var det nästan garanterat att det fanns ett "endusercertificate" som följde med och de fick också en på kopia. Slava har sett det många gånger och även i USA för att de skulle kunna exportera, de skulle också få samma dokument för att deklarerar exporten från USA. De flesta försändelser från leverantörer av mikroteknik hade oftast med "endusercertificate". På dem stod det vem som var avsändaren, vem som är mottagaren, vem som är transportören och vem som var slutlig mottagare. Det kunde vara en vanlig standardblankett som man kunde se i USA. Där fanns all information som skulle vara där så att exporten skulle godkännas. Sedan kom samma varor till Sverige och det stod att IES var importören i Sverige och att fraktas vidare med BDP International som transportör och slutlig mottagare var Radioexport och slutligen vad det skulle användas till.

Det var inte bara elektronik till rymden. Vad det gällde BDT var det andra typer av gods/ varor såsom 3D-printer och annan typ av elektronik. Slava tror inte att det var Radioexport som beställde den, men det finns säkert dokumentation hos BDP. Allt som skickades till Radioexport var för rymdindustrin. Gällande BDT så var det annan typ av elektronik eller andra varor som inte var avsedda för rymdindustrin. All information om varorna fick Slava från Sergey och Elena. Det var inte Slavass jobb att öppna paket, det var att frakta av varorna.

FL [REDACTED] ber Slava berätta om tillfällena när leveranser stoppades i tullen. Normalt sätt för ett transportuppdrag fick de information om varifrån gods skulle hämtas upp och vart det skulle levereras samt få all dokumentation och intyg som behövdes. Sedan började de boka transport från avsändaren till närmast flygplats eller hamn. Slava uppger att han nu kommer ihåg en annan typ av bokning som Sergey gjorde. Det var från Nederländerna till Ryssland. Det var "rescueboat" eller utrustning som lyfter/ lossar sådana "rescueboats" från stora båtar. En sådan stor båt har de levererat från Nederländerna till Severodvinsk i Ryssland. Där bygger de båtar. Där var det också med slutanvändningsintyg eller något om att de skulle användas på en civilbåt/ forskningsbåt.

Affären/ uppdraget i Nederländerna

BDP International AB fick uppdraget med frakten. Eftersom det skulle skickas direkt från Nederländerna så kontaktades troligtvis någon speditör som anlitat transportbolaget/ åkeriet som kommit och lastat allt på bil hos avsändaren. Sen var det de som deklarerade allting till deras tullmyndighet och fick det godkänt. De gjorde på samma sätt som alla speditörer när de exporterar varor. Troligtvis var det BDP International i Nederländerna som fick någon speditör i Nederländerna att frakta godset på BDPs uppdrag. Det kördes hela vägen till Ryssland, både kranen och båten. Slava tror att detta var någon gång 2014, 2015 eller 2016. Slava tror att det går att få fram informationen hos BDP.

FL [REDACTED] förevisar förhörsbilaga 94.1-94.5. som är en mailkonversation gällande affären med Palfinger. Slava bekräftar att mailen stämmer, att det är han som har haft mailkonversationen med Sergey.

Vad betyder det att Sergey skriver "Moskva trycker på"?

Slava uppger att det betyder att Sergey ville att Slava skulle komma med svaret snabbare.

Vilka i Moskva är det som kan tänkas "trycka på"?

Slava har ingen aning. Säkert mottagaren menar han. I förhörsbilagan kan man utläsa att det är Radioexport som är mottagaren, de sitter i Moskva. Den slutliga mottagaren var ett båtvarv i Severodvinsk. Själva båtvarvet heter Zwedochska "Lilla stjärnan". Sergey sa till Slava att godset skulle dit. Slava tror att själva företaget, varvet som bygger båtar heter "Lilla stjärnan". Slava uppger vidare att varvet bygger både militära- och civila båtar och kanske ubåtar. Slava har själv aldrig varit där, men han har fått veta att det var en stängd ort, att man måste gå igenom en kontroll för att

komma inh. En stängd ort är en "mono-ort" och det betyder en ort som har ett stort statligt bolag inom t.ex. verksamhet olja- och gasindustrin. De flesta som bor i området jobbar inom verksamheten. Om det finns något som är hemligstämplat som t.ex. inom rymden, militär eller forskning så är hela orten så kallad stängd och har en extra säkerhetsnivå med grindar så det går inte att komma in hur som helst, man måste ha någon form av tillstånd/ behörighet.

Hur gick det till när era lastbilar skulle köra in i en sådan här hemlig ort?

Slava uppger att de kontrollerade med sina agenter om det var möjligt att leverera och fick till svar att det gjorde det. Chauffören fick vänta vid någon gräns och sedan satte de en egen chaufför i lastbilen som körde in i området och lastade av och sedan kom tillbaka med lastbilen till vår chaufför. Det fanns ett problem eftersom chaufförerna ansvarar för godset, men om chaufförerna lämnar lastbilen så kan de inte ansvara för vare sig bilen eller lasten. Ett normalt förfarande var att mottagaren tog emot godset och sedan signerar de på CMR:en (fraktsedeln).

FL [REDACTED] frågar Slava om han har fraktat till andra länder än Ryssland?

Slava förtydligar att de (BDP) har hämtat från olika leverantörer i t.ex. USA levererat till andra länder. Ja, det är möjligt, men Slava kommer inte ihåg. 95-99 % var till Ryssland. Återigen uppger Slava, att det är ganska enkelt att gå in i affärssystemet hos BDP och sätta en "request", att söka efter en kund och se vilka uppdrag som man hade för just den kunden historiskt sett. Slava är ganska säker på att BDP bör ha all information om alla försändelser som de hade sedan 2013.

FL [REDACTED] frågar Slava vad/ om BDP hade för ansvar i processen gällande sanktioner och produkter?

Slava uppger att det fanns två typer av tullombud som ofta samarbetade, ett direkt ombud när de deklarerade import eller export åt kunden. Importören eller exportören var ansvarig för den information som t.ex. BDP lämnade in åt dem. De antog att den information som de hade fått i dokument var rätt, att det stämde med verkligheten. Det var inte deras uppdrag att kontrollera att det som stod i dokumenten stämde med verkligheten. I dokumenten så framgick det av en beskrivning vad det var för produkter. Med Sergey var det ibland svårt att förstå för om det var mikroelektronik så stod det bara betäckningar. "HS kod" - Harmonised code. Det är en klassificering av alla varor som används på alla tullmyndigheter i hela världen. Tulltaxan, är ett omfattande system, där man skriver in koden och vart det ska exporteras. Då framkommer alla restriktioner som tillämpas på den varan. Om varan tillhör "dubbla användningsområden" eller om själva koden kan tillämpas till både varor med dubbla användningsområden eller samma varor fast civila och som inte används i dubbla användningsområde. Speditören kollar med avsändaren vad det är för produkter, om något är militärt måste det finnas ett särskilt intyg med tillstånd för att få exportera varan.

Fortsättning gällande leveranserna som stoppades i tullen

Försändelserna blev stoppade i tullen. BDP hade deklarerat till tullen export av vissa varor, exportdeklarationen lämnades över till tulltjänstemannen, de kollade i datorn och såg att de skulle kontrollera varorna. Undertiden så har varorna stått på terminalen tills tulltjänstemannen gjort sin inspektion. Efter det så väntade de på ett godkännande för att kunna fortsätta med exporten. Det hände flera gånger att det blev stopp för Sergeys varor. Efter det fick vi avslag på exportansökan. Sergey förstod inte varför det blev stopp, eftersom enligt hans bedömning så skulle inte de restriktionerna tillämpas. Det var oftast elektronik och detta hände 3-5 gånger. Varorna skickades antingen tillbaka till exportören eller så kom Sergey och hämtade varorna. Slava vet inte vad Sergey gjorde med varorna.

Sergeys kunder

Radioexport var IES största kund som BDP hanterade åt IES. BDP hade kanske andra kunder. Sergeys affärsidé var att skicka elektronik till Radioexport. Slava har själv aldrig fått några uppdrag av Radioexport. Slava vet att Radioexport är ett företag som är en leverantör av delar till kanske Roscosmos, Myndigheten för Rymdindustrin i Ryssland. Slava tror att Radioexport var en av leverantörerna av elektronik och kanske även andra delar till Roscosmos. Slava uppger att de kom på besök till BDPs kontor en gång. Det var problem med en försändelse från USA, något var fel. Försändelsen blev försenad med drygt 6 månader. Det blev stora problem i Ryssland på grund av detta. Det var viktig elektronik och det var BDP som hade fått uppdraget att leverera det. Det var Sergey och 2 personer som kom. Slava tror att en av dem var Anatolij Dyakov och kanske dennes son. De var ganska arga. De fick 60 000 dollar i straffavgifter från deras kund på grund av förseningen. Detta var mellan 2013-2015. Slava tror att lasten stoppade på grund av att anmälan av exporten inte gjordes i rätt tid eller inte hade anmälts alls. Slava tror att exporten anmälades i efterhand och att lasten sedan skickades iväg från USA till Sverige. Slava tror inte det var direktleverans till Ryssland, utan att det gick genom Sverige. Det importerades varor till Sverige och sedan så var Sergey hos IES exportör för vidare frakt till Ryssland.

Under vilka år var Sergey exportör för varor från Sverige till Ryssland?

Slava uppger att Sergey var redan kund i bolaget när Slava började där. Sergeys ordrar kom ganska sporadiskt. Slava tror att det var mest mellan åren 2012-2015/2016 som det bokades. Det var inte hundratals försändelser per månad. Slava minns att Sergey ringde och berättade att Radioexport hade blivit sanktionerat, kommit in på en ny sanktionslista. Då fick Slava informationen och allt stoppades, slutade skicka till Radioexport. Slava tror att detta hände ca 2017.

Elenas roll

Speciella frågor om dubbla användningsområden och ISP- Inspektionen för strategiska produkter så skulle hon konsultera dem ifall de hade några frågor. Slava uppger att de inte hade några sådana förfrågningar. Sergey och Slava gick på en föreläsning av ISP som hölls hos Stockholms Handelskammare. Slava abonnerade via mail på information från olika

myndigheter för att hålla sig uppdaterad om nya information. Efter 2014, efter Krim, så hade många affärsmän problem med att skicka varor till Ryssland för exportörer skulle granska/ screena mottagare mot sanktionslistan.

Förhörbilaga 95.1-95.4 förevisas

Slava känner igen mailkonversationen och han uppger även att det är han som har skrivit den. Den handlar om 3D-plasten "Accura" som ska transporteras. Slava tittar igenom den tillhörande AWB Air Way Bill. Slava översätter och läser högt upp all konversation. Konversationen handlade om att försändelsen hade stoppats och att två tulltjänstekvinnor gjorde en inspektion. De öppnade försändelsen/ godset och tog bilder. Efter det så väntade man på beslut. Informationen skickades vidare till ISP som skulle ta beslut om det var godkänt eller inte godkänt för export. Slava uppger att han saknar beslutet från tullen i denna förhörbilaga. Troligtvis fick de okej att exportera uppger Slava.

Elenas roll i BDT och IES

Slava uppger att han tror att Elena hjälpte Sergey med bokföringen i både BDT och IES. Elena kunde svara på specifika frågor som handlade om t.ex. produkter med dubbla användningsområden "dualuse" och om varukoder för restriktioner i tulltaxan. Om "enduser certificate" skulle vara med så var det exportören som var ansvarig för att meddela om det fanns någon restriktion för varan. Slava kan inte påminna sig om att han/ BDP någon gång tackat nej till uppdrag från Sergey för det var, enligt den informationen som vi fick, aldrig tal om några olagliga varor.

FL [REDACTED] uppger att Sergey benämner Slava som sin logistiker i mail med andra bolag och frågar vad Sergey menar då?

Att BDP var bolaget som skötte deras logistikbehov.

FL [REDACTED] frågar Slava om USA, Ryssland och transporter där emellan. Vilken var BDP: roll och Slavas roll gällande de varor som Sergey begärde frakt av?
Slava var ansvarig för verksamheten i Sverige. Flera av leverantörerna till IES fanns i USA. 99 % av de varor som Sergey beställde av sina leverantörer och som BDP hanterade kom till Sverige. Någon gång skickades varorna direkt från tillverkaren till Ryssland, men oftast var det genom Sverige. Leverantören kände oftast till vem som var den slutliga mottagaren för det fanns "enduser certificate". Slava har sett sådant certifikat flera gånger och där såg man alla inblandade från leverantör till slutlig mottagare. Oftast gick det till så att de fick i uppdrag av Sergey att hämta upp godset från någon leverantör och transportera det till Sverige. Slava har då använt sig av BDP Internationals kontor i andra länder.

FL [REDACTED] förtydligar att "Transport skedde från USA till Sverige och vidare till Ryssland"

Slava "Ja"

FL [REDACTED] frågar om det skedde 2014, 2015, 2016?

Slava "Ja"

FL [REDACTED] frågar om det även skedde 2017?

Slava uppger "Troligtvis". Fram till att de fick information om att Radioexport var sanktionerat. Oftast skickades det via Sverige. Sergey tog hand om varorna i Sverige, men Slava vet inte om han hade dem i sitt hem eller på någon terminal. Hämtades oftast från hans lägenhet. Slava har aldrig hämtat varor hemma i Sergeys hus. Sergey kunde komma med varor till Slava, till hans kontor på Arlanda. Då fick Slava godset och han började med exportanmälan och bokning av transport. Samma hos alla andra fraktbolag, att man kan antingen lämna varorna hos bolaget/ ombudet eller så bokar man så att varorna hämtas upp.

Vilken information finns på slutanvändarintyget?

Där står det tydligt vem som är exportören, vem är första transportör, vem är mottagare i något mellanland, vem är andra transportör och vem är slutmottagare i Ryssland samt ändamålet, till vad ska det användas till av slutmottagaren.

Slava blir informerad om att Sergey och Elena var på möte hos ISP 2015 där de fick veta att de inte längre fick exportera till Ryssland.

Slava uppger att han inte visste någonting om detta. Det var första gången han hörde det. Om Sergey visste så skulle han ha sagt det menar Slava eftersom det är Sergey som är exportören.

Paus [REDACTED]

Förhöret återupptas [REDACTED]**Förhörsbilaga nr 96.1-96.2 förevisas.**

Slava läser högt ur mailkonversationen från ryska till svenska. Godset ska skickas direkt från USA till Ryssland. Transporten ska försäkras. Slava uppger vidare att alla Sergeys försändelser försäkrades alltid för det var små men väldigt dyra paket. Mottagare var Sobolev hos Radioexport. Slava uppger att det är han som har skrivit i konversationen.

FL [REDACTED] frågar Slava om han har någon vetskap om Sergey driver alternativt medverkar i några andra företag än BDT och IES?

Slava uppger att Sergey pratade om att han hade någon typ av verksamhet med matkonserver i Ryssland. Slava vet inget mer.

FL [REDACTED] berättar för Slava att Sergey har sagt i förhör att han och Slava hade en överenskommelse om att han skulle få pengar för era/ BDPs leveranser, att ni skulle lura Radioexport?

Slava uppger att det kanske var någon kommission som han skulle ha fått, men det har aldrig skett. BDP har aldrig betalt något till IES, men de har kanske fått rabatt. Slava uppger vidare att han inte tror att BDP hade Radioexport som kund. Slava känner inte igen företagen "Aelek" och "Aelcomp". Slava känner igen "Abtronics", kanske att det var en leverantör till Sergey. Slava tillfrågas om han känner igen namnet Timofej Telegin. Slava uppger att det är ett vanligt namn och efternamn och att han, på rak

arm, inte känner någon som heter så. Slava känner inte heller igen Amerikanska bolagen "BKLN Spectra" och "UIP Techno Corporation". Slava känner inte till Alexej Barrysheff.

FL [REDACTED] frågar Slava vad Sergey menar när han säger att han har lånat ut sitt tullregistreringsnummer till Slava?

Slavas tolkning är att i Sverige så måste alla som exporterar gods ha ett **EORI-nummer**, **Economic Operator Registration Identification number**, oftast är det samma som organisationsnummer. Detta är registrerat hos Tullverket och då kan företaget exportera godset. Då kan man deklarerera exporten åt den exportören som har EORI-nummer. Om detta nummer inte finns då kan man inte deklarerera exporten. Slava tror att Sergey menar EORI-nummer när han säger tullregistreringsnummer.

Med "Export från Sverige till tredje land" så menar Slava att det är en export till länder som ligger utanför Europas tullgräns. Från Sverige till Danmark är också en export, men inom Europa så har vi en tullunion så det är ingen "ren" export. Export utanför tullunionsgränsen är en export, varorna måste deklarereras för export till Tullverket. Som privatperson behövs inget EORI nummer för att exportera varor.

FL [REDACTED] frågar Slava hur transportrutten såg ut för en export från IES, Sverige till Ryssland?

Slava uppger att det var 100% flygfrakt. Aeroflot om det var tillgängligt. Aldrig med lastbil. Bokningen från Nederländerna var undantag, det var en bilförsändelse. Slava tror att de har kört flera gånger till varvet "Lilla stjärnan". Slava uppger att frakten åt Palfinger var en av de sista transporterna. Slava tror att det var max två försändelser till "Lilla stjärnan".

Förhørsbilaga 93.1-93.4 förevisas, Mailkonversation mellan "housewaretradelimited@gmail.com och Sergey Skvortsovs mailadress "ssn34234@gmail.com".

Slava tillfrågas om han känner igen mailadressen "housewaretradelimited". Slava minns inte, känner inte igen.

I mailkonversationen från 2016 så diskuteras en last. Slava tillfrågas om han känner igen Sergeys gmail-adress. Slava säger att Sergey hade en sådan konstig adress. Sergey skriver "God kväll Slava..." Sedan ser man att någon har svarat Sergey med mått och prisuppgifter. Slava uppger att det inte är han som har skrivit i denna mailkonversation. Slava har aldrig haft någon sådan adress och han har aldrig skrivit från någon sådan.

Bilagorna till mailet är två sidor med listor med "EAR99"-produkter. Slava tror att det är en amerikansk klassifikation som betyder att den inte kräver exportlicens. Slava känner inte igen produkterna som nämns i bilagorna till mailet, men förstår att det är olika elektriska komponenter. Bilderna på kartongerna är inte tagna på Slavas/ BDPs kontor.

FL [REDACTED] frågar Slava varför Sergey skriver "God kväll Slava", skicka bilder på saker som ska hämtas hemma hos honom, att det är suspekta varor och att det skulle inte vara till dig?

Slava tycker det är skumt. Själva texten är inget jätteovanligt när man vill göra en bokning, bifoga en fil till tullen så att man slipper leta efter den och

att köparen är Radioexport. Slava uppger att det var jätteovanligt att skicka till Lettland eftersom man skickade till tredje land medans Lettland var inom tullunionen. Själva mailet är inget konstigt. Informationen angående köparen och dennes profit är däremot konstig tycker Slava. Slava tror att anledningen kan vara att om IES inte kan vara exportören så skickas godset till en annan exportör eller annan köpare i Lettland som köper godset, sedan säljer de det till Radioexport. Inget fusk, men en mellanhand. Men om IES fick exportförbud då är det fusk menar Slava.

FL [REDACTED] frågar Slava om Sergey någon gång har föreslagit för honom att varor skulle skickas till ett lettiskt bolag som gör på det här viset när det har varit andra affärer? Slava informeras samtidigt om att vi har Sergeys alla mail.

Slava uppger att det kan ha varit någon fråga om de kunde skicka genom tredje land, men det var inte vanligt eller enligt regelbunden standard.

FL [REDACTED] Du är misstänkt för ett medhjälsbrott så det är Sergey och relationen med honom som är intressant. Därför undrar vi om Sergey har frågat dig om ni kan skicka via tredje land och hur många gånger det i så fall har skett?

Slava uppger att han kanske frågade, men inget som Slava kommer ihåg, någon sådan tydligt konversation att tänka ut att ta en genväg eller omväg. Slava tror inte att det har skett. Om de skickade inom Europa så kan det ha hänt någon enstaka gång, men Slava är osäker på det. Det var inget som de diskuterade, att skicka genom andra företag.

Advokat Vogel; Du säger att detta är ett standard mail.

Slava; Ja från "God kväll Slava..." Men från "Lettiska köparen och provision" den delen är ovanlig.

Slava uppger vidare att han tycker att mailet är konstigt, men inget olagligt.

FL [REDACTED] frågar Slava vad ha vet om företaget "Avtopromimport" och "ZaIn"?

Slava uppger att han tror att han har hört orden/ namnen, men vet inget mer.

FL [REDACTED] uppger att Sergey har sagt i förhör att efter 2014 har Sergey bara medverkat som en ekonomisk förmedlare i affärer med Radioexport och aldrig med några transporter.

Slava uppger att BDP har förmedlat transporttjänster åt både IES och BDT. När Sergey sålde sina varor till köparen i utlandet och leveransvillkoren var på sådant sätt att han stod för transporttjänster då var det förstås en del av affären. Sergey har alltid kontaktat Slava och gett honom uppdragen och de har alltid gått genom Polar Logistics och BDP International. Hos dessa bolag ska det finnas information om vad som skickades.

Advokat Vogel: Hur vanligt är Slava som tilltalsnamn?

Slava: Jättevanligt, men inte i Sverige.

FL [REDACTED] påminner om yppandeförbudet.

Förhöret avslutades kl. 15:23

Förhørsprotokollet är genomläst och efter justering godkänt av Veaceslav Caisin 2023-05-26.

[Redacted]
SäkerhetspolisK-nummer
0105-K065-21

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Lundgren, Thomas
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2022-12-19
Förhör påbörjat/avslutat: 11:03 – 11:34
Plats: [Redacted]
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare: [Redacted]

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av: [Redacted]

Anledning till förhör

Thomas informeras att han ska höras som vittne, upplysningsvis i en pågående förundersökning gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen, där det framgått att han har haft kontakt med en person som är av intresse för utredningen. Thomas ska höras om sin kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES.

Thomas informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhöret. Det innebär att Thomas inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. *(Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet)* Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Thomas tillfrågas om han har förstått innebörden av yppandeförbudet. Thomas uppger att han förstår.

Berättelse

Thomas bakgrund

Thomas jobbar som arbetsledare för ett företag som heter "Stockholms stadsbyggare" som är ett familjeföretag. Där har han snart jobbat i 6 år. Innan dess jobbade han jättelänge på en brädgård. Familjen består av fru och två barn samt ett bonusbarn. Thomas är idrottsintresserad, spelar själv paddel och innebandy.

Sergey och Elena

Thomas uppger att Sergey är en kompis till honom. Thomas vet att Sergey kommer från Ryssland, från Moskva. Thomas vet inte så mycket om Sergeys verksamhet. Thomas uppger att Sergey inte talar svenska, men han tror att Sergey förstår svenska ganska bra. När de ses så talar de engelska med varandra och de andra talar mycket ryska när de träffas. Thomas fru Olga är från Ukraina. Thomas har lärt känna Sergey och Elena genom Olga. Olga kände dem sedan tidigare. Thomas vet inte hur de lärde känna varandra från början. Olga och Thomas har varit tillsammans i 16 år. De har känt Sergey och Elena sedan 2006/ 2007 och har träffat dem regelbundet. De brukar ätit middag tillsammans och de har även haft semester tillsammans också. De bor nära varandra och de fiskar kräftor i sjön tillsammans. Nu var det länge sedan de träffades, inte träffats sedan kriget i Ukraina startade. Det är bara Thomas och Sergey som har träffats en gång i somras och fiskat kräftor. Olga tyckte att Sergey och Elena var mer på Putins sida, därav har de inte träffats på länge. O

[REDACTED]

Hur är Sergey

Han är en trevlig människa. Thomas ser inget dåligt i Sergey och Elena. Thomas ser bara positiva saker. De har alltid trevligt när de ses. De spelar kort och ibland spelar de biljard hemma hos dem. Åter middag och dricker alkohol. Det har aldrig varit några bråk eller konflikter mellan dem, inget förutom när kriget bröt ut. Systemen bodde i Kiev och mamman i Liviv. Olga och Elena har pratat och träffats sedan Elena "kom hem", de har tagit en promenad. Med "kom hem" så förklarar Thomas att han menar att när Elena kom hem igen efter att hon var häktad. Thomas har inte träffat eller pratat med Elena sedan hon kom hem. Olga har sagt till Thomas att Elena har sagt till henne att hon inte förstår någonting av det som har hänt.

Thomas och Sergey har aldrig haft några gemensamma affärer eller liknande. Det enda var att Sergey handlade byggmaterial av Thomas när han jobbade på brädgården. Thomas tror att han handlade för privat bruk.

Sergeys verksamhet

Thomas vet att Sergey jobbar med elektronik och IT grejer. Sergey köpte grejer från USA som han tog genom Sverige som sedan gick till Ryssland. Sedan så slutade det och kanske att det var i samband med första grejen som hände i Ukraina. Då stoppade USA, att man inte fick. Någonting hände att man inte fick göra på det här viset som han gjorde så att hans verksamhet, som Thomas uppfattade det, började läggas ned lite. Thomas tror att det var att Sergey inte fick importera från USA till Sverige till Ryssland. Thomas vet att de tyckte att de hade det dåligt med pengar. Thomas tror att det var deras föräldrar som dog och att de fick lite pengar därifrån när de sålde deras hus och lägenheter i Ryssland. Det är det Thomas vet om hans verksamhet och det är det som Sergey har berättat.

Mer om Sergey

Thomas uppger att han kanske framstår som knäpp i huvudet eftersom han har känt honom så länge, men han uppger att han har skitdålig koll på Sergeys bakgrund. Thomas tror att Sergey är utbildad ingenjör.

Bankfacket

Det är Thomas bankfack, att det står på honom. Sergey lämnade tillbaka sina nycklar till bankfacket i somras när de fiskade kräftor. Thomas har tänkt att säga upp bankfacket för han använder det inte längre, men det har bara inte blivit av.

Då kom det upp att Sergey och Elena behövde det så då fick de hyra det av Thomas. Thomas tyckte inte det var konstigt, men minns inte vad de skulle ha det till. De tog över bankfacket kanske för 4 5 år sedan. Thomas har inte tittat i sitt bankfack sedan han lämnade över det till Sergey.

Husrannsakan i bankfacket

Thomas informeras om att det har skett en husrannsakan i hans bankfack inom utredningen samt att bankfacket var tomt.

Kompletterande frågor

Thomas berättade inledningsvis att i samband med det som skedde i Ukraina så gick Sergeys affärer sämre. När var detta? Thomas uppger att det borde ha varit vid den första Ukrainakrisen 2014. Det var då det började med problemen att importera från USA för att USA inte tillät det längre enligt Sergey. Sergey har inte sagt något mer om sina affärer till Thomas. Thomas menar att det är ett hinder när man inte talar samma språk, det är svårt att förstå varandra.

Thomas och Olga har varit tillsammans i 16 år. Kände Olga Sergey och Elena innan? Thomas uppger att det gjorde hon, men att det inte kan ha varit så himla länge innan för Olga kom till Sverige 2000. Sedan träffades Olga Thomas och sedan, via Olga, lärde Thomas känna Sergey och Elena.

Thomas och Olga träffades på jobbet på brädgården. Olga fick jobb på där på kontoret, att ta hand om de dagliga papperna. Olga skötte inbetalningar och utbetalningar, ta emot leverantörsfakturor, skicka kundfakturor med mera.

Har du och Sergey något mer gemensamt? Thomas uppger att de äger en lite roddbåt tillsammans så att de kan fiska kräftor. Sergey brukar fiska upp betet till kräftfisket.

Thomas står som ensam avimottagare för bankfacket med anledning av att det är hans bankfack.

Thomas tillfrågas om det är något i efterhand, efter allt som har hänt Sergey och Elena, som han har reagerat över? Thomas uppger att han inte kommer på någonting. Thomas uppger att han har försökt att tänka tillbaka, men att han inte har något att säga.

Förhöret avslutades [REDACTED]

██████████
Utredare

K-nummer
0105-K065-21

Förhörsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Söderlund, Niclas
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2022-11-24
Förhör påbörjat/avslutat: 09:02 – 10:37
Plats: ██████████
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare: ██████████
Övriga närvarande: ██████████

Övrig information

Utskrivet av: ██████████

Anledning till förhör

Olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige och olovlig
Underrättelseverksamhet mot främmande makt.

Yppandeförbud

Söderlund informerades om att förundersökningsledare kammaråklagare Henrik Olin har tagit beslut om yppandeförbud gällande förundersökningen, vilket innebär att Söderlund inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. Det gäller inte att själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet. Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Berättelse

Söderlund Informerades om att han ska höras som vittne, upplysningsvis i en pågående förundersökning gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen, där det framgår att han haft kontakt med personer som är av intresse för utredningen. Söderlund ska höras om sin kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena Koulkova samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES.

Söderlunds bakgrund, utbildning, affärsverksamhet och yrkesroll

Söderlund uppgav att han har en Jur kand från Stockholms universitet, att han suttit i ting på länsrätten i Jönköping, jobbat på kammarrätten i Jönköping, fiskal på länsrätten i Jönköping, skattekonsult på PVC, Skattejurist Astra Zeneca, skattechef på Gambro, skattechef på Telia och skattechef på Elektrolux.

Söderlund berättade att han slutade på Electrolux 2018/2019 och började bedriva ett fastighetsbolag, Belin och Söderlund fastigheter tillsammans med en tidigare kollega samt att han även började på advokatbyrå där han nu jobbar (Förhørsledarens kommentar: Bengt Bristad AB).

Söderlund uppgav vidare att han även jobbar med några investeringar i onoterade bolag så som Snipe och Fiberaccessbolaget samt att han har en redovisningsbyrå, Adekvator ekonomi och konsult som han köpte för att kunna hantera sina fastighetsbolag.

Söderlund uppgav att han främst är skattejurist, primärt i förvaltningsrättsliga frågor.

Hur Söderlund känner till bolaget IES, InstrumentElectronics AB

Söderlund uppgav att när han fortfarande jobbade på Electrolux 2014/2015 fick han en fråga från en kollega gällande någon typ av investering, en skattefråga. Det blev ett möte med Sergey och en affärskollega till Sergey som hette Timur, men det blev inget mer av just den frågan. Söderlund uppgav att han inte vet vad Timur heter i efternamn men att Timurs pappa hette Jacob eller något liknande.

Frågan Söderlund fick från Sergey handlade om att utföra import/export av elektronik på ett skatteeffektivt sätt. Det blev dock inget samarbete just då. Lite senare hörde Sergey av sig med ytterligare skatterättsliga frågor i och med det som även stått i media om 2016. Det var då skatteverket hämtade bokföringen hemma hos honom. De hade ett kvarstadsyrkande och skulle utreda det hela. Söderlund hade för sig att det var en momsrelaterad fråga där han hjälpte till. Kvarstaden hävdes till slut och det blev inget mer av det.

Vid det första mötet som Söderlund hade med Sergey, var Timur med. Söderlund minns inte helt fullt, men hans uppfattning var då att Timur direkt eller indirekt representerade ägaren till IES och att Sergey hade

rollen som VD. Den verkliga huvudmannen var enligt Söderlunds uppfattning Timurs pappa, Jacob.

Söderlund uppgav vidare att IES idag ägs av Yassco och representeras av Pavel Nikitin. Skiftet skedde kanske 2017/2018.

Söderlund uppgav att han har varit involverad i IES under åren, men att det bara handlat om att han skrivit något avtal. Det handlade om någon fordran IES inte fått betalt för från Holland 2017/2018. Söderlund menar att han i övrigt inte haft någon insyn i IES. Han har inte haft någon inblick alls i varifrån de eventuellt köpt varor, men Söderlund gissar att de exporterat till Ryssland. Söderlund har inte varit inblandad i någon rådgivning kring export/import. Söderlund vet att han skrivit något intyg om att Sergeys hustru hade arbetet i bolaget inför att det skulle läggas ner. Söderlund visste att hustrun arbetat i IES då det var hon som skött bokföringen.

Söderlund förklarade att fordran som han hjälpte till med 2017/2018 var från något företag i Belgien, att motpartsbolagen hette Hans Holding eller Hans Trading samt ETT. Skälet till att de inte fick betalt var för att det inte gick att sälja det, men att Söderlund inte visste vilka produkter det handlade om. Såvitt Söderlund kommer ihåg var fordran på cirka 100.000 euro eller dollar, Söderlund har kvar dokument på det som han kan överlämna. Till slut kunde Söderlund inte hjälpa Sergey att kräva in pengarna, utan Pavel och Sergey anlidade en holländsk/belgisk advokat. Söderlund vet inte om de lyckades till slut.

På fråga om vad IES hade för verksamhet och huvudsaklig affärsidé svarade Söderlund att IES huvudsakliga affärsidé var att importera elektronik och radio. I något fall har det nog importerats från USA, men Söderlund visste inte om det gick till Sverige, Holland eller Belgien. Det som importerats såldes vidare, troligtvis till Ryssland. Söderlund uppgav att han aldrig sett någon försäljning, han har hört från allt om affärsidén från Sergey.

Söderlund uppgav att det var från bolagets VD Sergey Skvortsov som han fick uppdraget att likvidera bolaget 2019 eller 2020. Söderlund hade fått frågan från Sergey kring hur man skulle gå tillväga för att "close down" ett bolag. Söderlund hade då svarat att han kunde hjälpa till att likvidera bolaget, under förutsättningen att det inte fanns någon verksamhet kvar i det. När Söderlund tog över bolaget fanns det därför ingen verksamhet kvar. Söderlund uppgav att han tittat på handlingarna dagen innan förhöret och att det fanns ganska stora poster mellan fodringar och skulder i bolaget historiskt, men när bolaget skulle likvideras var allt det bortrensats.

På frågan varför bolaget skulle likvideras svarade Söderlund att bolaget inte hade någon verksamhet längre, Sergey fick i princip bara sin lön från bolaget just då. Sergey hade fått i uppdrag att driva bolaget och det uppdraget inte längre fanns, fanns heller inget behov av bolaget. Söderlund uppgav att han inte visste varifrån Sergey fick sin lön efter likvideringen, men trodde att det kunde vara från BDT, Sergeys andra bolag.

Vad Söderlund känner till om bolaget BDT

Söderlund uppgav att Sergey hade något byggprojekt i BDT, Building and Data Technologies, att Sergey nämnt något om ett byggprojekt i Ukraina som inte gick något vidare bra, runt 2017/2018. Det gällde ett hotellbygge, det kan varit på Krimhalvön. Söderlund har sett bilder på en hotell liknande byggnad som inte var färdig.

Söderlund uppgav att Sergey hade en rysk byggkontakt som hette Viktor. Viktor har byggt det hus i Nacka där familjen bor. Söderlund vet inte om Viktor jobbade i BDT, han vet heller inte om Viktor var med i byggprojektet i Ukraina.

Söderlund berättade att han frågat Sergey vad han skulle försörja sig med efter likvidationen av IES, Sergey hade då en tanke på att starta något byggprojekt eller att satsa på något oljeexploateringsprojekt eller kryptovaluta.

De som arbetat i IES enligt Söderlund är:

Bara Sergey och hans fru. Sergey drev bolaget, förhandlade och skötte import/export verksamheten som bolaget bedrev. Hans fru skötte bara bokföringen enligt Söderlunds uppfattning. Timur representerade ägaren av bolaget som enligt Sergey skulle vara Timurs pappa Jacob.

Tankar, planer om olika verksamheter

Söderlund berättade att Sergey nämnt en fundering om att bygga eller starta ett testcenter i Estland. Söderlund vet inte om det var ett testcenter för elektronik och radio, eller hur det hela skulle finansieras, eller om IES kunde vara med i det. Söderlund visste inte heller vem som initierat det hela. Det är även oklart om det ens blev något av det hela då Söderlund inte hört något om det efteråt.

Söderlunds relation med Sergey

Söderlund kommer inte ihåg när det var som han fick första frågan från Sergey, det var ett tag sen nu, men de hade ett möte då. Efter det hade de inte någon kontakt förrän Skatteverket började intressera sig för Sergey och hans bolag och hämtade redovisningen, då tog Sergey återigen kontakt med Söderlund.

Efter det har Sergey ringt och frågat om Söderlund kunnat hjälpa honom med att bland annat skriva något avtal. Sergey och Söderlund har haft kontakt cirka en gång per månad per mail eller telefon sedan händelsen med Skatteverket och de har träffats totalt kanske 10 gånger.

Söderlund uppgav även att han i samband med fordran gentemot Hans i Holland/Belgien, tillsammans med Sergey varit på gemensam resa till

Belgien. Detta eftersom Söderlund ville veta om det fanns några pengar att hämta hem från fordran.

När Sergeys frus dotter skulle starta ett eget bolag i Sverige hjälpte Söderlund henne med det. Företaget hade dotterns initialer, AMK?

Söderlund uppgav att han inte har umgåtts privat med Sergey.

Affärsmötet i Belgien

Söderlund berättade att resan ägde rum runt 2017/2018. Söderlund och Sergey reste då ner för att träffa ägaren till bolagen, Hans de Getere.

Affärsmötet handlade om att IES hade en fordran gentemot Hans bolag ETT, men att Hans menade att bolaget inte kunde betala. Hans hade även bolaget Hansa som var inblandat i det hela. Både bolaget Hansa och ETT var Hans. Söderlund vet inte om Sergey fick betalt till slut eftersom en lokal advokat senare kopplades in i ärendet. Under mötet sa Hans att han inte ville ha diskussionen gällande fordran med Sergey, utan med Jacob.

Under affärsresan hade Sergey och Hans egna samtal där Söderlund uppfattade att de pratade "business", under dessa samtal var Söderlund inte med. Söderlund var endast var med för fordrans skull.

Med på mötet var endast Sergey och Söderlund från IES. Hans hade med en skatterådgivare med samt två tre kvinnliga medarbetare som administrerade företaget. Mötet skedde på Hans kontor.

Söderlunds korrespondens med IES, hur gick den till?

Söderlund uppgav att de kommunicerade via sms, mail och telefonsamtal. Sergey ville ofta förklara muntligen då han ville ha hjälp och råd. Sergey är bra på engelska, vilket är det språk Söderlund och Sergey använder när de kommunicerar.

Söderlunds kontakt med Elena

Söderlund uppgav att han varit i kontakt med Elena inför att hon skulle lämna in skattedeklarationen. Söderlund berättade att han träffat Elena två gånger. Söderlund och Elena pratar svenska med varandra.

Söderlunds uppfattning om vad Sergey var bra på

Söderlunds uppfattning om Sergey är att han är bra på att knyta kontakter. Sergey uppfattas som en trevlig kille som fick saker och ting gjorda. Söderlund har uppfattat att Sergey även är bra på att hitta produkter, förhandla om avtal och att han kände mycket folk i Ryssland.

Vad gjorde Sergey med det han köpte in

Söderlund uppgav att Sergey sålde det han köpte in till olika länder, ett land måste varit Ryssland.

Bokföringen i IES

Söderlund uppgav att den bokföring han sett för IES är den han själv hanterat efter likvidationen, efter mars eller augusti 2020. Det underlaget som fanns när verksamheten bedrevs har Söderlund inte haft tillgång till, han tror dock att den ska finnas hos familjen själva eller hos den redovisningsbyrå som de använde. Byrån heter LWR redovisning och det ska vara en som heter Mikael som sitter i Nacka, som har hjälpt till.

Söderlund uppgav att Elena bokförde och att Mikael gjorde avstämmningar emellanåt, han kontrollerade att det Elena hade gjort var rätt. Söderlund vet inte hur ofta de träffas och han har aldrig träffat Mikael.

Kännedom om vem som hade teckning/fullmakt på IES

Söderlund trodde att det bara var Sergey som hade fullmakt. Bolaget hade Handelsbanken som bank men blev uppsagda därifrån, så när Söderlund tog över fick han förhandla med Handelsbanken om hur kontot skulle avslutas. Söderlund trodde att uppsägningen kunde bero på att Sergey inte kunde ge ett svar som Handelsbanken godtog på vem som ägde IES.

Den behållning som fanns kvar på IES konto när Söderlund skulle likvidera bolaget skickade han till bolaget Vitol. Sergey hade en fullmakt från Yassco samt en instruktion som sa att behållningen skulle fördelas på detta sätt. Behållningen på kontot var 5077 kr.

Kännedom om största kunden/uppdragsgivaren och största leverantören för IES

Söderlund uppgav att han inte visste vem som varit den största kunden till IES, inte heller de största leverantörerna. En leverantör borde ha varit ETT. Det enda namnet på en produkt som Söderlund kunde komma på var "Path finder", men Söderlund sa att han inte visste vad det rörde sig om.

SIE-filer

Söderlund uppgav att han har Sie filer för 2021 på sin dator. Resterande SIE-filer borde finnas hos Mikael eller hos revisorn, Christina Sharpe Kallin.

Christina Sharpe Kallin

Söderlund berättade att han jobbat med Christina i andra företag sedan 2014, att hon är revisor på R3 Revision. Söderlund trodde att Christina har varit Sergeys revisor sedan 2018/2019.

Sergey frågade Söderlund om han kände till någon bra revisor, då sa han att Christina på R3 var bra. Söderlund uppgav att de tre inte har träffats tillsammans. Söderlund har heller inte haft någon insyn i deras samarbete.

Efter att Söderlund tagit över ansvaret för likvidationen av bolaget så är det Christer på Edu Comp som gjort årsredovisningen, han har gjort den för år 2021.

Kännedom om IES tillstånd att köpa specialanpassade teknikprodukter från USA med licens

Söderlund uppgav att han inte visste något om något tillstånd, han har varken sett eller hört något om något sådant.

Kännedom Sergeys och Elenas kunskaper i bokföring samt Elenas roll i verksamheten

Söderlund uppgav att Sergey inte har några kunskaper i bokföring, det är Elena som skött det. Söderlund tror även att Elena jobbat på någon redovisningsbyrå inne i Stockholm efter att hon slutat arbetat med IES. Söderlund uppgav att han inte visste namnet på byrån. Söderlund trodde att Elena har gjort det Sergey bett henne om att göra.

Gällande Sergeys andra bolag, BDT, så är Söderlunds uppfattning att Elena även gjorde bokföringen där. Söderlund har dock inte haft någon insyn i det bolaget, han har heller inte fått någon förfrågan om att hjälpa till i BDT.

Kännedom om IES omsättning

Enligt Söderlund hade IES en bra ekonomi fram till 2017/2018, det var då de slutade att få betalt. Hur mycket Sergey tog ut en lön är han inte helt säker på, men sista löneutbetalningen var på cirka 50 000 kronor netto. Hur mycket Elena tog ut, visste inte Söderlund. Han visste heller inte hur ekonomin såg ut i det andra bolaget, BDT.

Bolaget Yassco

Söderlund uppgav att Yassco är ägarbolaget till IES som är registrerat på Cypern. Söderlund har träffat Pavel Nikitin som troligtvis tog över ägarskapet efter Jacob. Pavel kan ha bott på Cypern, men Söderlund är inte säker på det.

Bolaget Melectra

Söderlund har aldrig hört talas om bolaget.

Vladimir Kulemekov

Söderlund känner inte till Vladimir.

Lån till eller från bolaget IES

Söderlund uppgav att han inte visste om andra bolag lånat pengar från IES. De två fordringsförhållanden som Söderlund kommer ihåg är fordran till Belgien och till ett annat bolag som hette Life och som hade sitt säte i England. Bolaget Life var troligtvis kopplat till en försäljning som de inte fick betalt för.

Söderlund uppgav att han inte haft några egna affärer med Sergey och Elena.

Bolaget Bromma Bryggeri

Bromma Bryggeri är ett konsultbolag som Söderlund har. Det är genom en bifirma till Bromma Bryggeri som han har fakturerat Sergey för det

konsultarbete som han har utfört åt Sergey och IES. Bifirman heter Numana.

Söderlund har fått betalt till Numana i förskott för att genomföra likvidationen av IES, han fick 40 000 kronor för att täcka alla framtida kostnader i samband med arbetet. Bolaget är dock inte helt avslutat än, det kvarstår några avgifter som ska betalas, en förseningsavgift till skatteverket och en momsdeklaration på 625 kronor annars inget.

Söderlund uppgav att han aldrig tagit emot pengar från Sergey privat.

Radioexport

Söderlund tror att han har hört om Radioexport i samband med att det nämndes att det var ett av de bolagen som IES sålde eller exporterade till. Söderlund tror att det är ett Ryskt bolag.

Söderlund uppgav även att han har hört namnet Radioexport i samband med Jacob, men om det var hans bolag eller inte vet Söderlund inget om.

Timur Dyakov

Söderlund uppgav att Timur på något sätt representerade ägaren till IES. Timur ska vara ganska ung och ska eventuellt bo i Dubai. Söderlund träffade Timur den allra första gången, när han träffade Sergey, som han nämnt tidigare i förhöret.

IES Affärsidé/modell enligt Söderlund (repetition)

Sergeys bolag IES ska enligt Söderlunds uppfattning importera teknik. Varifrån tekniken importeras ifrån vet inte Söderlund, men eftersom förhållsledaren nämnt att de hade tillstånd från USA och att det enda bolagsnamn Söderlund minns var engelskt, så kan de även ha importerat från England. Därefter sålde bolaget tekniken vidare. Söderlund visste dock inte till vem då han aldrig var inblandad i någon sådan transaktion.

Söderlund drar dock slutsatsen utifrån att Sergey är av rysk härkomst och att ägarna hade koppling till och troligtvis bodde i Ryssland, att tekniken såldes till Ryssland. Men Söderlund har inte haft någon kunskap om själva verksamheten på det sättet.

Senaste kontakten med Sergey och Elena

Den senaste kontakten som Söderlund haft med Sergey var i början av året via sms. Sergey undrade om Söderlund hade stängt ner bolaget än.

Den senaste kontakten som Söderlund haft med Elena var för något år sedan, Söderlund minns inte riktigt när.

Söderlunds relation med Sergey och Elena, privat eller affärsmässig?

Söderlund uppgav att den relation han hade med Sergey var privat i den mån att Söderlund hjälpte hans dotter då hon startade upp det bolag som hon nu jobbar i. Det har något med arbetsmiljö att göra. Söderlund och

Sergey har aldrig umgåtts privat. Utöver Sergeys dotters bolag har Söderlund och Sergey bara haft affärsmässiga relationer.

Om Söderlunds fru träffat Sergey eller Elena

Söderlund uppgav att hans fru aldrig träffat Sergey eller Elena.

Om Sergey och Elena hade kontor/verksamhetslokal till bolaget IES

Såvitt Söderlund vet så har Sergey och Elena inte haft något kontor eller annan lokal till bolaget. Sergey har nämnt att de tidigare hyrde något i Nacka Strand, men han minns inte vart. Det ska ha varit innan 2016 som de hyrde något, efter det har de drivit sin verksamhet hemifrån.

Söderlund uppgav att han trodde att redovisningsbyrån också låg i Nacka Strand.

Söderlund tillfrågades om han vill lägga till något som förhørsledaren missat att fråga om

Söderlund uppgav att det skulle vara frågor om sonen, om han var inblandad eftersom vi frågat om dottern. Söderlund uppgav så att sonen inte var inblandad. Sonen har inte jobbat åt Sergey. Sonen har gått på KTH och varit utbytesstudent någonstans. Söderlund vet inte vad han gör idag. Söderlund har träffat sonen vid ett tillfälle, det var vid den första skattefrågan, då var sonen med som tolk.

Utredare

Förhørsprotokoll, Sammanfattning av förhör

Hörd person

Efternamn, förnamn: Söderlund, Niclas
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2023-05-24
Förhör påbörjat/avslutat: 09:36 – 11:30
Plats:
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare:

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Förhör 2.

Söderlund informeras om att han på nytt ska förhöras som vittne, upplysningsvis, i den pågående förundersökningen gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen, där det framgår att han har haft kontakt med personer som är av intresse för utredningen. Söderlund ska höras om din kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena Koulkova samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES.

Yppandeförbud

Söderlund informeras om att förundersökningsledare kammaråklagare Henrik Olin har tagit beslut om yppandeförbud gällande förundersökningen, vilket innebär att Söderlund inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. Det gäller inte att själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som

framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet. Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Söderlund uppger att han förstår vad som menas.

Brott

Olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige och olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt, Grovt brott.

Berättelse

Återkoppling från föregående förhör

Niclas får frågan om det är något som han har kommit på, något han vill tillägga eller om något har förändrats sedan senast han blev förhörd? Niclas uppger att det som har hänt sedan sist är att då var han förordnad som likvidator i IES. I samband med förra förhöret och det framkom saker som gjorde att Niclas kände att han inte hade fått en korrekt bild av IES så ansökte han om att bli entledigad som likvidator. Niclas har talat en gång med den nya likvidatorn.

Första kontakten med Sergey

Niclas tror att det var ca 10 år sedan när det var frågan om ett samarbete mellan Sergeys företag och ett annat svenskt företag. Niclas uppgift var då att beskriva hur man kan organisera ett samarbete mellan utländska och svenska bolag och hur det skulle kunna se ut. Närvarande vid första mötet var Sergey och Timur. Niclas är osäker på Timurs efternamn. Det blev inget av den uppgiften efter det mötet. Niclas blev tillfrågad om att hjälpa till med detta av en kollega på grund av att han kan den här typen av saker, att strukturera företag, samarbeten och även internationella företags investeringar i Sverige, att förklara hur det fungerar enligt svensk lag. Kollegan som frågade Niclas den gången var Bengt Bråstad. Detta var minst 10 år sedan.

Nästa gång, efter detta, när Sergey kontaktade Niclas, var efter att kronofogden hade varit hemma hos Sergey, ca 2014/ 2015 tror Niclas. I föregående förhör sa Niclas att första mötet ägde rum 2014/2015, undertiden då han jobbade för Electrolux, men nu säger Niclas att det måste ha varit tidigare när han arbetade hos Telia. Bengt Bråstad var inte en kollega till Niclas från Electrolux utan han är advokat. Bengt Bråstads kände inte Sergey utan han kände den svenska företagaren som Sergey skulle samarbeta med. Niclas tror att den som var mest intresserad av samarbetet var Timur.

Vilket svenskt företag skulle de samarbeta med?

Niclas uppger att det här var längesedan. Det var en person som kallades Rasmus, som egentligen hette Niklas. Sergey hade sin kontakt med Timur och de behövde juridisk hjälp för någon form av samarbete. Niclas vet inte vad det handlade om eller vad de skulle göra. Bengt Bråstad var bekant

med Niklas/ Rasmus. Niclas hade träffat den där Niklas/ Rasmus tidigare och Niclas kom med för att han jobbade med den typen av frågor och skulle bara sitta med vid mötet och förklara hur de skulle kunna göra. Niclas vet inte vad syftet var med att samarbeta. Niclas tror att det var att starta ett nytt svenska bolag för att importera och sedan sälja vidare.

Ryska bolaget, vad var det för företag?

Niclas vet inte, men han tror att Timur representerade Radioexport i något sammanhang. Timur är tydligen son till någon Jakov..(*oklar stavning. Förhørsledarens kommentar*) Niclas tror att det ryska företaget var Radioexport. Detta är något som Niclas har dragit slutsatser om nu i efterhand. Efter förra förhöret har Niclas kommit på att Sergey sagt till honom att Radioexport hade blivit svartlistat i USA, men Niclas hade aldrig någon relation med Radioexport, men Sergey berättade det för att han tyckte att det var viktigt för Niclas att veta. Niclas tror att det var därför som Sergey sedan avvecklade hela sin verksamhet. Niclas tror att Radioexport var Sergeys största kund och när de inte längre var aktuella så hade han inte längre någon verksamhet att bedriva.

Var var mötet med Timur?

På Advokatbyrån Bengt Bråstad på Kungsgatan. Det var Niclas, Bengt Bråstad, Sergey, Timur och Niklas/ Rasmus.

Niklas/ Rasmus?

Han har jobbat med Sergey och med det de gör, vad det nu var för något. Niclas tror att han var någon teknisk konsult eller bedrev någon form av teknisk konsultfirma. Han är barndomsvän med Bengt Bråstad. Niclas vet inte vad han heter i efternamn, men Bengt vet ju. Niclas vill tillägga att han upplevde Timur som "junior", det kändes som att han representerade sin pappa, att han själv inte hade någon insikt i det där med att förhandla affärer samt att vid den här tidpunkten var det inget konstigt att prata med ryska affärsmän. Det var inga fler möten med Timur och heller ingen mer kontakt. Niclas visste ingenting om Timurs pappa Jakov vid tidpunkten för mötet, utan det har han fått veta senare, att han ska vara Timurs pappa. Niclas är ganska säker på att han hört att Jakov är den som äger Radioexport. Niclas tror att Sergey har träffat Jakov i olika sammanhang och att det är Jakov som har bestämt för Radioexport och vad Sergey ska göra och inte göra. Sergey var VD för IES, men för Niclas så var han en representant för någon annan. IES hade ett bolag som hette Yassco som aktieägare och Niclas tror att den som i slutändan kontrollerade Yassco och Sergey var Jakov. Den som bestämde, så som Niclas uppfattade det, var Jakov. Han bestämde vad som skulle göras. När Niclas började arbeta med IES så fanns det stora tillgångar i det bolaget, det kunde man se i balansräkningen, som var på över 100 miljoner. Niclas tyckte att IES verkade vara för stort för Sergey att hantera, att det måste ha funnits någon annan som han frågade om råd hur han skulle agera. Niclas uppfattning då var att Sergey måste ha någon som han får råd och instruktioner från.

Fanns det några andra omständigheter som Niclas grundade den uppfattningen på förutom Sergey själv?

Sergey reste till Moskva och då vet Niclas att han sagt att han skulle träffa Jakov. Då gjorde Niclas den tolkningen, att Sergey skulle åka och få en instruktion om någon affär eller hur han skulle agera. Niclas vet inte om Sergey fick stöd eller instruktioner, men han fick ändå någon typ av stöd/instruktion och Niclas tror att det var Jakov för Sergey har pratat om honom samt om Pavel Nikitin. Niclas tror att han har träffat Nikitin två gånger och han tror också att Nikitin hade en liknande roll som Sergey fast för någon annan del.

Pavel Nikitin

Niclas tror att han var representant för Yassco samt att han hade ett annat bolag som hette något liknande med "Silencium". Niclas tror att han träffade honom två gånger. Det var en gång på besöksavdelningen på Electrolux för att det passade Niclas och sen vara det en gång på en Georgisk restaurang. Sedan försvann Nikitin. Sergey fick inte tag i honom och det var på grund av det som likvidationen drog ut på tiden.

Hade Niclas någon form av sidoverksamhet förutom sin anställning på Electrolux?

Niclas hade då en egen verksamhet och detta var inom ramen för det. I dagsläget är Niclas anställd av advokatbyrå och samarbetet med Bengt kring Sergey som han har haft kvar samt att likvidationsuppdraget låg i advokatbyrån.

Kontakter med andra ryssar och ryska bolag

Niclas tror att Radioexport bytte namn till något annat. Pavels bolag Yassco och det som hette typ "Silencium". Holländska bolagen "Hansa" och två bolag som båda hette "ETT". Sedan fanns det en motpart som hette "Life science". Med motparter menas med att IES hade avtal med motpart och i detta fall "Life science". Det skulle skrivas ett avtal om en överenskommelse om en slutbetalning för "Life science" så att IES sedan kunde avvecklas. Detta arbetade Niclas med för att Sergey sedan skulle kunna avveckla företaget. Det var i detta sammanhang som de andra bolagen kom upp, de holländska bolagen.

När Sergey inte fick betalt, Niclas tror att det var 1 miljon euro, så skulle Sergey prata med den holländska affärsmannen Hans de Geteere. Hans bodde i Belgien, men bolagen var holländska. Niclas var med Sergey i Belgien för att det skulle vara en hjälp till, en tyngd bakom, varför han behövde få betalt och att Niclas skulle kunna förklara syftet med att IES skulle avvecklas och att Hans hade en skuld till IES som skulle lösas. Niclas närvarade vi ett möte. Sergey och Hans hade andra egna "business-samtal", men de var Niclas inte med på. Det var Sergey som bad Niclas följa med till Belgien. Mötet hölls i en stad som hette Knokke-Heist, en badort. Det var inte en ovanlig uppgift för Niclas att vara med och träffa personen som var skyldig att betala och förklara för den vad det kunde bli för konsekvenser om vederbörande inte betalade samt vad som skulle hända vidare. Niclas uppgift var att i ett förstaläge att komma överens, att försöka få folk att förlikas. Med på affärsresan till Belgien var Sergey och Niclas. På plats mötte de upp Hans de Geteere, Hans ekonomiska rådgivare samt två kvinnor som skötte administrationen av Hans bolag. Hans de Geteere

betalade aldrig och en holländsk advokatbyrå engagerade sig sedan och påbörjade indrivningen av skulden.

En reflektion som Niclas gjorde då var att om man åker på ett sådant möte och det är ett stort företag så är mötet på företaget eller på en advokatbyrå, men det här mötet var på bolagets eget kontor. Niclas tyckte det kändes taffligt, kontoret var stökigt och det fanns inga strukturerade arbetsplatser. Niclas undrade hur de hade kunnat ge 1 miljon euro till Hans de Geteere för det var ju klart att han inte var kapabel till att klara av det. Niclas förväntan var att de skulle åka dit och förhandla och då gör man det på en advokatbyrå eller hos en rådgivares kontor, men de kom istället till ett kontor i gatuplan. Niclas fick känslan av att Hans inte skulle betala och det var ju så det blev och sedan även en rättsprocess.

Bakgrunden till skulden

Niclas uppger att han vet hur skulden uppstått. Det var ett förskott som hade betalats ut till Hans för att han skulle importera material till Holland för vidare försäljning någonstans, Niclas vet inte vart. Det var ett förskott och Hans påstod att han hade köpt in produkterna, men att de sedan inte hade kunnat säljas vidare. Hans hade gjort sig av med pengarna, men inte fått det sålt så han hade inte pengarna. Det enda namn som Niclas kom på var en produkt som hette "Pathfinder" (oklar stavning, förhållandes kommentar). Niclas sökte på det och hittade något som hade med båt att göra och tänkte att det måste ju ha varit fel. Niclas var aldrig involverad vad det var för produkter. Hans påstod att produkter hade köpts in och dessa skulle sedan, för att kunna exporteras, på något sätt verifieras att det inte var en militära produkter och inte gick att använda till militära ändamål. Hans påstod att han inte fick det godkännandet och därför kunde de inte säljas.

Niclas menar att det inte kan ha att göra med gummibåten som han kollade/ sökte upp när han kom ihåg namnet "Pathfinder". Det lät väldigt osannolikt att det inte skulle kunna gå att få en gummibåt godkänd. Niclas intryck av Hans de Geteere var inte affärsman, det var mer en känsla av att han också pratade med Jakov, att detta var Jakovs pengar och som han ville ha tillbaka från Hans. Sergey skulle fixa det så Sergey tog hjälp av Niclas så att Jakov kunde få tillbaka sina pengar. Det är den slutsats som Niclas gjort nu i efterhand. Det hela slutade med att den holländska advokatbyrån stämde "Hansa Trading", det hette så och inte "Hansa Trading" uppger Niclas samt "ETT". Niclas tror att de vann den processen, men vet inte om det fanns några pengar att hämta.

Tidslinje för möten

Niclas uppger att de engagemang som han har haft med Sergey så var den första kontakten och mötet med Sergey var mötet de hade tillsammans med Timur. Sedan var det händelsen med Sergey och skatteprocessen och efter det var det rådgivning och avtalsskrivning för IES i Belgien och till sist likvidationen av IES.

Niclas uppdrag gällande skatteprocessen var att bedöma om det var ett korrekt agerande och om det var rätt att IES skulle upptaxeras samt om det fanns fog för att ha IES bokföring i kvarstad. Niclas hjälpte Sergey med

detta och han fick förklara för Sergey att det fanns möjligheter för myndigheten att agera på det här sättet. Sedan så klagade de på det beslutet, allting hävdades och han fick tillbaka bokföringen och det blev inte heller någon upptaxering.

Mötena med Pavel, i tidslinjen, var när avvecklingen av IES påbörjas, när de inte fick betalt fram till att likvidationen påbörjades hade de 1-2 möten. Mötena med Pavel handlade också om den där fordran. Det fanns fler fordringar mot fler bolag, bl.a. "Life" som Niclas gjorde en avbetalningsplan för.

Avtal

Niclas uppskattar att han har hjälpt Sergey med ca 10 stycken avtalsskrivningar genom åren. Nästan alla var kopplade till hur de skulle komma överens om betalningar. Niclas tror att han även skissade på någon form av samarbetsavtal, en struktur för samarbete, av tester av utrustning, men det blev aldrig någonting av det. Samarbetet skulle vara mellan Sergey och Radioexport fast under Radioexports nya namn. Detta var ca 2018/2019 tror Niclas. När Sergey sökte nya verksamhetsområden så var detta en sådan ny verksamhet. När likvidationen var nära så hade Sergey en tanke om att ha bitcoin ihop med någon spanjor, men Niclas avrådde Sergey från det. Sedan fick Sergey något förslag om att han skulle få betalt för någon investering i Afrika. Sergey fick papper på det, men Niclas avrådde Sergey från det också så det blev inget av det heller vad Niclas vet.

Insyn i Sergeys verksamheter

Niclas uppger att han upplyste Sergey om att han tyckte att Sergey behövde byta revisor till någon som Niclas litade på. Då bytte Sergey revisor till samma revisor som Niclas har i sina verksamheter, Christina Kallin Sharpe. Niclas tyckte att det kändes bra, att det funkade och att det inte var några konstigheter. Det var sedan, i samband med likvidationen, som Niclas såg att det fanns stora balansposter. Det var alldeles för stort, verksamheten måste krympa för det går inte att likvidera ett bolag som fortfarande har skulder och tillgångar hit och dit. Niclas pratade med Christina om Sergey två gånger. Den ena gången var det om att hon hade varit hos Ekobrottsmyndigheten och den andra gången var att hon sa att det var väldigt stora balansposter. Niclas menar att han inte hade någon insyn i verksamheten, men hans sätt att veta att det var någon som hade kontroll och som han litade på var att säga till Sergey att ha en duktig revisor. Niclas hade ingen insyn i verksamheten förrän han blev likvidator. Sergeys fru Elena skötte den dagliga administrativa verksamheten. De hade hjälp av en bokföringskille som hette Mikael och sedan var Christina revisor. Elena skötte betalningar och hjälpte till med bokföringen och Mikael såg till att stämma av kontobalanser och gjorde säkert också årsredovisningen.

Exporter

I föregående förhör sa Niclas att han gissade att IES exporterade till Ryssland. Niclas uppger nu att han grundade det på relationen med Radioexport. Niclas har försökt att minnas hur det var, om han sett något.

Han vet inte ens om produkterna gick via Sverige, eller om IES blev ägare till dem när de kom till Holland eller Belgien och att transporten skedde direkt från Holland till Ryssland eller om det var via Sverige. Niclas vet inte, han har inget minne av att han har sett en tulldeklaration. Niclas vet inte om Sergey sålde till andra länder än till Ryssland.

Sergeys roll

Niclas får frågan om vad Sergey och IES har för roll? Varför skulle allting passera Sergey, Sverige och IES? Vad var syftet med det?

Niclas svarar att Sergey bor ju inom EU, han har sina svenska bolag, han kan ingå avtal med andra bolag inom EU, han har svenska bankkonton. Niclas är ganska övertygad om att det är en förutsättning för Sergey när han ska transferera de här summorna som ändå har funnits på bankkontona och att bankerna är inom EU. Niclas tror att det hade framstått som misstänksamt om det var en bank på Cypern eller en rysk bank, då hade nog inte transaktionerna kunnat göras överhuvudtaget. Faktumet att Sergey är i Sverige, är etablerad här, han har etablerade bankkonton, han har varit i Sverige så pass länge och han är tillgänglig för att resa och tillgänglig för att träffa andra affärskontakter. Niclas tror inte att det hade gått att göra detta från Ryssland. För vem det än var som bestämde det här så tror Niclas att det underlättade att Sergey fanns som en mellanhand, men detta är Niclas högst personliga tolkning. En internationell transaktion gentemot Ryssland skulle vara svårt att genomföra utan Sergey och IES. Niclas vet av egen erfarenhet att ryska bolag etablerar sig på Cypern, och i London och det är för att få tillgång till det Europeiska banksystemet. En internationell transaktion sker inte i rubel utan i en annan valuta. Niclas har själv spekulerat i vad Sergeys roll har varit och då kanske det har varit att han har varit en mellanhand för att underlätta för någon annan att göra affärer i Ryssland. Niclas ser inga tveksamheter i själva affärsupplägget, utan det är mer Sergeys roll som Niclas inte längre vet vad den har varit? Har det varit att han har varit VD och styrt och hanterat det här, eller har han bara effektuerat någon annans beslut? Det är det som Niclas inte längre vet. Det var också därför som Niclas ansökte och blev beviljad om entledigande som likvidator. Niclas vet inte varför Sergey har arbetat med honom. Det är huvudskälet plus hans frus arbete som gjorde att han ville bli entledigad. Niclas menar att han fick ett uppdrag, han fick det förklarat på ett sätt och sedan, med det som hände, visade det sig att det var något helt annat. En likvidator är ett förtroendeuppdrag som man gör som representant för Sverige och har man fått en felaktig instruktion då var det inte lämpligt för Niclas att vara klar. Beslutet om att bli entledigad fattas av Bolagsverket och man får ansöka om det. Får man det beviljat så måste de också ha tyckt att Niclas inte skulle vara kvar som likvidator menar Niclas.

Niclas egen reflektion av hans uppdrag då och vad han vet idag

Niclas uppger att i efterhand är det lätt att vara efterklok och fråga sig om man bara har varit en nyttig idiot? Niclas undrar om han bara har presenterats och bara fått en bild av det som han minimalt behövt veta? Niclas uppger att hade han fått veta det här hade han självklart inte

erbjudit sig att hjälpa till. Det andra uppdraget med Sergey, ärendet med Skatteverket, så vann de ju det fullt ut. Alla insatser från Skatteverket och Kronofogden reverserades, det blev inget av det. Niclas fick då intrycket av att det var en seriös verksamhet, att det var ett överagerande som hade skett från myndigheterna. Niclas fick också uppfattningen av att Sergey var en seriös person. Niclas sa även åt Sergey att om de skulle jobba ihop så kunde han prata med revisorn Christina Kallin Sharpe som säkerställer att det är ordning och reda. Niclas har tänkt i efterhand att gjorde Sergey allt detta bara för att Niclas skulle fortsätta att hjälpa honom eller gjorde Sergey det för att han ville göra rätt? Det är det Niclas inte vet och det utmynnade i att är det så att han har blivit lurad hela vägen så skulle han inte vara kvar som likvidator. Niclas undrar bl.a. idag varför visade Hans de Geteere upp sin lägenhet, det var ju konstigt? Då och i den kulturen så var det viktigt för en del att visa framgång/ vara framgångsrik, men nu ringer varningsklockorna och Niclas uppger att han inget hellre önskar att ha hela den här skiten ogjord, men det går inte.

IES sålde elektronik

I föregående förhör sa Niclas att IES importerade elektronik och radio som de sedan sålde vidare. Niclas tror att det var någonting som användes i satelliter, att det var det som var själva radiodelen. I samband med Hans och diskussionen som var så frågade Niclas varför han inte hade kunnat sälja det där. Hans pratade då om den där klassificeringen eller verifieringen, att det inte gick att använda för militära ändamål. Det var komponenter som skulle användas för radiokommunikation och bl.a. satelliter och radiokommunikation master emellan.

Sergeys bakgrund och brottsmisstanke

Niclas uppger att han inte vet varför Sergey flyttade till Sverige. Sergey har inte själv nämnt så mycket om sin familj i Ryssland, Niclas tror att han har nämnt att hans pappa bodde i Moskva. Elenas pappa blev sjuk och han bodde i Moskva. Niclas vet inget mer om Sergey, om han har några syskon? Sergey har två barn, dottern kan vara Elenas. Niclas har aldrig frågat Sergey varför han kom till Sverige. De talade alltid engelska med varandra. Elena kan svenska, men inte Sergey. Niclas och Sergey har inga gemensamma bekanta eller affärskontakter. Sergey hade en byggare som hette Viktor och honom har Niclas träffat en gång. Viktor byggde Sergeys hus.

Sergey har aldrig talat med Niclas om GRU eller Ryssland. Det som Sergey har nämnt om ryska förhållanden är att han har visat bilder på ett hotell och Niclas tror låg i Ukraina och tanken var då att ryssar skulle besöka hotellet. Niclas vet inget mer om det. Sergey har aldrig uttryckt sig kritiskt eller icke kritiskt mot regimen. Niclas intryck av Sergey är att han alltid har varit en öppen och problemlösande individ.

Sergeys koppling till personer med stark koppling till GRU har Niclas läst om i media. Niclas tolkning har varit att den där Jakov möjligtvis har haft ett uppdrag av någon annan kanske, men Niclas vet inte på vilken nivå han har varit. Jakov har kanske haft ett nätverk med fler än Sergey och utfört vissa tjänster som Sergey har velat. Eftersom Niclas vet att Hans också nämnde att han hade pratat med Jakov så kanske Hans har agerat på motsvarande sätt, etablerad med företag i Belgien och Holland. Det kanske

fanns fler sådana som Sergey och Hans och att det kanske fanns fler sådana som Jakov?

Niclas uppger vidare att han även läst att Sergey och Elena hade en lägenhet i något hus i Ryssland. Niclas är nu övertygad om att han har varit utnyttjad att göra saker och hållas på en nivå där han bara fick veta det han behövde veta och göra det de bad honom att göra. Även om det varit mycket pengar i IES så tror Niclas att det måste ha funnits fler sådana bolag, om det nu är sant det som stått i media, att det finns fler "Sergeys" i andra länder som har haft bolag och som möjligtvis styrts av Jakov. Detta är enbart Niclas egna tankar.

Niclas har tidigare erfarenheter av affärer och har hjälpt till med affärer där ryska företag och affärsmän varit en part. När Niclas jobbade på Telia så genomförde han en transaktion med ett ryskt bolag på grund av att ägandet skulle flyttas. Detta utförde Niclas i Moskva, på en rysk bank. Niclas har gjort motsvarande transaktioner när han jobbade för Gambro och då skedde det i Kiev, Ukraina. I Niclas värld, för 5 år sedan, så var det inte konstigt om en advokat med ryskklingande namn flög in från London för en affärsuppgörelse, snarare var det fullt naturligt.

Tillägga

Niclas nämner sonen Ivan, att han pluggade flygteknik på KTH. Niclas har funderat på detta. Varför läste han det? Tror Ivan var i Korea, men Niclas vet inte mer. Detta har Niclas funderat på i efterhand.

Förhöret avslutas kl. 11:30.

Förhørsprotokollet är genomläst och efter justering godkänt av Niclas Söderlund 2023-06-08.

Polisinspektör

K-nummer
0105-K-065-21

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Kallin Sharpe, Christina
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2022-12-05
Förhör påbörjat/avslutat: 13:07 – 14:25
Plats:
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare:

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av:

Anledning till förhör

Christina informeras att hon ska höras som vittne, upplysningsvis i en pågående förundersökning gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen, där det framgått att hon haft kontakt med en person som är av intresse för utredningen. Christina ska höras om sin kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES.

Christina informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhöret. Det innebär att Christina inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. *(Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet)* Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

Berättelse**Christinas bakgrund och utbildning.**

Christina uppger att hon är auktoriserad revisor på R3 Revisionsbyrå och har arbetat där med revision i över 20 år, sedan 2001. Hon har en magisterexamen i ekonomi. Christina jobbar med revision i främst ägarledda bolag.

Christina ombeds att berätta om sitt uppdrag som revisor i IES.

IES kom till R3 Revisionsbyrå genom en befintlig klient till R3, Niclas Söderlund. Niclas Söderlund har ett fastighetsbolag och det var han som rekommenderade R3 till IES därför att Niclas Söderlund. Niclas har varit klient vid R3 länge och ska ha arbetet tillsammans med Sergey och hjälpt IES med juridiska frågor. Sergey hade en revisor som kom från en mindre byrå än R3, en enmansbyrå. Niclas rekommenderade Sergey att byta till en större byrå då de har ett större nätverk internationellt, ett globalt nätverk och eftersom IES hade globala affärer så tyckte de att det var bra att komma till en större kontext.

Christina berättar att när hon kom in i IES så var det mesta historiska transaktioner, under de åren som hon var revisor så hände det inte så mycket transaktionsmässigt. Det var en stor balansavslutning med transaktioner som hänt tidigare, man väntade på leveranser.

Niclas Söderlund

Christina har ingen uppfattning om hur involverad Niclas var i deras transaktioner eller om de kände varandra privat, ingen aning.

Rekommendationen gällande IES kom via Niclas. Christina tror att hon klev in som revisor i IES 2018.

Balansavslutning

Christina uppger att det fanns en tillgångsmassa, men det var inte någon stor resultaträkning. Christina förklarar att om hon tittar på en årsredovisning som hon gör en revision av för att kunna fastställa en årsredovisning, då tittar hon på resultaträkning och balansräkning. Resultaträkningen visar vad som hänt i år, d.v.s. de transaktioner som blir intäkter och som blir kostnader för året.

Den stora balansavslutningen berodde på att, som Christina fick det förklarat för sig, man köpte och tog beställningar på väldigt avancerade tekniska apparater som man fick förskott för. Sedan började tillverkningen i USA och den tog flera år att få klar. När Christina kom in i företaget så var det inte så mycket nya beställningar, beställningarna var gjorda och man väntade på att leveranserna skulle komma, man jobbade med dessa. Därav låg det väldigt mycket i balansavslutningen men i själva resultaträkningen hände det inte så mycket för det togs inte så mycket nya beställningar.

Vilka produkter beställdes.

De hade någon form av generalagentur på att få göra vissa beställningar av de här tekniska apparaterna som satt i...(Christina tänker). Christina uppger att hon fick intyg på vad det var för typ av apparater som man tillverkar. Det var en teknisk utrustning som skulle till industrin, men i Christinas fall så var det inga beställningar som gjordes under den perioden. Inga nya beställningar utan det som Christina försökte bekräfta var balansen, om de här tillgångarna fanns och om de här skulderna fanns. Det fanns gamla historiska beställningar som visade på det. Det var inte så mycket transaktioner under den tiden utan det var historiska transaktioner.

Historiska beställningar

Det som låg i balansen var gamla beställningar som inte var färdigställda än. Det fanns en lista på beställningar som hade med förskottet att göra och det kunde man följa. I slutet av perioden som Christina var revisor så kvittades förskotten innan likvidation. Verksamheten upphörde totalt. IES hade ett ärende med ett holländskt bolag inblandat där de hade skickat förskott men inte fått någon leverans. Det blev en stämning i det där. Så de hade stämt underleverantören på grund av leveransbrott. Det var stora pengar, miljonbelopp. Christina har papper på detta i revisionen, där finns dokumentation om detta. Det bolag som skulle leverera, men som inte levererade, det holländska bolaget, stod för en väldigt stor andel av de här beställningarna. Christina fick förklarat för sig att de var bovar i det holländska bolaget, underleverantören som skulle levererat, hade inte gjort det och de blev blåsta på de pengarna, på förskottet som de hade levererat ned. Det blev en stämning. Det var de beloppen som kvittades eftersom de inte skulle få leverans på det där, vi var tvungna att ta bort de ur tillgångssidan för det var inget som de skulle få tillbaka.

Christina beskriver processen för förhørsledarna enligt följande exempel

IES har en kund, kunden skickar in förskott. Då uppstår en skuld. Vi säger exempelvis ett förskott på 100 000 kr. De gör en beställning på att de vill ha en viss produkt. IES har en skuld till kunden på 100 000 kr. Beloppet skickas vidare till underleverantören för att de ska påbörja sin produktion. Därför får vi en sådan balansavslutning, då blir tillgångssidan förskottet som de har skickat till leverantören och kunden har skickat in ett förskott till IES. Så IES enda uppdrag är att administrera den här beställningen åt slutkunden. Därför har vi 100 000 kr i fordran och 100 000 kr i skuld. I ärendet med den holländska underleverantören, då visade det sig, det drog ut på tiden och vi frågade vad som hände, när blir det leverans? Då fick vi informationen om att IES hade blivit förda bakom ljuset. IES hade skickat massa pengar till den här leverantören som har sagt att de ska leverera, men IES fick ingen leverans. IES hade ett avtal med slutkunden att de inte står för risken i det här. Christina kan inte intyga att det finns 100 000 kr i fordran men då finns det inte 100 000 kr i skuld heller, så det var själva affärstransaktionen. Det var det som hände här, p.g.a. att IES inte tar risken för att underleverantören inte levererar, så skrivs båda sidorna ner. IES står inte för risken i transaktionerna, de ska bara administrera den.

IES resultat, balansräkning, den speglar vad de har gjort. De har en jättetung tillgångssida och jättetung skuldsida beroende på att de tar in stora belopp som förs vidare till en underleverantör som ska göra den här produkten som det tar flera år och för det får de en provision som är väldigt lite i jämförelse med de här beloppen som förs över. Så när Christina tittade på detta första året som revisor så är det väldigt mycket i balansavslutningen men väldigt lite i resultaträkningen.

Varför kan inte kunden göra affärerna direkt med leverantören, varför måste IES vara mellanhanden?

IES är generalagenter, de har tillåtelse att beställa den här typerna av artiklar. Vi fick en form av certifikat som visade att IES fick handla med den här typen av produkter. Det var ett amerikanskt intyg. Christina tror hon har kopia av det. Christina förstod det som att de hade det här intyget för sin rörelse. Christina pratade även med den förra revisorn, det gör vi alltid när vi tar över ett uppdrag, menar Christina. Han hade inte heller något att anmärka. Det ser ju annorlunda ut med en såhär tung balansräkning och resultaträkning. Christina pratade med honom och han flaggade inte heller för att det skulle vara något konstigt, han menade på att det är en legitim verksamhet och Christina hade aldrig hoppat in i det om det inte var så. Niclas rekommenderade honom och förre revisorn menade på att det var en legitim verksamhet, han har en form av certifikat, de köper in det här för kunders räkning. Så det var upplägget i det här, uppger Christina.

Kunder och leverantörer

Ryska bolag. Christina minns inte vad de heter men det har hon handlingar på. Samma gäller även för leverantörer, det finns handlingar på det.

Christina hämtar sin arbetsdator, paus i förhöret.

Christina går in i IES balansräkning och läser att tillgångssidan är på ca 150 miljoner. Under 2019 så händer det här med kvittningen i IES. Det kom fram att det var värdelösa fodringar som kunden fick stå för. Förskotten till leverantören hade ju minskat avsevärt från nästan 44 miljoner innan till 13,2 miljoner. Viss del av detta hade levererats vilket var att fordran inte har kvarstått.

I materialet visar Christina en lista på leverantörer. Där ser Christina Hasa och kommer då ihåg att det holländska bolaget som vi tidigare talat om hette Hasa. Christina läser direkt ur ett dokument i datorn att "Hasa har en långdragen process med ett förskott som skickas till underleverantör under 2014/ 2015. Slutkunden JSC står enligt bekräftelsen för hela kreditrisken och betalt förskott som täcker detta." Därför har vi den tunga balansräkningen för att vi har fått in förskott från den här kunden JSC, de har skickat det vidare till Hasa och står hela kreditrisken för det här om Hasa inte skulle leverera.

Gällande kundfordringar så får vi in underlag från bolaget att detta är de fordringar som vi har per balansdagen. Christina förevisar en lista över de kundfordringar som finns samt slutkunden som är JSC Network

Technologies. De i sin tur sålde sina fordringar till Timur Dyakov i Dubai som ett finansieringsupplägg. Det var ett övertagande av skulder och fordringar. Så skulden gick över till Timur Dyakov istället för JSC Network Technologies. Christina visar en bekräftelse på att det är en övertagen skuld och fordran. Det var ett finansieringsavtal. Christina visar ett styrelseprotokoll från det beslutet där Sergey Skvortsov föredrog bolagets balansräkning och sammanfattningsvis redovisar att bolaget har betydande fordringar på JSC Radioexport i Moskva. Christina uppger att JSC Nettec och JSC Radioexport är samma bolag, att de har bytt namn. Christina tror att Elcomtrading är samma kund som Radioexport. Hasa var en separat problematik där underleverantören inte levererade och därför tog slutkunden över fordran och skulden, de kvittades. Sedan var det Timur Dyakov som tog över kvarvarande fordringar. Denna information finns i dokument i revisionsakten uppger Christina.

Förhørsledarna upplyser Christina om vilka handlingar som kommer att bli aktuella för att tas i beslag såsom revisionsakterna och övriga handlingar kopplade till affärsverksamheten. Christina ombeds att förbereda och ta fram de handlingarna.

Bolagets verksamhetsidé

De var projektledare. Sergey har förklarat för Christina att bolaget i Sverige hade ett tillstånd att beställa tekniska apparater som kunden behövde. Kunden hade en teknisk specifikation "Vi vill ha den här produkten". Det är inte en standard produkt som man bara kan hämta utan det krävdes väldigt mycket teknisk utveckling. Så de hade en kund i Ryssland som gjorde beställningar på en teknisk apparat som de skickade till IES. Sergey var teknisk bevandrad och kunde göra en ordentlig kravspecifikation till en underleverantör. Underleverantören påbörjade då den här utvecklingen. Det var en teknisk utveckling som startade som var en lång, avancerad teknisk process. Det var IES uppdrag, att ta beställningen, konvertera om den till en teknisk beskrivning som fungerar, och skicka den till en lämplig underleverantör. Det var bolagets verksamhet. Det handlade om radioteknik som användes i industrin. Det var statliga bolag.

Roller i IES

Det var bara Sergey och hans fru som Christina hade kontakt med. Frun var administratör och Sergey var projektledare och ledde projekten. Han var företagsledare och den enda ansvariga för bolaget i processen i Sverige. Frun var med på ett möte hos Christina. Hon hade med sig listor över kunder. Hon verkade arbeta med administrationen av bolaget och inte med själva affärsverksamheten. Det var Sergey som Christina mailade med hela tiden. Det var ett bolag som ägde IES som hette Yassco Investment ltd på Cypern, ett cypriotiskt bolag, som i sin tur ägs av Milectra ltd som i sin helhet ägdes av Vladimir Kulemekov bosatt i Ryssland. Christina läser detta ur revisionsdokumentationen. Christina har fått denna information av Sergey. Christina har fått en skriftlig id-handling på Vladimir Kulemekov. Vladimir har aldrig varit närvarande vid några möten. Sergey har aldrig pratat om Vladimir med Christina.

Bokföringen

Det var en byrå, en enmansbyrå i Nacka kanske. Christina var inte involverad i materialöverlämning, det var en assistent som hade kontakt med redovisningskonsulten som påbörjade revisionen och gjorde vissa moment och sedan tog Christina över. Christina hade all kontakt med Sergey. Christina pratade inte mycket med redovisningskonsulten, men hon vet att det fanns en sådan, en mindre byrå. Christinas assistent jobbar inte längre kvar, men Christina menar att det finns mailkorrespondens kvar så det går att ta reda på vem det var. Sergey och hans fru förvarade bokföringen själva. Christina vet inte hur involverad hans fru var i bokföringen och vilka moment som redovisningsbyrån gjorde. Det vill Christina ha osagt. Christina tror att hans fru gjorde fakturor, det löpande och att de använde en redovisningsbyrå för själva bokslutsprocessen. Christina är osäker på upplägget. De jobbade hemifrån i Nacka. De hade inga andra kontor eller lager vad Christina vet. Företagsadressen var till deras bostad. Christina har aldrig varit hemma hos dem.

Fler kunder

Det uppgavs att det fanns fler kunder, men under Christinas tid fanns det inga nya beställningar. Det var en utdöende verksamhet. Det kan ha varit det innan, men de två åren som Christina, reviderade då det fortfarande fanns ett avtryck från tidigare transaktioner, det var inga nya kunder eller några nya beställningar av den här stora kunden Nettec heller.

Byte av revisor

Christina fick förklarat för sig av både Niclas och av Sergey att tanken var inte att det skulle vara en avstannande verksamhet. Under de två åren Christina var inne så var det inga nya beställningar. Christina vet inte varför det blev så, kanske på grund av det ekonomiska läget. Det handlade mer om redan gjorda beställningar och leveranserna av dessa. IES administrerade egentligen bara de beställningar som kom från Nettec primärt. Sergey var helt i händerna på att Nettec gjorde nya beställningar. Det var en avancerad process med långa ledtider. Christinas första år var att sätta sig in i vad det handlade om och vad det var för flöden. Under det året var det konstant, inga flöden alls. Det var ganska still. Nästa år var det den här underleveransen och stämningen mot Hasa som målades upp, därefter gäldenärsbytet och sedan decimerades hela verksamheten. Året efter var ingenting kvar. Christina vet inte om Sergey hade några fler bolag.

Vinst

Det gjordes ingen utdelning till ägaren förrän vid likvidationen. Sergey tog ut i lön 540 000 kr plus 400 000 kr så det är väl han och hans fru uppger Christina. Lönerna har varit konstanta under åren och var ca 500 000 kr per person och år. Det var inte mycket vinst kvar i bolaget efter det.

Övrigt

Timur Dyakov är ingen som Christina vet något mer om än när det gällde det där gäldenärsbytet. Senaste gången Christina hade kontakt med Sergey

eller hans fru var sista året, 2020-08-31- bokslut, det var då sista redovisningen var. Sedan kom den till Christina för revision. Det var den sista årsredovisningen som Sergey skrev på, där han var företrädare för bolaget. Då fanns nästa ingenting kvar i bolaget. Niclas gick därefter in som likvidator. 2021-08-31 var det Niclas som skrev på och även 2022-08-31.

Christina tillfrågas om hon vet varför verksamheten stängdes ned. Christina uppger att det inte kom några nya beställningar från Nettec och det fanns inga andra kunder. IES fick inga fler beställningar och Christina vet inte varför.

Tillägg

Christina uppger att IES är ett väldigt speciellt bolag. Det är speciellt bolag så till vida att Christina inte har några andra klienter som har den här typen av verksamhet. Christina hade inte hoppat in som revisor i det här bolaget om hon inte fått det rekommenderat av en befintlig klient. Christina fick även bekräftelse från den förre revisorn att det inte var något märkligt med det. Det är ett väldigt svårt material i bolaget och detta är inte den typ av kund som Christina jobbar med i normalfallet. På det sättet är detta ett väldigt speciellt bolag för Christina.

Christina pratade och kommunicerade enbart på engelska med Sergey. Redovisningskonsulten som finns sedan bolaget gick i likvidation heter Krister Franzén. Han var nog inte inkopplad tidigare. Franzén jobbar tillsammans med likvidatorn Niclas Söderlund.

Sergey använde en gmail-adress när han hade kontakt med Christina, "ssn34234@gmail.com". Den adressen använde Sergey efter att likvidationen hade påbörjats. Bolagsadressen som användes innan dess var "info@instumentelectronics.com".

Christina tillfrågas om hon vet om det var några andra än Sergey och Elena som hade tackning för bankkontot? Christina uppger att hon inte vet om några fler än Sergey och Elena.

Förhöret avslutas kl. 14:25

██████████
Polisinspektör

K-nummer
0105-K065-21

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: Röckner, Micael
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2022-12-06
Förhör påbörjat/avslutat: 12:12 – 13:02
Plats: ██████████
Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare: ██████████

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av: ██████████

Anledning till förhör

Micael informeras att han ska höras som vittne, upplysningsvis i en pågående förundersökning gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen, där det framgått att hon haft kontakt med en person som är av intresse för utredningen. Micael ska höras om sin kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES.

Micael informeras om att förundersökningsledare Kå Henrik Olin har beslutat om yppandeförbud gällande det här förhöret. Det innebär att Micael inte får berätta eller på annat sätt meddela annan om vad som framkommit i detta förhör. *(Det gäller inte själva uppgiften att förhöret ägt rum, utan vad som framkommit, alltså frågor, svar och allt annat vi pratat om i det här rummet)* Att bryta mot yppandeförbudet kan medföra straffansvar.

FL 1: Då inleder vi förhör med Micael Röckner och idag är det den 6 december 2022 och vi befinner oss [REDACTED]
Närvarande är Micael Röckner och förhørsledare 1 och 2. Välkommen hit Micael.

M: Tack.

FL 1: Vi har ju dragit lite förutsättningar innan vi drog igång inspelningen och jag tänker att jag läser lite innantill nu, vad som är bra att veta under förhöret. Du hörs ju som vittne i en pågående förundersökning gällande ett grovt brott som bedrivs av Säkerhetspolisen. Där har det framgått att du haft kontakt med en person som är av intresse för vår utredning. Du kommer nu höras om din kännedom om Sergey Skvortsov och hans fru Elena samt deras företagsverksamhet kring företagen BDT och IES. Åklagaren i ärendet har också beslutat om yppandeförbud enligt Rättegångsbalken. Det innebär att det är ett förbud för dig som närvarat att berätta för andra vad som sagts i förhöret. Vi vill förtydliga att det är ett förbud om att prata om det som man har pratat om här, eller att man skriver om det på något sätt, eller på ett annat sätt förmedlar det vi har pratat om vid förhöret. Och det är ett brott att bryta mot det här förbudet. Några frågor kring yppandeförbudet?

M: Nej.

FL 1: Det är glasklart?

M: Ja.

FL 2: Vi kan förtydliga där också, att du har varit på förhör är okej men det är innehållsmässigt och våra frågor och vad vi har pratat om, det är det som rör yppandeförbudet.

M: Precis, ja.

FL 2: Vi tänkte först inleda med att be dig berätta om vad du har för bakgrund och vad du har för utbildning.

M: Jag har jobbat som bokföringsredovisningsekonom sedan 1997 och jag startade det med min pappa, eller han startade det innan och sen började jag jobba åt honom. Och sen har vi drivit verksamheten tillsammans under alla år. Sen gick han bort 2013 och sen är det jag som drivit det. Sen har jag två anställda som jobbar med mig. Det är min bakgrund inom den branschen, bokföringsbyrå.

FL 2: Vad har du för utbildning?

M: Jag har ekonomisk utbildning på gymnasiet och sen har jag vidareutvecklat mig via andra utbildningar.

FL 2: Sådana interna utbildningar?

M: Ja. Sen går man ju på andra utbildningar varje år med Björn Lundén, och sådana saker. För att veta vad som gäller varje år, nyheter, skattenyheter och sådana saker.

FL 1: Uppdatera sig hela tiden?

M: Precis. Med alla regler och allt som händer.

FL 1: Då har du berättat vad du arbetar med idag och det är ju bokföring, på byrån som heter?

M: LVR Ekonomi och Förvaltning AB.

FL 1: När du hörde inledningsvis varför du är kallad hit gällande Sergey och Elena, vad tänker du om det?

M: Jag misstänkte det eftersom jag har sett vad som har hänt på nyheter, och vet vilka de är. De kom upp en massa grejer som man kände igen, så jag misstänkte det. Så, därför är jag kanske inte så förvånad. Sen har vi haft en relation där de har kommit en gång om året och lämnat sina papper och gått igenom hur det har sett ut. Inga konstigheter egentligen, tycker jag, från min sida.

FL 2: Som vi har förstått har du hjälpt till med bokföringen?

M: Precis. I BDT har vi hjälpt till med bokföringen och i IES har vi gjort årsredovisningen.

FL 2: Vi kan ta bolagen var för sig. Om vi börjar med IES, hur såg ditt uppdrag ut där?

M: Där har vi gjort årsredovisning och bokslutet.

FL 2: Hur har det arbetet sett ut?

M: Vi har ju haft möte med Sergey och Elena. Och då har de gått igenom vad som har hänt och lämnat över en Sie fil, för hon hade bokfört själv i det bolaget. Och sen har vi gjort bokslut ifrån de siffrorna och tittat på alltihopa, om det är några konstigheter som hänt under året. Och det har inte varit några större konstigheter, mer än att de har hållit på med en utomlandsverksamhet, men det är ju inget konstigt i sig.

FL 2: Hur har bokföringen sett ut?

M: Den har varit bra, inga konstigheter. Hon har konterat på varje underlag och sådana saker. Så på så sätt har det inte varit några konstigheter.

FL 2: Är det någon annan än Elena som har hanterat bokföringen?

M: Nej, inte på det vad jag vet. Vi har ju bara haft kontakt med dem. Sergey var väl VD i det bolaget och hon var väl den som skötte bokföringen, som jag fattat det.

FL 2: Och från din sida, är hon duktig på att bokföra?

M: Absolut, det är hon. Det är inga konstigheter.

FL 2: Hon löser ut det?

M: Absolut. Sen har det väl varit någon fråga ibland, ringt eller mailat någon gång under året. Det kan hända. Inte jätte ofta, men någon gång har det hänt.

FL 2: Och Sergeys del, vad har den varit?

M: Han har ju haft ansvaret. Om man suttit och pratat är det väl han som egentligen skött företaget, om man ser till vem som gjort vad. Det lät så i alla fall. Det var han som hade mest insyn i det. Hon har gjort bokföringen och han har haft alla kontakter och allt runtomkring.

FL 2: Affärskontakter och så?

M: Ja, precis. Så har jag fattat det. Och det bolaget var ju min pappa med att starta.

FL 2: Vilket bolag?

M: IES. Han hjälpte alltså till med att starta upp det. När de skulle starta upp det skulle ju inte han vara ägare, utan det var någon annan som skulle vara ägare. Någon ryss, som jag fattade det.

FL 2: Vad kommer du ihåg från det? Från uppstarten.

M: Oj, det här är ju jätte längesedan. Jag kommer inte ihåg så mycket men jag vet att farsan hjälpte till att starta det, alltså lämna in underlagen till Bolagsverket och få igång själva bolaget. Sen har vi inte gjort något mer än årsredovisningar och sådant, sedan dess. Sen la de väl ner, som jag fattade det.

FL 2: Om vi är kvar vid uppstarten där, du sa att det var någon..?

M: Ja, det var en rysk som var ägare. Det är det jag kommer ihåg. Jag kommer inte ihåg vad han hette heller.

FL 2: Var det någon som var med?

M: Nej, den personen har vi aldrig träffat. Men däremot skickade de en passbild. Man måste ju skicka in det när man gör det på den som ska vara ägare och som bevitnas. Och jag tror att det var Sergey och Elena som gjorde det.

FL 2: Hjälpte din pappa till med att skicka in?

M: Ja, skicka in underlag för att starta bolaget. Det var ett lagerbolag tror jag, så de köpte väl det. Men du måste ju skicka in vem som är ägare och vem som ska vara huvudman, och sådana saker. Sergey blev ju VD för att kunna skriva under alla papper och sådant. Så kommer jag ihåg att det var. Men jag kommer inte ihåg vem det var. Sen blev det något bolag på Cypern som ägde det.

FL 2: Okej. Senare?

M: Ja.

FL 2: Så det var inte samma?

M: Det vågar jag inte svara på. Jag vet bara att det byttes. Innan var det en rysk ägare och sen blev det ett bolag. Jag är inte 100 % säker.

FL 2: Men det skedde någon slags ägarförändring under tiden?

M: Ja, det ska det ha gjort.

FL 2: Och mot slutet då, vad är din uppfattning? Vad hände då?

M: Det som jag kom ihåg var att Ryssland fick en massa, att de inte fick importera grejer dit. Och då blev det massor problem. Då fick de en massa lager här som inte gick att leverera. Det var deras version till mig, att de inte fick exportera från Sverige till Ryssland.

FL 2: Vi kan ta hela verksamheten då, affärsidén. Vad är din bild av den?

M: Min bild är att de har importerat. Det var datorskärmar och allt möjligt. Sen exporterade de det till Ryssland. Och han har sagt att det var för att det var ett rymsbolag i Ryssland som skulle ha speciella elektroniska... som tålde. Som är säkerhetsklassade. Och de fick inte köpa det direkt utifrån eftersom det var från USA och England, och allt möjligt.

FL 2: Vad var anledningen till att de inte fick köpa direkt?

M: Det vet jag inte. Det var väl för att det var ryska bolag som skulle köpa det. Och de fick inte köpa direkt därifrån. Och då skulle han ta det via IES och sen sälja det vidare dit.

FL 2: Och vad var det som gjorde att han kunde köpa och inte det ryska bolaget?

M: Det vet jag inte. Han var väl svensk medborgare. Sen fick de inte exportera till Ryssland. Jag kom inte ihåg vilket år det var.

FL 2: Varför fick de inte exportera?

M: Det blev det här förbudet. Att vi inte längre fick exportera till Ryssland. Då blev det jättestruligt för dem. De fick en massa lager.

FL 2: Lager med grejer?

M: Ja. Lager av elektronik och sådant.

FL 2: Hade de varorna fysiskt hos sig?

M: Det vet inte jag. Det har jag ingen koll på. Det var det de sa, att det blev problem med att få in det eftersom det blev den här sanktionen mot Ryssland, att man inte fick exportera dit. Sen om de hade grejerna hos sig eller om de hade en lagerlokal vet jag inte.

FL 1: Det var inget som du såg?

M: Nej.

FL 2: Vet du om de löste det här på något vis?

M: Jag kommer inte ihåg.

FL 2: Vad var det som de importerade och exporterade?

M: Det var allt möjligt som jag fattade det. Just de här bildskärmarna kom jag ihåg för det var något som inte gick igenom, för att det var något dåligt. Jag tror att det var något svenskt bolag som hade gjort dem.

FL 2: Vad var det för bildskärmar?

M: Jag vet inte exakt. Men det var några specialbildskärmar som skulle klara mycket högre påfrestningar eller något sådant. Och sen hade det inte hållit.

FL 2: Inte hållit?

M: De hade inte hållit den standarden de skulle.

FL 2: Men det gick igenom ändå? De levererades till Ryssland?

M: Det måste de ha gjort. Eftersom de inte blev godkänt i standarden. Jag kom inte ens ihåg vilket år det var. Det är längesedan. Sen minskade vi ju verksamheten ganska tydligt. Jag kom inte ihåg när vi gjorde IES senast.

FL 2: Var det efter den leveransen som det började minska?

M: Ja, det måste det ha varit. Jag vet inte vilket år vi pratar om. Kan det ha varit 2015..? Det vågar jag inte svara på, vilket år det är. Det är ett tag sen i alla fall.

FL 2: När började det minska enligt din uppfattning?

M: Jag vågar inte svara på det. Då måste jag titta på siffrorna i så fall. Det kommer jag inte ihåg i huvudet.

FL 2: Vad är din uppfattning kring leverantörerna?

M: Dels var det utomlands.

FL 2: Vilka länder?

M: Jag vet att han varit i USA. Sen var det ett bolag i Sverige, det hette Stig AB. Sen vet jag att de köpt från England också.

FL 2: Och länder som de exporterat till?

M: Framförallt var det Ryssland, Moskva. Radioexport tror jag det hette.

FL 2: Okej. Var det några andra länder?

M: Nej, jag tror inte det. De hade ju någon utredning från Skatteverket också. Men då var det någonting med Holland tror jag. Och sen tror jag att det var en kran, en stor båtkran som de skulle exportera.

FL 2: Okej, till?

M: Det kommer jag inte ihåg, om det var till Ryssland eller till Holland. Eller om de köpte den i Holland, det kommer jag inte ihåg. Men det var någon typ av stor kran. Men det ska jag låta vara osagt. Det är det jag kommer ihåg.

FL 2: Kommer du ihåg fler bolag? Var det fler bolag i Ryssland eller var det bara en kund?

M: Nej, sen hade det en massa lån emellan sig för de hade lånat ut pengar. Nej, det är BDT, förlåt. I BDT gjorde vi ju bokföringen och det har man ju lite mer koll på. Det andra gör man ju bara en gång om året.

FL 2: Just det, men vi tar BDT sen.

M: Nej, jag kan inte komma ihåg några bolag.

FL 2: Men Radioexport?

M: Ja, Radioexport vet jag.

FL 2: Och på leverantörssidan var det USA, England och Sverige?

M: Ja. Stig AB är det enda jag kommer ihåg. Och allt det där finns ju i bokföringen, om den finns kvar.

FL 2: Vad är din uppfattning om var bokföringen finns?

M: Ingen aning. Det var ju någon advokatfirma som skulle göra ett avslut på det där. Sen vet jag inget mer än det. Jag vet inte ens vilka år det handlar om för det var ett tag sen.

FL 2: Men du har ingen bokföring?

M: Nej. Jag har ju våra delar som vi har gjort. Vi har ju årsredovisningar och sådana saker. Sen har vi ju i våra datorprogram, Sie-filer, på båda bolagen. Men sen när de la ner tog ju Elena över det här med BDT och gjorde bokföringen där. Så, sedan de la ner IES har ju hon skött bokföringen i BDT också.

FL 2: Vi kan dröja kvar lite till i IES. Rollerna i bolaget, fanns det några fler personer i bolaget?

M: Jag har för mig att det har funnits en lön till där. Men jag kommer inte ihåg vem det var.

FL 2: Under vilken tidsperiod kan det ha varit?

M: Under 2000-talet, garanterat. Jag kommer inte ens ihåg när vi startade bolaget...

FL 2: Men någon gång har det varit någon fler?

M: Ja, precis. Men de som varit mest aktiva är Sergey och Elena och det är dem vi har haft kontakt med.

FL 2: Har du hört om det är någon annan som haft något uppdrag i bolaget?

M: Nej. Jag vet att det var en till som haft lön där men jag vet inte vem.

FL 2: Täckning på bankkonto, vet du vilka som haft det?

M: Nej, inte en aning. Jag vet att de fick problem med banken efter den där skattegrejen. Och då sa Handelsbanken upp dem.

FL 2: Hur kom det sig?

M: Det var väl under utredningen. Och sen lades den ner och de fick rätt. Då tyckte Handelsbanken att de hade gjort fel. Så har jag fått det förklarat för mig från Sergey. De fick bra ränta på deras bolån tack vare det. Också fick de en annan bank, Marginalen bank tror jag.

FL 2: Bolaget hade Marginalen bank?

M: Ja, bolaget. Vad de har vet jag inte.

FL 2: Från när var det?

M: När var den här skatterazzian? För det måste ju ha varit i samma veva. Jag vågar inte svara på det, men 2017 kanske.

FL 2: Då gick de över till Marginalen bank?

M: Ja. För Handelsbanken sa upp deras. Och det var väl det här med att de skickade mycket pengar ut och in till olika läder, som jag fattade det.

FL 1: Fullmakter i bolaget? Vet du något om det?

M: Jag har ju haft fullmakt för att deklarerar moms och sådana saker och alla deklarationer. Det har jag haft fullmakt för. Det är det enda. Några andra vet jag inte. Det har jag inte kollat upp.

FL 1: Och din pappa var med att starta upp så ni var med hela vägen?

M: Precis. Vi fick kontakt med Sergey när vi satt på Lärjungevägen 4 och då var det ett annat bolag i kontorshotellet som vi hyrde, som kom via dem. Eller rättare sagt, de på kontoret som vi hade hjälpt kände Sergey och kom och sa att vi kunde hjälpa han med bokföringen. Det var så vi fick kontakt. Via det här bolaget.

FL 2: Vad var det för bolag?

M: De var ju gamla redan då. Jag vet inte ens om de lever idag.

FL 2: Kan det ha varit Bo och Lars?

M: Lars, ja. Magnusson hette någon va? Lars hette den ena i alla fall. Han hade byggt något hotell. De hade någon byggfirma. Deras grej som de skulle försöka lansera var element med skumplast och plåt på båda sidorna så det var lätt att göra iordning. Han var utomlands och jobbade mycket.

FL 1: Lars?

M: Ja, Lars. Det var så vi fick kontakt med Sergey för han hade väl någon affär med dem.

FL 2: Var det IES ni började med då?

M: Nej, då fanns inte IES. Det var BDT. Men det var redan startat tror jag.

FL 2: Om vi går över till BDT, så kör vi samma upplägg.

M: Ja. Och som jag sa där så träffade vi dem då. Jag kan inte årtalet men det är jättelänge sedan. Det måste ha varit 98 eller 99. Och via den här Lars och... De hade ett byggbolag och då satt vi på Lärjungevägen 4, de satt på ovanvåningen och vi satt där nere. Då träffade vi Sergey och då skulle vi hjälpa honom med bokföringen.

FL 2: Hyrde de också in sig i det där kontorshotellet?

M: Ja, precis. Det var Skanska som hade det då tror jag.

FL 2: Vart låg det sa du?

M: Lärjungevägen 4 i Haninge. Och Lars bodde inne i stan någonstans tror jag. Magnus bodde i Jordbro. Sen började vi hjälpa dem med bokföringen.

FL 2: Då gjorde de ingenting i BDT? De skötte inte bokföringen själva?

M: Nej. Då skickade de nog papperna en gång i månaden.

FL 2: Vem hade du kontakt med då?

M: Det var ju Sergey, som drev det företaget.

FL 2: Då var det inte så mycket kontakt med Elena?

M: Nej, hon var väl den som kunde svenska. Han kunde inte alls svenska. Han kunde bara engelska.

FL 2: Men Elena kunde redan då prata svenska?

M: Ja. Jag vet inte när hon kom hit. Men i alla fall, vi träffade ju Sergey. Undra om Elena var med i början... Jag låter det vara osagt, om hon var med första åren eller om hon kom in något år senare.

FL 2: Men hur funkade det då? Han satt i samma hus?

M: Nej, det var inte Sergey som var i det huset. Det var herrarna.

FL 2: Sergey hade inget kontor där?

M: Nej. Sen hyrde de något i Nacka, kontorshotell, vet jag. Men det tror jag att de har sagt upp. Det var innan de byggde sitt hus.

FL 2: Då kom han med bokföringen eller skickade han?

M: Det kom med posten. Vi träffades ju inte så ofta. Det var en gång om året man hade sittning och gick igenom. Och var det några konstigheter ringde man eller mailade. Det var inga större konstigheter.

FL 2: Vad var verksamheten då?

M: Dels var det något datorprogram han sålde till Ryssland, något sådant. Sen var det lite export också. Sen vet jag att han skulle börja finansiera något hotellbygge i Ukraina och då fick han låna pengar av någon i Ryssland med låneavtal och det stod på ryska och engelska. Och sen gjorde han likadant åt andra hållet. Och det var lite procent upp på varje transaktion. Det var väl det han gjorde.

FL 2: Vad var hans roll i det?

M: Han var väl kontakten mellan dem.

FL 2: Kontakten mellan finansiär och byggherren?

M: Precis. Han tog väl in sin finansiär och sen hade han finansiering åt andra hållet. Det var så jag fattade det.

FL 2: Vart var det hotellet?

M: Ingen aning. Jag vet bara att det var i Ukraina. Sen vet jag att han blev lite orolig på slutet när det började hända saker, om han skulle få pengar. Det var tydligen någon ryss som ägde det hotellet i Ukraina. Men jag vet inte vem. Det står säkert i låneavtalen.

FL 2: Är det något som du har kvar?

M: Ja, de finns. De sitter i bokslut.

FL 2: Så i BDT har du mer dokument kvar?

M: Nej, det är samma sak där. Det är bokslut. Men man samlar ju på sig underlagen för att visa vad som finns i de här balansräkningarna.

FL 2: Så du har lite dokument från båda bolagen?

M: Årsredovisningarna borde finnas från båda.

FL 2: Årsredovisningar ja, men jag tänker sådana här underlag?

M: Ja, det ska nog finnas.

FL 2: Har du det från båda bolagen eller bara BDT?

M: Det kan finnas för IES också. Men jag är inte hundra. För BDT har vi i alla fall.

FL 2: Det är bra att veta. Men, lite datorprogram och bygga hotell..?

M: Ja. Exporterade saker och importerade saker där också. Jag kom inte ihåg exakt. Det var väl det, låna in och låna ut pengar till det

ukrainska bolaget. Han skötte nog en del av import och export innan de skapade IES. Det var det han gjorde från början i det bolaget och sen skapade de IES och gjorde det där.

FL 2: Så det startades upp i BDT men sen gled den verksamheten över i IES?

M: Jag skulle kunna tänka mig att det är så. Eller delar av det i alla fall.

FL 2: Vad hände med BDT då?

M: Det blev ju mindre och mindre. Han hade ju de där lånegrejerna där, för det var ju hans egna bolag. Det andra var det ju någon annan som ägde. I IES var han ju anställd.

FL 2: Är det någon annan verksamhet än hotellverksamheten i BDT under senare år?

M: Jag kan ju ha blandat ihop det men det kan ju ha varit import och export där också. Men jag kommer inte ihåg.

FL 2: Hur länge gjorde du bokföringen i BDT?

M: Vi har gjort fram till förra året.

FL 2: Hela tiden?

M: Då gjorde vi årsredovisningen.

FL 2: Jag tänker på det månadsvisa.

M: Jag kommer inte ihåg. Men det kan ha varit 2018/2019.

FL 2: Då finns det inte någon stor huvudkund och någon stor huvudleverantör i det bolaget?

M: Nej. Det är väl de här lånen.

FL 2: Inget köp och sälj i bolaget?

M: Litegrann. Men jag kommer inte ihåg exakt. Det ukrainska hotellet är det jag kommer ihåg för det var så mycket pengar.

FL 2: Hur mycket pengar handlar det om?

M: Det var många miljoner. Jag kommer inte ihåg exakt. Det kan ha varit 15 miljoner som har slussats dit under åren.

FL 2: Genom hans bolag?

M: Ja, genom hans bolag.

FL 2: Hur kom det sig att det skulle slussas genom hans bolag?

M: Han har väl gått in som en delägare och att han ska låna ut pengar för att bygga hotellet. Och sen skulle de få tillbaka.

FL 2: Men det var han som lånade pengar?

M: Ja, han har i sin tur lånat pengar av någon annan i Ryssland. Och det står ju att han ska betala ränta åt det hållet också.

FL 1: Vad vet du om det lånet?

M: Han lånade från Ryssland till det här ukrainska... Ulcra bud tror jag det ukrainska bolaget hette. Och det i Ryssland kommer jag inte ihåg. Men de papperna finns på kontoret som jag lätt kan ta fram. Det finns avtal med alltihopa på ryska och engelska.

FL 2: Vilka har varit aktiva i BDT?

M: Det är väl bara Sergey, som jag vet.

FL 2: Inte Elena?

M: Nu på slutet har ju hon gjort bokföringen där. Men innan gjorde vi bokföringen där. Jag vet inte om hon varit aktiv i det. Hon har aldrig haft någon lön vad jag vet.

FL 2: Och inga andra?

M: Nej, jag tror att det bara är Sergey. Det kan ha varit någon till om jag inte blandar ihop det med IES.

FL 2: Har du koll på fullmakter och teckningsrätter?

M: Nej. Det är samma sak där, jag är deklarationsombud för dem. Och det har jag varit för Sergey också för att kunna lämna hans K10. Men de gjorde den själva oftast.

FL 2: Hans privata?

M: Ja, hans privata deklaration.

FL 2: Har du gjort den?

M: Någon gång har vi gjort hans K10:a. Annars har han gjort den själv.

FL 2: Och Elena?

M: Den har vi aldrig gjort.

FL 1: Du sa att Elena gjorde bokföringen på slutet. Var det från 2018?

M: Ungefär, något sådant. 2018/2019. Där någonstans.

FL 2: När ni kommunicerade, hur gjorde ni det mest?

M: Ibland har han ringt och sen har vi mailat en del.

FL 2: Har det varit samma mailadress när ni kommunicerat?

M: Ja, det har det varit. Jag kommer inte ihåg den i huvudet.

FL 2: Men det är bara den?

M: Ja. Han hade en till IES också. Men jag har oftast kommunicerat via BDT:s.

FL 2: Oavsett vad det har rörts sig om?

M: Ja, precis. För mig är det ju till samma person. Sen kan man ju skriva i mailet att det handlar om IES.

FL 2: De här mailadresserna, har han betalat någon firma för att få ha dem?

M: Det vet jag inte. Men jag har reagerat på att det inte har varit någon ".se"-adress, utan det har varit en ".sd"-adress, tror jag. Det var ingen vanlig adress. Allt det där har jag ju på datorn och kan ta fram.

FL 2: Och Elena, då har det varit samma mailadresser?

M: Henne har jag aldrig kontaktat. Hon har varit med när de har lämnat.

FL 2: Hur ofta har ni träffats?

M: En gång om året.

FL 2: Med båda bolagen?

M: Det kan ha varit så att de kommit två gånger per år, en gång för det ena och en gång för det andra. (Kommer inte riktigt ihåg)

FL 2: Vet du om de har tagit hjälp av någon annan ekonomisk rådgivare eller juridisk rådgivare?

M: I och med skatterevisionen hade de nog någon jurist som hjälpte dem. De har haft revisor, han satt också på Lärjungevägen. Han hette Hammare.

FL 1: I BDT?

M: Ja. Och IES kommer jag inte ihåg. Jag vet att det har varit Hammare i BDT och sedan blev det Ola Andersson när Hammare gick i pension och la ner sin verksamhet.

FL 2: Varför bytte man från Ola i IES? Man gjorde ett byte där.

M: Okej, det vet jag inte. BDT behövde ju inte ha en revisor sen. De hade inte tillräckligt med omsättning. Men jag vet inte varför Ola slutade där.

FL 2: Det byttes ju kan man se. Från Ola till Kristina.

M: Okej. Vad hade hon för bolag då? Var det ett större bolag?

FL 2: Ingen aning. Är Olas stort?

M: Nej. Men jag fick för mig att det blev något större bolag sen.

FL 1: Det var ingen som du träffade?

M: Nej.

FL 2: Du har inte träffat varken Ola eller..?

M: Jo, Ola har jag träffat. Han har vi andra kunder med också. Men den andra har jag inte träffat.

FL 2: När Sergey bytte från Hammare till Ola, vad..?

M: Det var Hammare som rekommenderade Ola.

FL 2: Har du haft några andra affärer med Sergey och Elena?

M: Nej, det är bara bokföringsdelen.

FL 2: Och bara i de två bolagen?

M: Ja. Det är de enda jag vet att han har haft.

FL 2: Om du ser till bolagets verksamhet utifrån din erfarenhet, är det något som sticker ut?

M: Vi har ju inte jättemycket export och importföretag så för oss är det mycket som sticker ut. Men inget direkt. Sen kan man tycka att när det är mycket pengar i euro och olika kan det slå så mycket i olika skiftningar, om man blir skyldig i krona. Men oftast gör man affärerna samtidigt och då spelar det inte så stor roll. Då blir det samma värde hela tiden. Det var väl det. Annars var det väl inga större konstigheter mer än att det var stora pengar.

FL 2: Är det något annat som du funderar på?

M: Nej. Vi har aldrig misstänkt dem för någonting.

FL 1: Har det varit något problem eller kontroverser?

M: Nej, ingenting sådant. Vi har ju träffat dem väldigt sällan.

FL 2: Jag tänker att vi får fundera lite över dokumenten.

M: Absolut. Vi har pärmar på jobbet så det får ni hämta om ni vill.

FL 2: I så fall kanske vi åker ner och kikar på det. Vi hör av oss i så fall.

M: Absolut.

FL 1: Var det fysiska papper eller även i datorn?

M: Ja. I BDT har vi även bokföringen från förra året. Det måste vara det som slutar 21 06.

FL 1: Det är det senaste?

M: Ja. Den pärmen har vi kvar. Sen har vi ju våra bokslutspärmar där vi sätter våra underlag för arbetsunderlagen. Och där kan ju låneunderlagen finnas.

FL 2: Så du har lite kopior?

M: Ja, precis.

FL 1: Var vi inne på det med IES, att de gick i likvidation?

M: Som jag fattade det gjorde de ett avslut. Och det blir väl likvidation. Och då slutade vi ha dem som kund. Det togs ju över av någon advokat som skulle göra likvidationen och då fick de alla underlagen.

FL 2: När du säger alla underlagen, vad var det för underlag?

M: Bokföringen som har varit.

FL 2: För vilka år var det?

M: De har ju lämnat ett år i taget och sen har de ju tagit hem det året.

FL 2: Jag tror det var runt 2020 (som det likviderades).

M: Då var det säkert 2019 vi gjorde det sista.

FL 2: Så 2019 lämnade du över till advokaten?

M: Ja. Eller om det var Sergey som hämtade och lämnade det vidare, det vet jag inte. Jag ska låta det vara osagt för det kommer jag inte ihåg.

FL 2: Men tidigare år?

M: De har kommit med pärmar till oss och lämnat sie-fil. Och då har vi kunnat titta på bokföringen för att se att allt ser okej ut.

FL 2: Och sen lämnat tillbaka det?

M: Och sen lämnat tillbaka det när de nästa år hämtat den bokföringen.

FL 1: Och lämnat en ny?

M: Precis. Det är så det har funkat.

FL 1: Det kanske är ett vanligt tillvägagångssätt?

M: Ja. Det är lite olika med olika företag men om man har någon årsvis blir det oftast så, om de inte kommer och hämtar det när allt är klart.

FL 1: Annars får det vara tills nästa gång?

M: Ja, precis. Jag tror att det var tre pärmar per år.

FL 2: Då pratar vi om IES?

M: Ja, precis.

FL 2: Hur mycket har det varit i BDT då?

M: Det är ju mindre. På slutet kanske det har varit en halv pärm om året.

FL 1: Är det något du kommer på nu när vi pratat eller något du funderar över?

M: Nej. Jag är mest förvånad när man förstod att det var dem. Det är ingenting som man kunde tro. Och den relationen vi haft har varit så liten. Man vet ju ingenting om folk. Men, det trodde man väl inte... Nu vet jag inte vad han är misstänkt för men som jag fattat det har han ingen kontakt med några säkerhetsklassade företag. Därför har man inte tänkt tanken och är lite förvånad.

FL 2: Vi rundar av för idag. Klockan är 13:02.

Polisinspektör

Datum
2023-06-12K-nummer
0105-K065-21

Förhørsprotokoll

Hörd person

Efternamn, förnamn: ISP1901
Personnummer/Födelsedatum:
Roll: Vittne

Förhørsinformation

Förhørsdatum: 2023-05-03
Förhör påbörjat/avslutat: 12:51 – 15:17
Plats: [REDACTED]

Tolk (språk): Ingen tolk närvarande (-)
Förhørsledare: [REDACTED]

Övriga närvarande:

Övrig information

Utskrivet av: [REDACTED]

Anledning till förhör

ISP1901 informeras om att han, som företrädare för ISP, Inspektionen för strategiska produkter, ska höras som vittne i en den pågående förundersökningen gällande olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, grovt brott, som bedrivs av Säkerhetspolisen. I den pågående förundersökningen har det framgått att ISP har haft kontakt med Sergey Skvortsov och hans fru Elena Koulkova samt med deras företagsverksamhet genom företagen BDT – Building and Data Technologies Stockholm AB och IES – Instrument Electronics i Stockholm AB.

Berättelse

ISP1901 informerades vidare om att förhöret dokumenteras genom ljudinspelning. Ljudinspelningen sparas och arkiveras hos Säkerhetspolisen.

Inledande frågor om ISP samt ISP1901 uppdrag

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) är Sveriges exportkontrollmyndighet. Det är en tillståndsgivande myndighet men även en tillsynsmyndighet för de två exportregelverken: krigsmaterielregelverket och PDA-regelverket. PDA står för "produkter med dubbla användningsområden".

PDA-regelverket regleras främst genom en gemensam EU-förordning som har direkt effekt i Sverige. Just nu gäller förordning (EU) 2021/821, men under perioden som är relevant för det här förhöret gällde förordning (EG) 428/2009. ISP är enligt PDA-regelverket utsedda som behörig myndighet i Sverige och prövar därmed ansökningar om exporttillstånd och lämnar förhandsbesked och besked om produkter omfattas av tillståndskrav.

ISP har utöver detta vissa andra ansvarsområden såsom delar av sanktionsregelverken, kemvapenkonventionen och export av civila skjutvapen.

ISP1901 har arbetat som [REDACTED] inom PDA-regelverket hos ISP. Han arbetar även idag på myndigheten.

Kännedom om Sergey Skvortsov och Elena Koulkova samt bolagen IES och BDT

ISP1901 känner igen företagens och personernas namn, men har inte varit inblandad i deras ärenden hos ISP. IES var ett företag som arbetade med export av olika typer av elektroniska komponenter. Exporten gick uteslutande till Ryssland. Det var samma mottagare för exporten, men med olika slutanvändare.

Bolaget IES har vid flera tillfällen begärt förhandsbesked och ansökt om exporttillstånd. ISP har haft kontakt med både Elena Koulkova och Sergey Skvortsov när de har skickat in sina ansökningar. Tidsperioden då ISP hade kontakt med IES var främst 2013-2016 då huvuddelen av ärendena handlades. Mest frekvent kommunikation skedde 2014 och 2015.

Bolaget BDT, enligt den information som ISP1901 har, är ett företag med liknande verksamhet. ISP har inte haft någon direkt kontakt med BDT.

Lagstiftning för exportkontroll och ISP:s tillämpning av densamma under tidsperioden 2013-2016

I förhöret menas med "PDA-förordningen" den dåvarande, förordning (EG) 428/2009 som gällde fram till september 2021. I den förordningen definieras vad som är produkter med dubbla användningsområden, PDA, i artikel 2.1. PDA är enligt den föreskriften produkter som kan användas både civilt och militärt. Vissa militära områden har angetts och där listas bland annat produkter avsedda för användning inom massförstörelsevapenprogram och produkter som ökar konventionell militär förmåga. Det är en bred definition som kan omfatta många typer av produkter.

Olika regler gäller för olika typer av PDA. I artikel 3.1 i den dåvarande förordningen förtydligar att tillstånd alltid krävs för sådan PDA som finns förtecknad i bilaga I (1) till PDA-förordningen. Där finns en sammanställd lista, en förteckning, som anger de tekniska parametrarna för väldigt många produkter som alltid kräver tillstånd vid export ut ur EU.

Vissa särskilt känsliga produkter som står med i bilaga 1 kräver även tillstånd vid överföringar inom EU, då listas de även i bilaga IV (4). Men i regel så gäller den fria rörligheten av varor inom EU även PDA produkter.

Regelverket innebär att varje medlemsstat ska utse en behörig myndighet som prövar tillståndsansökningar av de produkter som finns listade i bilaga I (1). I Sverige är det ISP som är utsedd till behörig myndighet med undantag för viss kärnteknik där strålsäkerhetsmyndigheten är behörig myndighet. Det framgår i den svenska lagen "Lag 2000:1064 om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd", men anges även i den svenska förordningen som kompletterar lagstiftningen.

För de produkter som finns i bilaga I (1) krävs det alltså alltid ett exporttillstånd för att kunna exportera från EU. De produkter som är PDA, men som inte finns förtecknade i bilaga I (1) får i regel exporteras utan tillstånd, men det finns olika typer av ventiler där det går att införa tillståndskrav i enskilda fall också för sådan PDA. Den mekanismen kallas i Sverige för "Generalklausulen", men är mest känd för sin engelska benämning "Catch-all". Den bestämmelsen finns i artikel 4 i PDA-förordningen. Där anges att "den behöriga myndigheten, i Sverige så är det ISP, har möjlighet att införa tillståndskrav om produkterna, helt eller delvis, är eller kan vara avsedda för användning dels inom massförstörelseprogram, dels för militär användning i en stat som omfattas av ett vapenembargo som är juridiskt bindande gentemot Sverige." Sådana vapenembargon upprättas främst av FN och EU. Om produkten ska komplettera krigsmateriel som har smugglats ut utan erforderliga tillstånd kan sådan export också beläggas med tillståndskrav.

I de tre beskrivna fallen kan ISP fatta beslut om tillståndskrav för PDA-produkter som inte är listade i bilaga I (1). Till det följer också att den som ska exportera behöver underrätta ISP vid kännedom om att produkten ska användas på något av dessa sätt. ISP ska då underrättas, pröva exporten och sedan fatta beslut om huruvida tillståndskrav krävs eller inte.

Ett sätt att beskriva olika PDA-produkter är som "listad" och "olistad" PDA. Där "listad" PDA är produkter som listas i bilaga I (1) till EU-förordningen och "olistad" PDA är produkter med dubbla användningsområden som inte står med i bilagan.

När det gäller listad PDA, vad krävde ISP av exportörer för att dessa skulle få exportera sådana typer av produkter till Ryssland under brottstiden som enligt förundersökningen är satt till 140701-221122?

Den 31 juli 2014 antog det Europeiska rådet en förordning om restriktioner mot Ryska Federationen som ett svar på invasionen av Krim. Den började gälla från och med 1 augusti. I den förordningen finns det ett vapenembargo som är av relevans för PDA-hantering. Förordningen innehöll också ytterligare krav för export av PDA till Ryska Federationen.

Allmänt när det gäller export av PDA krävs det att den som är exportör ansöker om tillstånd för exporten till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där den är etablerad. I det här fallet är det Sverige för det är där som IES och BDT är etablerade. Då behöver man lämna in en ansökan, det finns en blankett på ISP:s hemsida. Där anger man vem som är mottagare för en export, vem som är slutanvändare för en export, all information som man har tillgänglig om vad det är för produkter, kvantitet och värden. Sedan krävs det också i regel att man lämnar in ett slutanvändarintyg, ett åtagande för den som är slutanvändare att den ska använda produkterna civilt, inte användas till framställning av massförstörelsevapen och att produkterna inte kommer vidareexporteras. Detta skickas in till ISP så att de kan göra en prövning. Sedan kan ISP begära in ytterligare information om det behövs. Så ser ansökningsprocessen ut för PDA som kräver tillstånd.

Innan den 1 augusti 2014, när EU:s sanktionsbeslut trädde ikraft, vad gällde då för exportörer för att dessa skulle få exportera olistad PDA till Ryssland?

Innan sanktionsbeslutet fanns möjligheten att tillämpa artikel 4, dvs. "Generalklausulen"/"Catch-all", i de fall där det fanns en risk att produkterna var eller skulle kunna vara avsedda för användning i massförstörelsevapenprogram.

Det som förändrades i och med sanktionerna den 1 augusti 2014 var att man införde ett vapenembargo från EU mot Ryssland. Det gjorde att även den punkten som rör militär användning i en stat som omfattas av vapenembargo skulle kunna användas som grund för att belägga viss export med tillståndskrav genom "Catch-all". Det blev en större förändring i hur man kunde hantera olistad PDA och möjligheterna att fatta beslut om tillståndskrav för olistade produkter gentemot Ryska Federationen.

Vapenembargot som antogs på EU-nivå, är det direkt tillämplbart också för Sverige?

Ja. Både PDA-förordningen och EU-förordningen som upprättade vapenembargot har direkt effekt, dvs. EU-lagtexten gäller i Sverige.

Om olistade PDA-produkter kunde vara avsedda för militär slutanvändning, hur skulle ISP agera då med hänvisning till "Generalklausulen"?

Om ISP har fått information om en export – och det kan ske på olika sätt, exempelvis genom att exportören själv underrättar ISP – bedömer de mottagare och slutanvändare för exporten. Om myndigheten gör en bedömning att produkterna helt eller delvis kan vara avsedd för militär slutanvändning i Ryssland, då hade ISP fattat beslut om tillståndskrav.

På vilka sätt kan ISP få information om exportert?

Hos ISP kan exportörer gällande PDA ansöka om exporttillstånd och om förhandsbesked. Det görs för både listade och olistade produkter. Oftast används förhandsbesked när det är en affär som man misstänker ska till en känslig destination eller destinationer som man inte tidigare exporterat till. ISP prövar ärendet och lämnar en positiv eller negativ presumtion om utsikter att beviljas tillstånd vid en ansökan.

Förhandsbesked används också för olistade produkter. Då begär en exportör ett förhandsbesked för att fråga ISP om en produkt skulle kunna omfattas av tillståndskrav. Den ärendetypen används ganska ofta för beslut om tillståndskrav enligt artikel 4. Där har man en skyldighet att underrätta ISP om man har kännedom om bl.a. militär slutanvändning. Det som oftast kommuniceras ut från ISP är att om det är en känslig export och man redan fått ett Catch-all beslut för viss typ av export så ska man hellre söka förhandsbesked tidigare än senare.

Oftast kommer informationen om exportert in från exportörerna själva, men i vissa fall får ISP information från andra myndigheter. I två av ärendena gällande IES så framgår det att det är Tullverket som har informerat ISP om en export och bitt ISP att titta på den. ISP har då undersökt om det handlar om listade produkter eller inte, men har ISP även annan form av information så kan de påföra tillståndskrav. ISP:s verksamhet är beroende av god samverkan och information från flertalet olika myndigheter.

Kan Catch-all tillämpas när det handlar om komponenter som ska införlivas i militära produkter?

Vad som utgör militär slutanvändning anges i bestämmelsen. Det som avses med militär slutanvändning enligt PDA-förordningen är att produkterna införlivas i militära produkter som ingår i medlemsstaterna militära förteckning. Det räknas också som militär slutanvändning om produkterna används i tillverknings-, test- eller analysutrustning och komponenter till sådan utrustning som syftar till att utveckla, tillverka eller underhålla militära produkter. Militär slutanvändning kan också avse användning i icke färdigtillverkade produkter i en anläggning för att tillverka militära produkter som ingår i medlemsstaternas militära förteckning.

Det är alltså ett brett begrepp där både införlivande i militära produkter och processen för att tillverka och testa militära produkter ingår i definitionen.

Vilka skyldigheter hade en exportör av olistad PDA vad det gäller att söka tillstånd hos ISP för export till Ryssland?

Skyldigheter fanns i artikel 4, där det anges att om exportören känner till att produkten som ska exporteras kommer att användas på något sätt som kan medge ett beslut om Catch-all. Det handlar alltså exempelvis om användning i massförstörelsevapen eller militär slutanvändning om det föreligger ett vapenembargo mot bestämmelselandet. I sådana fall ska den behöriga myndigheten underrättas och därefter ska ISP fatta beslut om det krävs tillstånd eller inte.

Vad händer om man inte gör det?

Om man inte gör det så bryter man mot regelverket och det finns straffsanktioner kopplade till det. Straffsanktionerna vad gäller PDA är nationella. Det man angav i PDA-förordningen var att medlemsstaterna har en skyldighet att införa sanktioner på området för den som inte följer bestämmelserna. Sverige har infört straffbestämmelser i lagen.

Artikel 4(4) i EU-förordningen anger att om produkter kan användas till militär slutanvändning så ska ISP underrättas. Påverkade vapenembargot som EU upprättade mot Ryssland hur den artikeln skulle tillämpas? Hur påverkades de som exporterade produkter till Ryssland?

Skillnaden var att artikel 4(2) aktiverades, d.v.s. att Catch-all för militär slutanvändning blev tillämplig. Därmed fanns det mer som du som exportör skulle behöva underrätta ISP om. Sen var kravet detsamma, om man känner till att produkterna kommer användas på det här sättet ska man underrätta ISP. Kravet sänktes inte, men med vapenembargot blev det ju ännu en sak att beakta.

Det är också sådan information som ISP lämnar till många företag, att de ska ha särskild koll i de här fallen. I vissa fall rör det sig om att företag ska försöka utvidga sitt eget ansvar för att ta fram information som gör att de får kännedom. Men kravet var att man "känner till" militär slutanvändning och det förblev detsamma.

Allmänt om god regelefterlevnad så informerar ISP om det i deras utåtriktade verksamhet och det gör även andra medlemsstater. Då handlar det om att exportören ska göra en grundlig koll om vem man har som affärspartner eller vilka man ska exportera till. Sedan 2018 finns det ett dokument om hur man har en god regelefterlevnad och hur man skapar rutiner för det inom sin verksamhet. Där finns också exempel på olika varningsflaggor. Detta tillkom efter den tiden när de aktuella personerna hade ärenden hos ISP. Detta var under 2018 vilket var under det som är angett som brottstiden, men ISP känner inte till några exporter efter 2016.

Så vad händer om en exportör inte underrättar ISP, om denne ämnar exportera olista PDA till Ryssland efter att vapenembargot trätt i kraft?

[REDACTED] Det skulle också kunna komma in information från andra myndigheter eller andra medlemsstater som gör att ISP fattar beslut om tillståndskrav.

Om man exporterar produkter och man känner till att de är eller kan vara avsedda för militär slutanvändning i Ryska Federationen då har man begått en straffbar handling.

Definitionen av exportör enligt PDA-förordningen, hur lyder den och vad innebär den?

Det kan vara flera som är involverade i en affär och tanken med bestämmelsen är att den entitet som finns inom den Europeiska Unionen och som ansvarar för exporten ska räknas som "exportör". Definitionen i förordningen specificerar att den som har avtal med mottagaren i tredje land och som har befogenhet att besluta om att föra ut produkten ur unionens tullområde är exportör. Om man inte har ett exportavtal eller den som står på kontraktet inte agerar för egen räkning, då är det den som har befogenhet/ansvar att föra ut produkten ur EU som är exportör. I sådant fall kan det vara den som har köpt in produkten, tillverkat produkten eller den som faktiskt är en del i transaktionen med köparen i tredje land som är exportör.

Så man kan, i lagens mening, räknas som exportör t.ex. om man säljer vidare produkterna till ett annat företag i ett annat EU-land, men fortfarande försöker fullfölja ett avtal med ett företag i tredje land?

Här kommer föreskriften om den som inte är kontraktsinnehavare, men som har befogenhet över att föra ut produkten ur EU in. Den som har kontrakt med den slutgiltiga avtalspartnern bör också vara exportör i de allra flesta fallen. Om man skickar produkten via någon annan, men är den som fortfarande har avtalsförhållandet så är man fortfarande exportör för då har man fortfarande befogenheten över den transaktion som avses.

Ett annat scenario är om man inte står på avtalet, utan det är någon annan som gör det, men man är fortfarande den som skickar produkten och ansvarig för själva transaktionen. Då bör man också vara den som har befogenheten att föra ut varan ur EU och räknas därmed som exportör. Då är kontraktsinnehavaren antagligen inte någon som agerar för egen räkning och då gäller att det första bolaget i denna kedja – som inte står på avtalet men har befogenhet att föra ut produkten – fortfarande är exportör.

Det är den som är exportör som är ansvarig att ansöka om tillstånd och det är den som ska inneha tillståndet. Ett exporttillstånd som meddelas från

exempelvis ISP gäller i hela EU. Tanken är att det bara är exportören som ska beviljas tillstånd, men sen kan man föra ut varor genom andra länder.

Det är den behöriga myndigheten i den medlemsstat där exportören är etablerad som prövar ansökan. Om en svensk exportör har produkter som befinner sig i en annan medlemsstat, då har den svenska behöriga myndigheten ISP en skyldighet att konsultera den behöriga myndigheten i medlemsstaten där varorna befinner sig. Den behöriga myndigheten i det andra landet kan då uttala sig om exporten och om huruvida de anser att den är okej eller inte.

Detta sker för att andra länder som är involverade i en viss export ska kunna göra en bedömning, men man får bara ett beslut och det får man av myndigheten i den medlemsstat där man är etablerad. Det ligger på den behöriga myndigheten att konsultera myndigheter i andra EU-länder under handläggningen av ett ärende.

Det är exportörens skyldighet att i sin ansökan till ISP ange om produkterna befinner sig eller kommer finnas i en annan medlemsstat i EU så att ISP ska kunna genomföra konsultation med andra medlemsstater.

Förmedlingstjänster, vad innebär det?

Om någon aktör inom Europeiska Unionen, t.ex. ett bolag i Sverige, som på olika sätt förmedlar PDA från ett tredje land till ett annat tredje land utanför EU och det rör sig om produkter som är listade i bilaga I (1), då kan det omfattas av tillståndskrav om de kan eller är avsedda att användas på det sätt som anges i Catch-all bestämmelsen.

Anledningen är att de här användningsområdena och produkterna är särskilt känsliga och då ska myndigheter som ISP även ha kontroll på de europeiska aktörer som bedriver den typen av verksamhet som skulle kunna omfattas av Catch-all, också när produkterna inte befinner sig i EU.

Även här finns en underrättelseskyldighet för förmedlaren om den har kännedom om att den PDA som ska förmedlas ska användas på de här sätten. Då ska företaget underrätta den behöriga myndigheten, för svenska bolag ISP eller Strålsäkerhetsmyndigheten SSM, så att myndigheten kan fatta beslut om huruvida det krävs tillstånd eller inte.

Vad det gäller företaget IES, så har de alltid agerat i form av exportör och aldrig som förmedlare?

Vad ISP1901 har kunnat se när han har gått igenom alla ärenden som går finna hos ISP så finns det ingen ansökan om tillstånd för förmedlingstjänster, förfrågan om förhandsbesked eller andra underrättelser från IES som rör förmedlingstjänster.

Detta regelverk om förmedlingstjänster, skulle det då t.ex. kunna vara tillämpligt om ett svenskt företag vill förmedla produkter från USA till Ryssland?

Ja det skulle det.

Ansökningsprocessen om att ansöka om exporttillstånd. Du har nämnt att man kan gå in och ansöka på ISP:s hemsida. Finns det fler/andra alternativ?

ISP har en tjänst som heter "Kundwebben". Där kan man som bolag skriva under ett användaravtal och genom en legitimation från Telia logga in i en webbportal för att kunna skicka in bl.a. ansökningar om exporttillstånd, begära om förhandsbesked och även skicka andra meddelanden elektroniskt. Denna tjänst hade IES. ISP1901 tror att IES inkom med sitt användaravtal under 2014. De tidigaste ansökningarna från IES är undertecknade av Sergey Skvortsov och inkom inte via kundwebben. Genom användaravtalet så förbinder sig bolaget också att den som är användare av kundwebben är en utpekad person och i IES fall var detta Elena Koulkova.

Beslut och besked från ISP till IES efter vapenembargots ikraftträdande 1 augusti 2014.

ISP1901 har inte varit involverad i IES ärenden. I de 15 beslut som ISP har tagit gentemot IES efter vapenembargots ikraftträdande förekom både förhandsbesked och beslut rörande ansökningsärenden om exporttillstånd.

Vad blev utfallet och vad var innebörden av dessa beslut?

Det rör sig om förhandsbesked, där ISP har fattat beslut om att belägga export med tillståndskrav enligt artikel 4, med hänvisning till att produkterna kan användas eller är avsedda för militär slutanvändning av ett land som omfattas av ett vapenembargo. I vissa fall rör det sig om ansökningar om exporttillstånd där ISP har fattat beslut om avslag rörande ansökningar om export av listad PDA. Det finns även avslagsbeslut som gäller olistad PDA som omfattas av tillståndskrav genom Catch-all bestämmelsen.

Så avslag på exportansökan i alla ärenden efter vapenembargot? Och samma sak vad gäller förhandsbesked – ISP ålade IES med tillståndskrav i alla fall. Så med andra ord blev det blev inga positiva beslut från ISP till IES?

Nej, det blev inga positiva beslut i ansökningar om exporttillstånd för IES. I de förhandsbesked som har kommunicerats till IES har det fattats beslut om tillståndskrav för produkterna, men att slutlig ställning tas vid ansökan.

I förhandsbeskeden och i besluten om exporttillstånd, vad för typ av information får en mottagare av ett sådant beslut?

Det beror lite på de uppgifterna som finns i ärendet, sekretesshänsyn som måste tas, men i de ärenden som rör sig om tillståndskrav var det beslut med

grund i Catch-all-bestämmelsen. Då har ISP tydligt angett vilken grund det sker på och det har angetts i beslutsskäl: produkterna kan helt eller delvis vara avsedda för militär slutanvändning eller militär användning.

I och med att det handlar om förhandsbesked så skriver ISP ibland "besked", men om det handlar om ett beslut om tillståndskrav så är det ett "beslut" och inte bara ett besked. Där anges vem det rör, vem som är exportören, oftast vad det rör sig om för produkter och vem som är mottagare och i vissa fall vem som är slutanvändare. Sedan står det om beslutet om tillståndskravet och grunderna för det. När det gäller Catch-all hänvisas ibland till hela artikeln IV, vilket är hela Catch-all bestämmelsen, ibland skriver man artikel IV(II) vilket är militär användning eller militär slutanvändning i stat som omfattas av vapenembargo.

Hur tar en exportör del av sina beslut och besked?

Har man kundwebben så skickas beslut och besked dit, det är en säker kanal för att kunna kommunicera med ISP. Har man inte kundwebben så skickas beslut per post, rekommenderad post, det beror lite på.

Kan ISP på något sätt se att exportören har tagit del av sitt beslut? Någon form av kvittens?

Vad det gäller kundwebben så tror ISP1901 att det syns där, men han kan kontrollera det och återkomma om det behövs. Vissa ansökningar om exporttillstånd hänvisar till besluten om tillståndskrav och då vet man ju att de har fått kännedom om beslutet. Sedan kan man utgå från de fallen där de har begärt förhandsbesked att de också har tagit del av beslutet, annars hade de säkert hört av sig till ISP och frågat vad som händer.

De 12 beslut IES har mottagit har ISP tagit med hänvisning till artikel IV [REDACTED] och i alla de fallen har det stått att skälet till att man tagit det beslutet är [REDACTED]. Hur påverkas förväntningarna på exportören, IES i detta fall, som har inkommit med ansökan om förhandsbesked och tagit emot ett sådant beslut?

Då bör man förstå att exporten kräver tillståndskrav. Om man får flera liknande beslut från ISP så kan man tycka att det är skäligt att mottagaren förstår att det föreligger en viss känslighet när det gäller liknande exporter till liknande aktörer som finns med i ansökningarna. Man borde fråga ISP om råd hur man ska agera. Får man många beslut i samma riktning så bör man kunna utgå ifrån att företag drar slutsatser om att exporter till vissa slutanvändare/ mottagare kan omfattas av tillståndskrav och är särskilt känsliga.

I de fall när det är samma mottagare som anges på ansökan om exporttillstånd eller förhandsbesked, är det särskilt viktigt att hålla koll på när beslutet hänvisar till generalklausulen "Catch-all", [REDACTED]?

I de här konkreta ärendena som handlar om IES så framgår det att det är en och samma mottagare. I vissa av tillstånden så nämns bara mottagaren, i besluten om tillståndskrav och att ISP vid flera tillfällen angett att det ska beläggas med tillståndskrav i och med att [REDACTED]

[REDACTED] Rimligtvis ger exportörens slutledningsförmåga då att man borde höra av sig till ISP.

Vad finns det för förväntningar att ha koll på regelverket och eventuella skyldigheter som exportör? Spelar det t.ex. någon roll hur länge man har bedrivit exportverksamhet, verksamhetens art, sysslat med samma saker hela tiden. Hur ser ISP på det?

Det är mer förväntningar på dem som oftare befattar sig med PDA, som har den typen av verksamhet och även de som har varit föremål för beslutsfattande. När det rör sig om produkter som oftare är föremål för Catch-all eller som är en del av verksamhet som är föremål för Catch-all – särskilt när det gäller vissa exportdestinationer – så brukar ISP numera ha en dialog med bolagen om att de bör inkomma med ansökan om förhandsbesked så att ISP kan pröva om en viss export omfattas av tillståndskrav.

ISP1901 uppfattning är att samma rutiner och kommunikation med bolagen fanns även under den tid när IES var verksamma.

Sista ansökan från IES till ISP gällande exporttillstånd inkom 2015-02-25. Vad vet ISP om eventuella exporter efter det datumet?

Vad ISP1901 har kunnat se så har ISP ingen information om IES efter det datumet. ISP har inga ärenden gällande IES efter det datumet. Inga ansökningar om exporttillstånd eller begäran om förhandsbesked har inkommit.

Företag har skyldighet att efterleva regelverken och ska göra det. ISP kan i vissa fall få in information från andra myndigheter eller av annan medlemsstat som gör att ISP behöver ta kontakt. Inflödet av ansökningar till ISP är stort och det gör att ISP har mindre möjlighet att aktivt gå ut till alla bolag som omfattas. De bolag som varit föremål för ISP:s tillståndsgivning tidigare vet hur man agerar och hur man söker tillstånd.

ISP1901 uppger att han inte heller har kunnat se att bolaget BDT har ansökt om några tillstånd.

Vilka förväntningar finns på IES förståelse för sina skyldigheter, efter att ha tagit emot flera beslut om avslag eller förhandsbesked om tillstånd, med liknande produkter och samma mottagare?

Det bör vara en tydlig varningsflagg för en viss typ av export som borde leda till att man tar kontakt med ISP. Eller så fortsätter man inte med den typen av verksamhet – många bolag slutar när de får ett avslagsbeslut från ISP. Man ska höra av sig till ISP om det handlar om liknande exporter i framtiden.

Säger det något om en exportörs kunskap om regelverket att man över huvud taget har skickat in en ansökan om exporttillstånd eller förhandsbesked?

Ja det betyder att exportören förstår att den omfattas av bestämmelserna och vet att vi finns. Skickar man dessutom in flera så är det tydligt att man vet om att regelverket finns och man kan också tycka att man då förstår vilka skyldigheter som man omfattas av. Skyldigheterna framgår av information som finns på ISP:s hemsida, informationen man får under ISP:s handläggning av ärenden samt av besluten man får. Förväntningarna blir större ju fler ärenden som man faktiskt har.

Har ISP haft några fysiska möten med IES?

ISP1901 har fått veta att det har skett ett möte med IES, men han har inte mycket information. Det han har fått veta är att ISP:s nuvarande Generaldirektör, som då var chefsjurist, ska ha närvarat på mötet liksom en handläggare, en teknisk expert och den dåvarande chefen för kärnverksamheten. Mötet var längre tillbaka i tiden, möjligtvis i Kista dit ISP flyttade 2015, men han vet inte mer om när, var eller hur. Det finns inte heller några anteckningar från det mötet.

ISP:s möten kan vara lite olika och vanligtvis förs minnesanteckningar, men inte vid t.ex. rena informationsmöten där man förklarar regelverket. ISP1901 vet inte varför det saknas minnesanteckningar från IES möte hos ISP, men det skulle kunna röra sig om ett sådant allmänt informationsmöte. ISP1901 har gjort efterforskningar och frågat de som jobbar kvar hos ISP, men de har ingen minnesbild av mötet.

ISP:s informationsspridning

ISP är en mycket tillgänglig myndighet menar ISP1901. Utöver möjligheten att kunna boka in informationsmöten med ISP för att få svar på sina frågor kan företag även gå in på kundwebben och skicka in "övriga frågor". IES har gjort just detta vid två tillfällen.

Vi har talat om bedömningar som sker vid potentiell export, men det går också att efterfråga ISP:s bedömning av huruvida en produkt omfattas av tillståndskrav, en så kallad produktförfrågan för att höra sig för om man är osäker på en produkt. Man har ansvar att klassificera sina produkter själv, men ISP förstår om det kan vara svårt. Produkter kan befinna sig i gränzonen för de tekniska parametrarna. Man kan alltid rådfråga ISP hur man ska tänka, hur man ska läsa listan m.m. Faktiska besked om en fråga om klassificering sker alltid skriftligt så att det blir tydligt för den som frågar vad det är som gäller.

IES frågor till ISP via kundwebben

IES har skickat in "övriga frågor" till ISP. Den ena var en fråga om klassificering och där fick IES ett svar att det inte rörde sig om produkter som omfattades av

tillståndskrav. Den andra frågan, om ISP1901 minns rätt, handlade om amerikanska tillståndskrav och man förtydligade att det amerikanska exportkontrollsystemet och den exportkontroll som gäller i Sverige är olika och kräver då möjligtvis två olika tillstånd. ISP prövar bara sitt regelverk och inte det amerikanska. Båda frågorna inkom till ISP under 2014.

Radioexport

IES hade bara en och samma mottagare, Radioexport, i alla sina ansökningar. Det går att tydligt utläsa i besluten som delgetts IES att det finns en risk [REDACTED] kopplat till den mottagaren. Det går att utläsa av ISP:s beslutsfattande.

Om man får ett förhandsbesked om tillståndskrav för export till Ryssland, bör man då transportera varor via exempelvis från Lettland till Ryssland utan att ansöka om tillstånd hos ISP?

Om ISP fattat beslut om tillståndskrav så krävs det ju tillstånd för den exportören för en export. Om det är den exportören som omfattas av det tillståndskravet, då kan den inte heller föra ut produkter ur ett annat EU-land. Det krävs fortfarande ett tillstånd från ISP. Om produkterna befinner sig i ett annat EU-land då kan ISP behöva konsultera det landets behöriga myndigheter.

Tillståndskravet gäller för exportören och är exportören etablerad i Sverige så måste man söka tillstånd hos ISP. Det blir inte nya bestämmelser bara för att man väljer att exportera produkterna från ett annat land, det är fortfarande du som är exportör och beslutet gäller dig.

Bör man organisera inköp av varor i tredje land för transport till Ryssland utan att ansöka om tillstånd hos ISP om det handlar om olistad PDA efter vapenembargots ikraftträdande?

Under tiden då IES var aktiva fanns det inte något krav på att underrätta behörig myndighet för förmedlingstjänster av olistad PDA. Nyligen förändrades lagstiftningen: från den 1 augusti 2022 krävs även tillstånd för olistad PDA vid förmedlingstjänster.

Däremot fanns det krav att underrätta behörig myndighet för förmedlingstjänster när det gällde listad PDA för tiden som är aktuell i IES fall. I sådana fall krävs att den svenska aktören som agerar förmedlare eller som genomför förmedlingstjänster underrättar ISP om den har kännedom om att produkterna ska användas på ett visst sätt. Då kan ISP fatta beslut enligt Artikel 5(1) som är bestämmelsen om tillståndskrav för förmedlingstjänster.

Oavsett – då som nu – gäller exportkontrolllagstiftningen i det land där varorna kommer ifrån.

Klassificering av produkter

Bolagen har ett eget ansvar och ska kunna klassificera sina produkter själva och se till att ingenting som är listat i förordningens bilaga går på export utan tillstånd eller att man inte uppmärksammar andra krav som kan finnas. Det är upp till bolagen själva att ta kontakt med ISP om det finns några oklarheter. Om ett bolag har gjort en felaktig klassificering och ISP upptäcker det innan export så informerar ISP att det krävs tillstånd och då får exportören i så fall söka tillstånd. Om felaktig klassificering har gjorts och exporten går iväg kan det bli föremål för en brottsutredning, men det är inte ISP:s uppdrag att utreda.

Möjligheten att utbilda sig och inhämta information om regelverket

Det finns information på ISP:s hemsida, ISP bjuds ofta in som föreläsare i olika sammanhang och så finns Sveriges exportkontrollförenings utbildning "Certified export control manager".

Föreningens syfte är att informera och utbilda inom exportkontroll. ISP har föreläst på utbildningen, men myndigheten har ingen del i själva examineringen. ISP föreläser och har en fördjupning om PDA och krigsmaterielregelverket. Då går ISP igenom de centrala delarna av regelverket och hur man klassificerar produkter. Under de delar som ISP ansvarar för på utbildningen går de grundligt igenom regelverket, hur man ansöker eller inkommer med förhandsbesked, hur hela systematiken fungerar. Deltagarna får en bra introduktion och kunskap om exportkontrollregelverket och vilka förväntningar som finns när man bedriver sådan typ av verksamhet. ISP understryker ofta att det är bättre att höra av sig en gång för mycket än en gång för lite i och med att det är så känsligt att agera fel när det gäller att exportera PDA. Utbildningen är uppdelad i olika delkurser och efter att ha genomgått samtliga delkurser kan man få ett diplom som "Certified export control manager".

Krigsmateriel är ett separat regelverk, det rör sig om andra produkter. IES ärenden hos ISP har enbart handlat om att de har sökt tillstånd och förhandsbesked gällande PDA-regelverket. IES har aldrig sökt gällande krigsmateriel.

ISP1901 uppger att man kan förvänta sig att de som har gått kursen har en djupare kännedom om exportkontrollregelverket och de skyldigheter som finns och även hur man rent praktiskt går till väga som bolag. Kursen har utformats av de företag som arbetar med exportkontroll av både krigsmateriel och PDA.

Paus i förhöret [REDACTED]

Avslutningsvis

ISP1901 bedömning om huruvida det är rimligt att anta att företrädare för IES bör ha kunnat handla korrekt i relation till exportkontrollagstiftningen. Dvs. bör man förvänta sig god regelefterlevnad av IES utifrån det vi har pratat om?

Ja. I och med att bolaget har varit föremål för flera ärenden där väldigt många ansökningar har lämnats in av de själva och där de har delgivits besked och beslut om ISP:s tillståndsgivning och vad som omfattas av export – då bör man ha förväntningar på att de också har en regelefterlevnad och har kunskaper om regelverket. En utav dem har ju även gått utbildning inom exportkontroll.

Det förväntas även att veta vilka krav som gäller enligt PDA-regelverket och vilka skyldigheter man har när man bedriver PDA-verksamhet, oavsett om det handlar om listad eller olistad PDA. IES har hanterat båda typerna av PDA-produkter och de har mottagit besked från ISP om båda typer. ISP1901 uppger att han tycker att man kan ha förväntningar på en god regelefterlevnad och förstå sig på skyldigheterna, men också förstå när man ska kontakta ISP vid behov.

Tillägg

ISP1901 vill tillägga att gällande exporter från andra medlemsstater så finns det olika mekanismer för att kunna konsultera varandra.

Tanken är att ett exporttillstånd som utfärdas av en behörig myndighet i en medlemsstat i EU ska gälla i hela unionen. Men i och med att vi har en fri inre marknad i EU så kan det innebära att produkter och exportörer befinner sig på olika platser i unionen. Det finns också ett behov av harmonisering och att medlemsstaterna konsulterar varandra i och med att det kan ske likartade exporter från olika medlemsstater.

Så när exempelvis en exportör som är etablerad i Sverige och produkten befinner sig i en annan medlemsstat, då måste vi konsultera den eller de medlemsstaterna där produkten kommer att befinna sig i. Därutöver ska en medlemsstat, vid avslag på en exportansökan, informera övriga medlemsstater inom EU om vad det rör sig om för avslag, produkt och slutanvändare/mottagare. Vid handläggning av ett sådant exportärende ska därför den medlemsstat som tar emot en ansökan kontrollera att det inte finns ett liknande eller väsentligt identiskt avslag i en annan medlemsstat.

Man tittar då på produkterna, vad det är för tekniska parametrar och vilka som är mottagare/ slutanvändare. Är det så att det är en väsentligt identisk transaktion så behöver man konsultera den medlemsstat som lämnat avslag för att efterhöra deras syn på exporten. Skulle man fortfarande bevilja ett exporttillstånd behöver den medlemsstat som då behandlar ansökan förklara det i efterhand.

Medlemsstaterna kan dela information som man fått om det finns risk för avledning eller anledning för ett visst avslag, men också för att man inte ska bedriva så kallad "undercut", d.v.s. att förutsättningarna för ett företag i ett visst medlemsland oskäligen försämras genom andra medlemsländers tillståndsgivning.

Så ett beslut om avslag i Sverige kan också påverka andra medlemsstater, hur de ser på exporten av sådana produkter till exempel?

Ja det kan det göra. Det framgår i PDA-förordningens artikel 13(1) och 13(5) om man vill läsa vidare om det.

Förhöret avslutades kl. 15:17

Förhörsprotokollet genomläst och godkänt av ISP1901 2023-05-25.